

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**ODENSE
KATEDRALSKOLE
1928**

Odense Katedralskole

Indbydelsesskrift til de offentlige Eksaminer i Maj og Juni

1928

1. Erik Hardenbergs Jordebog.
2. Skoleefterretninger.

Odense

Fyens Stiftsbogtrykkeri (Dreyer)

1928

Ifølge C. Paludan-Müller er Odense skole oprettet i 1271 eller 1277, og skolen er således nu mindst 650 år gammel. For at markere dette jubilæum udgiver skolen herved et i dens eje værende manuskript, der tillige er et minde om en av skolens legatstiftere, fru Anne Rønnow.

Bekostningen av denne udgave overstiger imidlertid skolens budgets kræfter, og undervisningsministeriet har derfor bevilget 500 kr. til trykningen. Den Carlsen-Langeske Legatstiftelse har ydet udgiveren 200 kr. til udarbejdelsen, og uden dette beløb havde trykningen ikke kunnet finde sted.

For disse beløb bringer jeg ministeriet og legatstiftelsen min ærbødigste tak.

Odense. Maj 1928.

Hans H. Fusing.

Erik Hardenbergs jordebog

ved

Hans H. Fusing.

ERIK HARDENBERG OG HANS GODS

ERIK HARDENBERG fødtes 1529 paa Dragsholm, hvor hans far, den senere rigshovmester Eiler Hardenberg, var lensmand. Syv år gammel kom han i skole i Vejle, men flyttede senere med faren til Malmø og Visby, i hvis skoler han gik. 1545 blev han sendt til Danzig for at lære tysk og senere til et gymnasium i Welmingen ved Polens grænse. Derefter havde han en dr. Maccabæus til hovmester i nogle år i København. Mens han var her, døde 1549 hans mor Karen Rosenkrantz og søsteren Mette i Visby, hvor faderen lagde en ligsten over dem og lod male et epitafium, der sikkert har stærk portrætlighed, trods en kraftig overmaling, mens stenen er så avslidt, at den intet oplyser om personernes udseende.

I halvandet år var Erik Hardenberg nu i huset hos Philip Melanchthon i Wittenberg og opholdt sig derefter ved universiteterne i Strassburg og Paris. Den religiøse tone, der præger hele hans liv, stammer sikkert fra opholdet hos Melanchthon, og den lærde opdragelse medførte, at Erik Hardenberg til sin død læste og talte latin. At dømme efter hans senere virksomhed har han vistnok bl. a. studeret jura ved universiteterne.

Ved broren Stygges død blev han, der nu var eneste søn, kaldt hjem av faderen, som da var lensmand på Mal-

møhus. Vistnok 1556 blev han hofsinde hos prins Frederik (II), med hvem han året efter rejste til kurfyrsten av Sachsen, i hvis følge han overværede kejser Ferdinands kroning i Mainz. Da prinserne Frederik og Magnus drog hjem i april 1558, gik Erik Hardenberg i tjeneste hos greven av Schwarzburg, hvem han med 12 heste fulgte paa krigstog i Frankrig, til han i 1559 blev kaldt hjem for at deltage i toget til Ditmarsken.

I et par år gjorde han så hoftjeneste, til han i juli 1561 i Odense blev gift med Anne Rønnow, datter av Eiler Rønnow til Hvidkilde og Anne Krabbe. Anne Rønnow, der som treårig var blevet moderløs og var blevet opdraget dels hos forskellige slægtninge, dels i jomfruklostret i Preetz, bragte ham meget gods og var ham, så vidt man kan stole paa ligprædikenen, en god hustru, der bl. a. vidste »vel at lempe sig efter hans sind«. Men hun var stærk melankolsk, og hendes tungsind, de sex av de ni børns altfor tidlige død og de to døtre Anne og Mettes sindssygdом formørkede den sidste del av Erik Hardenbergs liv.

Ved svigerfaderens død 1563 overtog Erik Hardenberg Fårevejle og andet gods, mens han solgte sin andel i Hvidkilde til svogeren Jens Bille, og samme år fik han som mødrearv udlagt part i Matstrup. Hans virksomhed som godsejer, der allerede 1564 medførte en strid om et markskel med bønderne i Ring, blev dog afbrudt av hans deltagelse i den nordiske syvårskrig. Herom har vi kun ligprædikenens ord, der roser ham for tapperhed. Av nogle breve fra Kristoffer Gøye ses, at han $\frac{2}{1} \frac{1}{2}$ 1564 var i Rinkaby og $\frac{1}{7} \frac{1}{2}$ 1566 i Skara (se dog Kanc. Brevb. $\frac{2}{6} \frac{1}{2}$ 1566).

Vistnok 1564 blev Erik Hardenberg landsdommer på Sjælland og lensmand på Ringsted kloster, hvorlænge vides ikke, og han kom aldrig til at spille nogen stor rolle som lensmand. Hagenskov len fik han i pant $\frac{2}{3}$ 1572, Eskebjerg fik han 1588 og samme år det lille len Strynø.

Ellers havde han kun lidt strøgods, som han efterhånden tilmageskiftede sig, i pant.

Erik Hardenberg blev rigsråd $\frac{9}{1}$ 1581 og avla sin ed til kongen i Odense. Heller ikke som rigsråd hørte han til de mest fremtrædende, men blev dog brugt en del til godsbesigtelser og militære og juridiske sager og enkelte gange i diplomatiske anliggender. [Godsbesigtelser: Kanc. Brevb.: $\frac{5}{8}$ 76, $\frac{9}{4}$, $\frac{2^6}{11}$, $\frac{1^9}{1^2}$ 78, $\frac{2^1}{7}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{8}$ 79, $\frac{1}{8}$ 83 og $\frac{1}{3}$ 85. Mønstring av Fyns adel og købstæder: $\frac{1^0}{1^1}$ 86, $\frac{5}{7}$ 88, $\frac{3}{89}$, $\frac{3^0}{8}$ 91, $\frac{1^5}{1^0}$ 92, $\frac{1^0}{1^0}$ 1601. Juridiske sager: væрге for adelsjomfruer $\frac{3^0}{5}$ 73, $\frac{1^3}{1^1}$ 81. Sidde i retterting: $\frac{1^5}{5}$ 79, $\frac{1^0}{1}$ 84, $\frac{1^1}{1}$ 86, $\frac{3^0}{9}$ 87, $\frac{2^3}{2}$, $\frac{2^9}{6}$ 90, $\frac{9}{9}$ 91, $\frac{2}{3}$ 93, $\frac{6}{2}$ 94, $\frac{5}{5}$ 94, $\frac{5}{2}$ 98, $\frac{9}{9}$ 99, $\frac{5}{1}$ 1603. Særlige sager: $\frac{3^2}{1^2}$ 88, $\frac{4}{6}$ 89, $\frac{3^0}{7}$, $\frac{1^0}{1^0}$ 90, $\frac{2}{1}$, $\frac{2^2}{3}$ 91, $\frac{9}{9}$ 92, $\frac{2^7}{2}$, $\frac{8}{4}$ 94, $\frac{2^0}{2}$, $\frac{1^9}{3}$ 96, $\frac{2^4}{7}$ 97, $\frac{2^7}{7}$ 1600, $\frac{5}{1}$ 1603¹⁾. Diplomatiske forhandlinger: $\frac{2^8}{1^0}$ 82, $\frac{2^6}{7}$ 86, $\frac{2^5}{6}$ 1602. Se desuden: $\frac{1^9}{6}$ 81, $\frac{1^1}{1^1}$ 88, $\frac{7}{5}$ 91, $\frac{1^2}{1^2}$ 96, $\frac{1^0}{1^2}$ 97, $\frac{3}{4}$ og $\frac{1^1}{1^1}$ 98].

Skønt Eiler Hardenberg inden sin død var faldet i unåde, synes sønnens forhold til både Fr. II og Chr. IV at ha været det bedste. Han var tilstede ved prinsesse Elisabeths dåb og bryllup, stod fadder til Chr. IV, og hans datter Kirsten var jomfru hos dronning Sofie [Kanc. Brevb. $\frac{1^5}{9}$ 72, $\frac{1^6}{4}$ 77, $\frac{1^6}{1}$ 88, $\frac{1^1}{1}$ 90]; han og Anne Rønnow blev ofte inviteret til de adelsbryllupper, kongen fejrede [ib. $\frac{1^2}{5}$ 72, $\frac{3^0}{8}$ 74, $\frac{2^3}{1}$ 79, $\frac{1^2}{1}$ 83, $\frac{8}{1^1}$ 92, $\frac{2^1}{1^2}$ 95, $\frac{1}{1}$ 1601] og en enkelt gang var Anne Rønnow »dragefrue« [ib. $\frac{2^6}{1^2}$ 79] og Erik Hardenberg blev brugt til hoftjeneste [ib. $\frac{7}{2}$ 92] og var med Christian Friis til Borreby i Sverige, da han på kongens vegne stod fadder til Gustav Adolf, ved hvilken lejlighed Erik Hardenberg fik hertug Karls portræt.

Erik Hardenberg var tilstede ved Fr. II.s død [ib. $\frac{4}{88}$], men kom ikke til at spille nogen rolle under for-

¹⁾ Se desuden Secher: Kongens Rettertingsdomme p. 1, 3, 66, 152, 250, 281, 283, 511, 539.

mynderregeringen, der forøvrigt gav ham en meget skarp reprimande, fordi der ved hans datters bryllup i Odense 1589, trods kongens forbud, var blevet danset under måltidet [ib. $\frac{1}{7}^6$ 89] ¹).

På grund av sin rigdom blev Erik Hardenberg ofte opfordret til at låne penge til kongen eller være hans kautionist, undertiden mod pant, som han senere købte. [ib. $\frac{1}{3}^6$ 64, $\frac{6}{1}$, $\frac{11}{3}$, $\frac{2}{3}^5$ 67, $\frac{2}{6}^5$, $\frac{9}{10}$ 68, $\frac{3}{2}$ 77, $\frac{1}{11}^2$ 78, $\frac{9}{3}$, $\frac{1}{8}$ 79, $\frac{2}{10}^6$ 83, $\frac{3}{10}$ 99, $\frac{1}{1}^2$ 1602]. I en enkelt lånesag synes han at ha været lidt for meget om sig. [ib. $\frac{1}{11}^2$ 72.] Det virker heller ikke tiltalende, når han, rigmanden, ikke har villet yde den frivillige skat av adelsgårde i København, som kongen anmodede om til byens forsvar [ib. $\frac{1}{7}^2$ 81 og Kbhvns. Dipl. IV p. 655 og 737].

Erik Hardenbergs karakter fremgår ikke klart av kilderne, og ligprædikenen er holdt i almindelige, rosende udtryk, men noget kan man dog se.

Hans byggelyst og den store fest ved døtrenes bryllup tyder på pragtlyst, og at han bevarer den gamle, da omtrent forladede skik at gøre sin søn »væragtig« — Skovsbo 1592 — tyder på et konservativt eller måske snarere militært træk i hans karakter.

To ting er i hvert fald klart: han har været stærk religiøs med hang til overtro, og han har været en energisk, dygtig, byggelysten godsejer.

Det religiøse præg, som opholdet hos Melanchthon utvivlsomt har givet den unge Erik Hardenberg, viser sig tydeligt i ligprædikenens skildring av hans død. Hans religiøsitet har tillige givet sig en række praktiske udslag. Han var medejer av St. Jørgensgård ved Svendborg²) og gav kirken en ny altertavle og et par endnu

¹) Om E. H.s rigsrådsvirksomhed se iøvrigt: Erslev: Aktstykker og Oplysninger til . . . Chr. IV.s Tid. I.

²) Secher: Kongens Rettertingsdomme p. 505, Jac. Madsens Visitsatsbog p. 216, Thisets Samlinger og Saml. t. Fyens Hist. og Top. I.

existerende stager, der bærer hans og hans hustrus våben og årstallet 1594. Til Fårevejle kirke forærede ægteparret ligeledes et par våbenprydede stager og en ny, kun delvis bevaret altertavle. Et par stager mage til St. Jørgens blev av datteren Mette skænket til Stubberup kirke, som Erik Hardenberg 1600 prydede med et tårn, som han dog efter bispens mening var rigelig længe om at faa færdigt.

Kløvborg kirke, hvori Hardenbergernes familiebegraelse var, ombyggede han helt og forsynede med en ny klokke og et par alterstager, og hjemme på Matstrup indrettede han et kapel. Da kongen 1602 udskrev en »klokkeskat«, indløste Erik Hardenberg Rynkeby kirkes klokke. [Erik Hardenbergs privatarkiv. Perg. $\frac{3}{3}$ 1603, Bjærge h., Rigsarkivet.]

Den pragtfulde evangeliebog fra Horne kirke har været i Erik Hardenbergs eje, idet Oluf Rosensparre forærede ham den 1588. [Nationalmuseet. Se Greek & Latin Illuminated Mss. Kbh. 1921 p. 184.]

Ganske tæt ved Skovsbo står et krucifix, som sagnet sikkert med rette har ladet Anne Rønnow rejse. Anne Rønnow var tungsindig indtil sindssyge, og hendes melankoli fik ny næring ved de sorger, der ramte hende, sex børns død og to døtres sindssygdom eller, som man dengang mente, »besættelse«. At Erik Hardenberg tog besættelsen alvorligt, ses av den uhyggelige trolddoms-sag, som han rejste i anledning av datteren Annes sygdom. [Kanc. Brevb. $\frac{3}{8}$ 96, $\frac{19}{7}$ 96, $\frac{19}{8}$ 98, Brasch: Vemmetofte I p. 141 ff. og Vedel Simonsen: De danske Ruder II p. 199 ff.] Måske hænger det sammen med denne interesse for trolddomssager, at Erik Hardenberg på sit dødsleje lod sig betjene av Poul Andersen Medelby, der var blevet avsat som biskop i Visby, bl. a. fordi han for så hårdt frem mod formentlige troldkarle og hexe. [Lemke: Visby Stifts Herdaminne p. 23 og Secher: Kongens Rettertingsdomme, p. 281 ff.]

Anne Rønnow er undertiden blevet anset for hemmelig katolik, men det kan absolut ikke bevises. At hun var from og godgørende, ses både av ligprædikenen og av, at hun i 1605 skænkede et legat til fattige skolebørn i Odense skole, hvor en samtidig mindetavle endnu hænger. [Odense skoleprogram 1850.] Gemperlins smukke portræt viser hende som en køn og rank, lidt sørgmodig dame. [Karl Madsen: Kunstens Historie i Danmark, p. 58 og 61. Danmarks Adels Aarvog 1899.]

Alene jordebogen viser, at Erik Hardenberg var en godsejer, der vilde ha orden i sit kram. Han holdt Hagenskov bønder i ørerne, men søgte samtidig at værne dem mod trykkende ægter og værnede med held en karl på Mattrup, der var beskyldt for den alvorlige forseelse at ha skudt et dyr på kronens grund.

Det er en kendt sag, at bønderne på kronens godser var langt bedre stillet end på de private, og det ses tydeligt av Erik Hardenbergs mageskifter med kronen. Alle de landgildeposter, der kunde forhøjes, blev det, havreavgiften blev større, gæsteriet fastsattes i penge, og især søgte Erik Hardenberg at få bønderne til at yde staldfodrede øxne, datidens vigtigste exportartikel. Dette er dog sikkert kun tegn på driftighed; intet tyder på, at Erik Hardenberg var urimelig i sine krav, fx. var skatte- restanterne på Hagenskov yderst få. [Se Kanc. Brevb. $\frac{1}{10}$ 63, $\frac{4}{8}$, $\frac{6}{8}$ 78, $\frac{6}{10}$ 80, $\frac{10}{9}$ 81, $\frac{9}{3}$ 83 og Skattemandtal fra Hagenskov i Rigsarkivet¹].]

Sine store indtægter brugte Erik Hardenberg især til godsforbedring og til bygninger. Foruden de ovenfor omtalte kirkelige bygninger og bygningerne på Hagenskov — se nedenfor — har han om- eller nybygget alle sine gårde. Av disse står kun Skovsbo så nogenlunde

¹) Om en klage over Erik Hardenberg eller hans foged på Eskebjerg se Jac. Madsens Visitatsbog v. Crone p. 159.

i samme stand, som da Erik Hardenberg boede der; fra Matstrup og Fårevejles bygninger er kun nogle relieffer tilbage.

Av Erik Hardenbergs tre købstadgårde i Horsens, Odense og København¹⁾ er kun en egetræsbjælke med de Hardenbergers og Rønnowers våben tilbage; den sidder i et langt yngre hus i Nørregade i Odense.

Erik Hardenberg var sikkert en av sin tids rigeste mænd. Han ejede Matstrup og Vedtofte som arv fra faren, Skovsbo — købt? —, Fårevejle som arv fra svigerfaderen, og Brolykke arvet fra Anne Rønnows søster Mette i 1601 og derfor ikke i jordebogen, og endelig de tre ovennævnte købstadgårde og dertil en pengeformue, som blev gjort frugtbringende ved udlån, bl. a. til kongen. Noget strøgods blev bortmageskiftet mod gods til avrundning av hovedgårdenes gods, og til det fyenske gods hørte nogle i jordebogen ikke nævnte skove. [Jac. Madsen p. 136, 356.]

Endelig havde han indtægterne av sine len, hvorav dog Hagenskov og smålenene, Tranholm og gårdene i Rynkeby, som han senere tilmageskiftede sig, var pantelen, og således kun en, ganske vist særdeles stor, forrentning av lånene til kongen. Avgiften av Eskebjerg len var ubetydelig og bortfaldt senere, så lenet blev en godtgørelse for rigsrådsarbejdet, der ikke synes at ha været stort.

¹⁾ Ifølge elskværdige oplysninger fra hr. oberst H. U. Ramsing var gården matr.-nr. 123 & 124/1689 i Snarens kvarter, nuv. nr. 83/1806. 1486 og 1510 ejedes gården av Per Jensen Brolægger og derefter formodentlig av sønnen borgmester Jens Pedersen Brolægger og så av Jens Brolægger d. unge. 1553 ejedes den av Eiler Hardenberg, der tidligst købte den 1543, og derefter av Erik Hardenberg. Hvorlænge han har haft den, vides ikke, og den næste kendte ejer er brygger Oluf Nielsen, 1645.

Erik Hardenbergs samlede indtægter i 1588 kan så nogenlunde beregnes efter jordebogen, der ikke er ført à jour efter 1590. En del indtægter kendes dog ikke: ¹⁾ indtægter av hovedgårdsjorderne undtagen Eskebjærgs, der kendes for 1577, ²⁾ de uvisse indtægter av lenene, ligeledes undtagen Eskebjærgs, der kendes for 1602, ³⁾ renteindtægter av udlånte kapitaler, ⁴⁾ eventuelle indtægter av købstadgårdene, ⁵⁾ indtægter av Strynø, ⁶⁾ indtægter av skovene.

Den samlede indtægt af godserne kan med ovennævnte begrænsning, og når både gæsteri og pantegods medregnes, sættes til 3118 td. 7 skp. 2 alb. landgildehartkorn og lenenes værdi på samme måde til 4709 td. 3 skp. $1\frac{3}{4}$ fj. 2 alb. landgildehartkorn. Hertil kan man lægge sædegårdenes hk., hentet fra Matriklen 1664-65, før kendes det ikke, nemlig for Erik Hardenbergs egne gårde — Brolykke medregnet — 240 td. 6 skp. 2 fj. 2 alb. hk. Hagenskov sættes 1664 til 58 td. 4 skp. 2 fj. 2 alb., og Eskebjærg 1668 til 120 td. Alt i alt en imponerende rigdom, især når man husker på, at det største av lenene havde Erik Hardenberg i pant på gunstige vilkår.

Erik Hardenbergs alderdom var trist på grund av sygdom og dødsfald i hans nærmeste familie — [se Vedel Simonsen: De danske Ruder II p. 209 f.] — og i sine sidste fire leveår var han selv syg. I sin sygdom besøgte han af venner og slægtninge og flere præster og tilsås av lægen Cornelius Hamsfort fra Odense. $\frac{1}{3}^2$ 1604 skrev han sit testamente, hvori han bl. a. betænkte sine præster, sit tyende og de fattige, og dagen efter døde han på Skovsbo. $\frac{2}{3}^6$ blev han begravet i Rynkeby kirke, hvorfra liget, fulgt av den alvorlig syge Anne Rønnow, kort efter pinse 1608 førtes til Klovborg kirke, hvor der findes en ligsten over ægteparret og et epitafium over forskellige medlemmer av slægten. Som den sidste mand av sin slægt fik Erik Hardenberg våbnet med i graven.

Anne Rønnow overlevede ham kun til $\frac{15}{6}$ 1608, og godserne spredtes til de tre døtre, Anne \sim Johan Rud til Møgelkær, Mette \sim Preben Gyldenstjerne til Vosborg og Kirsten \sim Axel Brahe til Elved.

Erik Hardenbergs selvbiografi, vistnok fra 1587, er gået tabt; men foruden til de ovenfor nævnte bøger kan i almindelighed henvises til: Poul Andersen Medelby: Ligprædiken over E. H. 1604 (Universitetsbibliotekets exemplar bærer på bindet Erik Hardenbergs og Anne Rønnows initialer og er ifølge Susanne Brockenhuus' tilskrift i bogen skænket hende av Anne Rønnow), Anders Bredal Vædeles ligprædiken over Anne Rønnow i C. P. Rothe: Brave danske Mænd og Kvinders Eftermæle II p. 347, Anne Rønnows familieoptegnelser i Personalhist. Tidsskr. 3. R. V p. 159 ff. Thisets samlinger i rigsarkivet, Vedel Simonsen: Hagenskov og De danske Ruder, Danmarks Adels Aarvog. 1897. Jac. Madsens Visitatsbog v. Crone, især p. 147-48.

Jordebogen, en av de ældste private jordebøger, vi har, findes i Odense katedralskoles bibliotek — ms. nr. 22 —, hvortil den muligvis er kommet, da Anne Rønnow 1605 skænkede sit legat til skolen, og skønt bindet er noget ramponeret, er ms. udmærket bevaret. Bindet er et smukt, samtidigt læderbind med blind- og guldtryk. Ornamenten i blindtryk, en dobbelt rebstav og en række putti dækker bindet undtagen et firkantet midterfelt, der i guldtryk på forsiden bærer Fr. II.s våben og valgsprog og på bagsiden dronning Sofies, samt begge steder et sammenslynget F. S. i en oval.

På bindets inderside er tegnet Erik Hardenbergs og Anne Rønnows initialer og våben under et J. H. S. Bogens snit er mønstret, og den har kunnet lukkes med to grønne, i bindet fasthæftede bånd. Texten er skrevet med en klar og flydende skriverhånd med stærk brug af rød farve til overskrifter o. l., og kun et enkelt sted ses en anden hånd. Bogen er upagineret med mange hvide blade mellem de enkelte godser, og den gør ikke indtryk av at være blevet brugt meget; dels er den ren og pæn, dels var den ganske fyldt med tørresand.

Texten er avtrykt således, at den er så vidt muligt overskuelig. Alle persilbetegnelser er gjort ens og ofte forkortet og alle tal gjort arabiske. I alle stednavne, sjældnere personnavne og sammenhængende textstykker er ms'. stavning fulgt; derimod er de almindelige for- og sen-navnes altid vaklende stavning gjort moderne; det er uden værdi at se, på hvormange måder Jensen kan staves. Alt, hvad der står i [], er oplysninger hentet andetsteds fra, og denne måde er valgt for at undgå noter under eller efter texten.

MATTRUP.

MATTRUP var Hardenbergernes hovedgård, og Erik Hardenberg skrev sig til den allerede inden farens død, da han fik part i den 1563. Erik Hardenberg opholdt sig mest på Fyn — især Skovsbo —, hvor han havde sine len og to av sine godser; men han skrev sig altid til Matstrup, og i den nærliggende Klovborg kirke var slægtsbegravelsen. Matstrup blev ombygget eller måske helt nyopbygget; men av denne bygning er kun bevaret nogle sandstensrelieffer, og heller ikke det kapel, der blev indrettet på gården, eksisterer. Ved Erik Hardenbergs død tilfaldt godset svigersønnen Axel Brahe, idet dog svigerdatteren Maren Skram havde ophold der i en årrække.

Ved mageskifter og køb søgte Erik Hardenberg at afrunde Matstrup gods. 1567 købte han to gårde av Ide Ulfstand, 1569 tilmageskiftede han sig to gårde fra Iver Grøn, og 1573 fik han fra kronen 20 gårde mod gods på Sjælland og endelig 1579 en gård fra kronen og herligheden i en selvejergård, hvis bondeskyld i 1579—81 blev avkøbt ejerne¹). [Se i rigsarkivet: Erik Hardenbergs privatarkiv. Pergament. — Orig. mageskifter med besigtelser.]

¹) Ikke alle gårdene kan identificeres, da Erik Hardenberg, så vidt det kan ses, systematisk har forhøjet landgilden, dels havren, dels »andre bede«, dels endelig ved at fastsætte det ofte ubestemte gæsteri.

Fra Mattrup administreredes, som det fremgår av jordebogen, en del strøgods i Jylland, og i den nærmeste købstad, Horsens, ejede Erik Hardenberg en gård, som han ved køb $\frac{2}{3}$ 1574 og $\frac{1}{1}$ 1577 udvidede med flere huse og grunde. Værdien av det i jordebogen omtalte gods var 1127 td. 7 skp. 1 fj. 2 alb. landgildehartkorn.

Erik Hardenbergs foged på Mattrup var i en årrække Oluf Mule; han optrådte på sin herres vegne ved køb av jord i Horsens. [Se iøvrigt Kanc. Brevb. $\frac{1}{8}$ 1563.]

At jordebogen ikke er ført à jour efter 1590, ses av et pergamentsbrev i rigsarkivet, — Vor h. $\frac{30}{4}$ 1590 — hvorved Giordt Pedersen Galt t. Tøristrup (1534—91) til Erik Hardenberg skøder 2 gårde og 2 bol i Rårup s. Mattrup sædegård var 1664 matrikuleret til 54 td. hk., dærimod kan det samlede bondegods ikke opgis for dette år.

Hiellp Gud allettide thill enn god begindellse och en goder ende. Amenn. Anno 1583.

MATTRUP JORDEBOGH.

Anno 1583.

TØRSTING HERREDT.

Niels Pedersen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås.
1 skp. havre, 2 høns.

Christen Simonsen. 1 pd. smør.

Lars Bertelsen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås,
1 skp. havre, 2 høns.

Christen Hoffmannndt. 1 ørte rug, 1 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp.
havre, 2 høns.

Jørgen Suder. $\frac{1}{2}$ ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.

Jep Skredder. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås.
1 skp. havre, 2 høns.

Enuoldt Rorrij. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås.
1 skp. havre, 2 høns.

Terkel Clausen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås,
1 skp. havre, 2 høns.

- Peder Staall.* 2 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Søren Jensen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Ove Rasmussen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Lauris Hoffmandt.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Søren Lassen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Søren Skreder.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Jon Mortensen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.
- Mikkel Hoffmandt.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Knud Pedersen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Anders Lassen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Jens Pedersen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Jens Snedtke.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Jens Smedt.* 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Mikkel Kiellersvendt.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør.
- Christen Rorij.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 pd. smør, 1 lam.
- Christen Kerk.* 1 pd. smør.
- Mikkel Clemensen.* 1 ørte rug, 1 pd. smør.
- Peder Jensen.* 1 pd. smør.
- Mons Møller.* 18 ørte mel, 1 svin at fede.
- Per Møller i Stiismølle.* 20 ørte mel, 1 svin at fede.
- Per Nielsen i Nergodt.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri.
- Hans Persen i Tisvedt.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 2 høns, 1 \mathcal{R} gæsteri. [Mageskiftet fra kronen 1579 og holdt da 1 fønød, mens gæsteriet var ubestemt. Besigtet $\frac{3}{7}$ 1578 og kunde så 3 ørte rug, 1 ørte byg, 2 skp. boghvede og avle 5 læs enghø.]
- Søren Persen i Heftholm.* 1 ørte rug, ½ ørte havre, 1 fj. smør, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri.
- Peder Persen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri.

WINGUM.

- Laurits Monsen* [i Grestrup]. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri. [Mageskiftet fra kronen $\frac{1}{7}$ 1573;

- ydede da kun een ørte havre og intet gæsteri, resten var som her, derimod var eritzpengene \varnothing : arbejds-
penge, en avløsning for hoveri, 5 β 1 alb. Besigtet $\frac{3}{8}$ 73 og kunde så 4 ørte rug, 1 ørte byg, 7 skp.
boghvede og avle 4 læs hø. Sammen med de to
følgende gårde og tre gårde i Fulris skulde denne
yde 50 svin, »naar olden er«, da der var skov i sognet.]
- Niels Pedersen.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, $1\frac{1}{2}$ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{M}
gæsteri. [Ganske som forrige gård.]
- Mette Madses.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, $1\frac{1}{2}$ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{M}
gæsteri. [Magelagt fra kronen 1573; ydede da kun
1 ørte rug, byg og havre, men betalte 5 β 1 alb.
eritzpenge. Ifølge besigtelsen kunde gården så 1 ørte
rug, byg og havre.]
- Jørgen Knudsen i Halle.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, $1\frac{1}{2}$ ørte havre,
1 svin, 1 \mathcal{M} gæsteri.
- Rasmus Skriffuer.* 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{M}
gæsteri.
- Jens Brun i Grestrup.* $1\frac{1}{2}$ ørte rug, $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 1 fj. smør, 1 svin,
 $1\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. gæsteri. [Vistnok skødet fra
Ide Ulfstand, sal. Falk Gøyes til Skersø $\frac{1}{6}$ ²
1567. — Rigsarkivet. Erik Hardenbergs pri-
vatarkiv. Pergament.]
- Rasmus Kork.* 1 pd. smør. [Skødet fra Ide Ulfstand; sml. ovf.]
- Niels Persen i Løffuidt.* 1 ørte rug, 1 ørte malt, $1\frac{1}{2}$ ørte havre,
1 svin, 1 \mathcal{M} gæsteri. [Magelagt fra kro-
nen $\frac{2}{2}$ 1579; av rug, svin og byg ydedes
det samme, men kun 1 ørte havre, ube-
stemt gæsteri, 5 β lybsk »gierningspenge«,
 \varnothing : avløsning for hoveri, og 2 høns. Be-
sigtet $\frac{3}{7}$ 1578, og udsæden var 5 ørte rug,
8 skp. byg og 20 skp. boghvede, desuden
avledes 4 læs enghø, og der var skov til
20 svin.]
- Jens Persen ibid.* 1 fj. smør, $3\frac{1}{2}$ ørte 2 skp. malt, 1 svin, 3 β le-
dingspenge, 1 høne. [Selvejer. $\frac{2}{2}$ 1579 erhvervede
Erik Hardenberg kronens herlighed i denne gård,
hvis avgifter til kronen var 1 fj. smør, 2 β lybsk
ledingspenge, 1 brændsvin, 2 høns og ubestemt
gæsteri. Ejjerne blev udkøbt, skøderne er bevaret,
men købesummen ubekendt. — Rigsarkivet. Erik
Hardenbergs privatarkiv. Perg. $\frac{1}{6}$ 1579, $\frac{1}{7}$ 1579
og $\frac{6}{10}$ 1579.]

Summarum landgilde aff Tørsting Herredt.

10 \mathcal{M} 1½ mk. 5 β 2 alb., 1 læst 5½ ørte rug, 1½ læst 2 ørte mel, 1 læst 11 ørte 2 skp. byg, 13 ørte 3 skp. havre, 4½ td. 1 fj. smør, 25 svin, 14 gæs, 29 høns, 1 lam.

WRADTZ HERREDTT.

Rasmus i Haffnebierrig. ½ td. smør, 1 svin, 1 \mathcal{M} gæsteri, 1 staldoxe.

Laurids Knudsen i Ali. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 21 skp. havre, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 2 høns, 1 staldoxe.

Christen Gregersen i Wrskoff. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{M} gæsteri, 1 staldoxe. [Magelagt fra kronen $\frac{10}{7}$ 1573; den samme landgilde, dog kun 1 ørte havre og intet gæsteri, men 8 β eritz; desuden ydede gården 40 svin av en bøgeskov. Besigtet $\frac{30}{8}$ 73 og kunde da så 2 ørte rug, 6 skp. byg, 10 skp. havre og avle 24 læs hø.]

Jep Olsen i Naarskoff. 1 ørte malt, 1 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Poul Wolkier. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Jørgen Nielsen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Mikkel Jensen i Dalsgordt. 1 ørte rug, ½ pd. smør.

Jørgen Remsnider. 1 pd. smør.

Niels Jensen i Dalsgordt. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, 1 staldoxe.

Hans Simonsen i Floriis. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Terkel Jensen. 1 ørte rug, 1 pd. smør.

Lars Persen i Kloborrig. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Niels Monsen. 2 ørte malt, 21 skp. havre, 1 fj. smør, 1 svin, 2 høns.

Niels Pedersen. 1 mk.

Magnus Knudsen. ½ ørte havre.

Søren Mikkelsen i Gribstrup. ½ td. smør, 10 skp. havre, 1 \mathcal{M} gæsteri, 1 svin, 1 staldoxe.

Morten Magnussen [i Gribstrup]. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{M} gæsteri. [Magelagt fra kronen $\frac{10}{7}$ 1573; da intet gæsteri og kun 1 ørte havre, men 5 β 1 alb. eritz. Besigtet $\frac{30}{8}$ 73, udsæden var 3 ørte rug og ½ ørte byg, og desuden avledes 4 læs hø.]

- Anders Smidt* [i Gribstrup]. 8 skp. rug, 6 skp. malt, 1 svin. [Maglelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573; ydede da byg, ikke malt og desuden 5 β 1 alb. eritz. Besigtet $\frac{4^0}{8}$ 73, og udsæden var 2 ørte rug, 4 skp. byg, og der avledes $\frac{1}{2}$ læs hø.]
- Jens Moursen*. 1 ørte malt, 2 pd. smør, 1 skp. havre, 1 svin, 2 β , 1 høne.
- Anders Lerke i Welgorde*. $4\frac{1}{2}$ ørte rug, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri. [Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573 og ydede da kun 3 ørte rug og ikke gæsteri, men 5 β 1 alb. eritz. Besigtet $\frac{4^0}{8}$ 73, og udsæden var 2 ørte rug, 3 skp. byg, 1 skp. boghvede, og der avledes 1 læs hø.]
- Hans Smidt*. $4\frac{1}{2}$ ørte rug, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri. [Som forrige gård.]
- Jens Nielsen i Tranholm*. 5 ørte rug, $\frac{1}{2}$ ørte havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 2 staldøxne. [Tidligere hovedgård, kom til kronen under dronning Margrete, og av jorden oprettedes Tranholm len, som Eiler Hardenberg fik i pant for 800 \mathcal{R} . $\frac{1^7}{7}$ 1561 fik Erik Hardenberg nyt pantebrev på lenet, gældende fra farens død, mod at låne kongen 211 lod ungarsk guld og 300 lod sølv. Ved mageskiftet $\frac{1^0}{7}$ 73 fik E. H. godset, der da ikke ydede havre eller gæsteri og kun 1 staldøxe, men 5 β 1 alb. eritz. Besigtet $\frac{3^0}{8}$ 73; udsæden var 8 ørte rug, 2 ørte byg, 22 skp. boghvede, og der avledes 2 læs hø. Se Da. Mag. 4. R. IV, p. 224.]
- Søren Ebbesen i Skoddi*. $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri. [Maglelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573, ydede da ikke gæsteri, men 5 β 1 alb. eritz. Besigtet $\frac{3^0}{8}$ 73; udsæden var 4 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, og desuden avledes 6 læs hø og holdtes 20 skovsvin.]
- Per Christensen*. $1\frac{1}{2}$ ørte rug, $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 1 svin, $\frac{1}{2}$ \mathcal{R} gæsteri. [Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573; landgilden var da 1 ørte rug, 1 ørte byg og 1 svin, intet gæsteri, men 5 β 1 alb. eritz. Besigtet $\frac{3^0}{8}$ 73; udsæden var 2 ørte rug, $\frac{1}{2}$ ørte byg, 4 skp. havre, og der avledes 6 læs hø.]
- Christen Kiildsen*. 1 ørte rug, 1 pd. smør.

Niels Christensen i Snede. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, $2\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. [Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573; ydede da kun 5 β 1 alb. i penge. Besigtet $\frac{3^0}{6}$ 73; udsæden var 3 ørte rug, 8 skp. byg, 8 skp. boghvede, og der avledes 4 læs hø.]

Oluf Christensen. $1\frac{1}{2}$ ørte rug, $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 2 pd. smør, 1 svin, 21 β 1 alb. gæsteri.

Summarum landgilde aff Wradtz herredtt.

$9\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} 1 mk. 2 β , 1 læst $5\frac{1}{2}$ ørte 3 skp. rug, $16\frac{1}{2}$ ørte byg, $7\frac{1}{2}$ ørte 9 skp. havre, 4 td. 1 fj. $\frac{1}{2}$ pd. smør, 21 svin, 7 gæs, 17 høns 6 staldøxne, 1 fødenød.

NØR HERREDTT [o: Nørvang].

Søren Persen i Skerrit. 1 fj. smør, 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri, 1 \mathfrak{M} for ægt, 1 fødenød. [Brand sogn. Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{6}$ 1573, da ingen penge. Besigtet $\frac{3^0}{6}$ 73; kunde så 2 ørte rug, $\frac{1}{2}$ ørte byg og høste 20 læs hø.]

Niels Christensen i Tøringkouff. $\frac{1}{2}$ td. smør, $\frac{1}{2}$ ørte havre, 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri, 1 staldoxe. [Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{6}$ 1573, da ikke havre og gæsteri, men skulde sammen med den næste gård fede 16 oldensvin. Besigtet $\frac{3^0}{6}$ 73; kunde så 5 ørte rug, $2\frac{1}{2}$ ørte byg, 2 ørte havre og høste 80 læs hø.]

Laurids Christensen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte 5 skp. havre, 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri, 1 staldoxe. [Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573, da intet gæsteri og kun 1 ørte havre. Besigtet $\frac{3^0}{6}$ 73; kunde så 2 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre og høste 30 læs hø.]

Anders Christensen i Ildwordt. 1 fj. smør, $2\frac{1}{2}$ ørte havre, 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri, 1 føned. [Hvissel s. Magelagt fra kronen $\frac{1^0}{7}$ 1573; ydede da hverken havre eller gæsteri. Besigtet $\frac{3^0}{6}$ 73; kunde så 12 skp. rug, 12 skp. byg, 5 ørte havre og høste 28 læs hø.]

Christen Rasmussen. 1 ørte havre.

Poul Andersen i Kollemorten. $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri.
[Nykirke s. Magelagt fra kronen
 $\frac{1}{7}$ 1573; ydede da kun smør. Besigtet $\frac{2}{6}$ 73; kunde så 6 ørte rug,
 $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 20 skp. boghvede og
høste 30 læs hø.]

Jens Mikkelsen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, $7\frac{1}{2}$ skp. havre. 1 svin, 3 mk. gæsteri.

Thomas Pedersen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, $7\frac{1}{2}$ skp. havre, 1 svin, 3 mk. gæsteri. [Måske magelagt fra kronen $\frac{1}{7}$ 1573, men kan ikke sikkert identificeres.]

Mons Jensen i Lysholt. 1 fj. smør, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri, 1 staldoxe.

Søren Jensen i Brodal. 1 ørte byg.

HORNNSTRUP.

Christen Pedersen. 1 fj. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, 1 gås, 2 høns, $1\frac{1}{2}$ mk. gæsteri, $1\frac{1}{2}$ β eritz, 1 staldoxe. [Magelagt fra Iver Grøn til Hvidbjærggård $\frac{3}{7}$ 1569. Da 2 bønder på gården, men samme landgilde. — Orig. skøde i rigsarkivet.]

Summarum landgilde aff Nørherreddt.

9 \mathfrak{M} 1 mk., 4 ørte rug, 6 ørte byg, 8 ørte havre, 2 td. smør, 9 svin, 1 gås, 2 høns, 3 forøxen, 3 fødenød.

HATTING HERREDDT.

Rasmus Jensen i Korning. 1 fj. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, 1 lam, 1 gås, 2 høns, $1\frac{1}{2}$ mk. gæsteri, $1\frac{1}{2}$ mk. eritz, 1 staldoxe. [Magelagt fra Iver Grøn til Hvidbjærggård $\frac{3}{7}$ 1569, da samme landgilde.]

Knud Hansen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre. 1 svin, 1 \mathfrak{M} gæsteri, $\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} 4 β smørpenge. 1 staldoxe.

Jørgen Persen i Hornborig. 1 fj. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 svin, $\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} gæsteri.

Knud Hansen i Nørunding. $\frac{1}{2}$ fj. smør, $\frac{1}{3}$ ørte rug, 1 ørte byg, $\frac{1}{2}$ ørte havre, 1 svin, $\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} gæsteri, 12 β eritz, $\frac{1}{3}$ foroxe.

Summarum landgilde aff Hatting herredt.

3½ \mathcal{R} , 2½ fj. smør, 3½ ørte rug, 4 ørte byg, 2½ ørte havre, 4 svin, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 2½ forøxne.

WOER HERREDT.

Jens Eriksen udi Ørridtzskouff. ½ pd. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin. [Magelagt til Giord Pedersen Galt til Tørrestrup $\frac{3}{4}$ 1590 mod gods i Rårup s., Bjærg h. Ydede da desuden olden til 6 svin. — Orig. skøde i rigsarkivet.]

BIERIG HERREDT.

Morten Jensen i Roden. 1 fj. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin. 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe.

Oluf Jensen. 1 fj. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe.

Jørgen Ousen i Hornsyldi. ½ td. smør, 1 ørte rug, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 8 β eritz, 1 staldoxe.

Søren Persen i Wredstedt. 1 fj. smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe.

Jørgen Sørensen af et hus. 12 β .

Lars Persen af et hus. 1 mk.

Søren Jensen i Ranholt af et hus. 12 β .

Jørgen Nielsen i Hornum. 1 fj. smør, 1 svin.

Niels Jensen aff et hus. 12 β .

Tomas Tomassen i Wormsvig. [Ørnsvig]. 1 fj. smør. 1 ørte malt, 1 ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe.

Hans Persen i Kleijs. 1 fj. smør, 1½ ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe.

Jens Sørensen i Kleijs. ½ td. smør, 1½ ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe.

Summarum landgilde aff Bierrig herredt.

7½ \mathcal{R} 1½ mk. 4 β , 4 ørte rug, 7 ørte byg, 2½ td. smør, 8 svin, 7 forøxen. [1 ørte rug og 1 svin for lidt i skriverens summer.]

Peder Sørensen i Frausing. 1 fj. smør, 1 pd. rug. 1 ørte byg, 1½ ørte havre, 1 svin, 1 \mathcal{R} gæsteri, 1 staldoxe. [Lysgård h., Hinge s.: magelagt til kronen $\frac{9}{11}$ 1583.]

Jørgen Christensen i Bøllinge. 1 \mathcal{R} .

SALLINGE.

Niels Ebesen i Huidtber. 2 ørte rug, 2 ørte byg, 2 ørte havre, 2 pd. smør, 1 svin, 1 \mathfrak{M} 21 β 1 alb. gæsteri, 1½ \mathfrak{M} foppenge, 1 snes ål.

Niels Ebbesen ibidem. 1 fj. smør.

Christen Jensen. 2 ørte rug, 2 ørte byg, 2 ørte havre, 2 pd. smør, 1 svin, 1 \mathfrak{M} 21 β 1 alb. gæsteri, 1½ \mathfrak{M} »fallpenge«, 1 snes ål.

Mads Christensen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 td. havre, 1 pd. smør.

Christen Madsen i Kierupgodt. 3 ørte rug, 3 ørte byg, 3 ørte havre, 2 pd. smør, 1 svin, 2 \mathfrak{M} gæsteri, 1½ \mathfrak{M} fallpenge, 1 snes ål.

Jep Christensen aff et hus. 16 β .

Jens Torsen aff Krarupmølle. 20 td. mel.

Tomas Gregersen i Hem. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pd. smør, 1 svin, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri.

Svend Nielsen ibidem. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 ørte havre, 1 pd. smør, 1 svin, 1 \mathfrak{M} foppenge, 3 mk. 5 β 1 alb. gæsteri, 1 snes ål.

Las Christensen. 3 ørte rug, 3 ørte byg, 1 ørte havre, 2 pd. smør, 1 svin, 1 \mathfrak{M} 21 β 1 alb. gæsteri, 1½ foppenge, 1 snes ål.

Gunder Christensdotter aff et hus. 10 β .

Laes Jørgensen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 svin, 28 β 1 alb. gæsteri, 1 snes ål.

Boy Jensen i Brumwen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pd. smør, 1 svin, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri, 1 snes ål.

Summarum landgilde aff Sallinge.

15½ \mathfrak{M} 1½ mk. 5 β , 11 ørte 2½ skp. rug, med Mattrup mel, 18½ ørte mel, 11 ørte 3 skp. byg, 11½ ørte 3 skp. havre, 1 td. 1 fj. smør, 8 svin, 8 snese ål.

MORSSE.

Poul Jørgensen i Huidtbeer. 12 td. byg, 6 td. havre, 1 pd. 6 mk. smør, 1 svin, 2 snese ål.

Christen Frost ibid. 12 td. byg, 6 td. havre, 1 pd. 6 mk. smør, 1 svin, 2 snese ål.

Knud Jensen aff et hus. 10 β 2 alb.

Else Jensdatter. 10 β 2 alb.

Moritz Andersen. 8 td. byg, 6 td. havre, 3 pd. smør, 1 svin, 2 snese ål.

- Jens Terkelsen.* 10 td. byg, 5 td. havre, 1 pd. 6 mk. smør, 1 svin,
2 snese ål.
- Niels Jensen.* 7 td. byg, 4 td. havre, 1 pd. 6 mk. smør, 1 svin,
2 snese ål.
- Oluf Skredder.* 3 td. byg, 1½ td. havre, 1 pd. 16 mk. smør, 1 snes ål.
- Poul Sørensen.* 10 β 2 alb.
- Niels Sørensen.* 10 β 2 alb.
- Ebbe Andersen.* 5 td. byg, 2½ td. havre, 16 mk. smør, 1 svin, 2 snese ål.
- Jens Jensen i Mølderup.* 6 td. byg, 3 td. havre. 2 pd. 6 mk. smør,
1 svin, 2 snese ål.
- Aff et hus. 10 sk. 2 alb.

Summarum landgilde aff Morsse.

3 mk. 5 β 1 alb., 1½ læst 11 ørte 3 skp. byg, 14 ørte 3½ skp.
havre, 3 td. smør, 7 svin, 15 snese ål.

THYE.

- Jens Persen i Siim.* 6 td. byg, 3 td. havre, 1 svin, 21 β 1 alb. penge
for fænød, 10 β 2 alb. eritz, 3 snese ål.
- Laurids Thomasen* aff et hus sammestedt. 5 β 1 alb.
- Christen Thomsen.* 6 td. byg, 3 td. havre, 1 pd. smør, 1 svin, 1 lam,
1 gås. 2 høns, 21 β 1 alb. penge for fænød,
10 β 2 alb. eritz, 3 snese hvilling.
- Aff et hus 8 β.

Summarum landgilde aff Thye.

4½ mk. 5 β 1 alb., 9 ørte byg, 2½ ørte 4 skp. havre, 1 pd. smør,
1 lam, 2 svin, 1 gås, 2 høns, 3 snese hvilling, 3 snese ål.

HANN HERREDTT.

- Per Laursen i Tandrupgårdt.* 12 td. byg, 1 \mathfrak{M} 21 β 1 alb. gæsteri,
1 svin.
- Poul Laursen.* 8 td. byg, 1 \mathfrak{M} 21 β 1 alb. gæsteri, 1 svin.
- Mads Laursen.* 2 td. byg, 21 β 1 alb. gæsteri.
- Lars Persen i Eijstrup.* 10 td. byg, 1 \mathfrak{M} 21 β 1 alb. gæsteri, 1 svin.
- Svend Gundesen.* 4 td. byg, 2½ mk. 2 β 2 alb., 1 svin.
- Jost Thomsen.* 2 td. byg, 21 β 1 alb. gæsteri, 1 svin.
- Bendt Gundesen i Branndtbierrig* aff en eng. 21 β 1 alb.
- Erik Andersen.* 12 β.
- Een aallgørdt skylder 2½ mk. 2 β 2 alb.
- Een aallgørdt och thou ødi mollsteder hører til Mattrup.

Summarum landgilde aff Hann herredtt.

6½ \mathfrak{M} 1 β 1 alb., 1 læst 5 ørte byg, 5 svin.

LAARUP.

Peder Madsen i Laarup. 2 \mathfrak{M} 12 β 2 alb., $\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} 1 β gæsteri. 1 svin.
Trouls Hansen. 2 \mathfrak{M} 12 β 2 alb., $\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} 1 β gæsteri, 1 svin.

Summarum aff Laarup.

5 \mathfrak{M} 1 $\frac{1}{2}$ mk. 4 β 1 alb., 2 svin.

Summarum paa forskriuenne Mattrup jordebog.

77 $\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} 1 $\frac{1}{2}$ mk., 3 læst 1 ørte $\frac{1}{2}$ skp. rug, 2 læst 8 $\frac{1}{2}$ ørte mel, 6 $\frac{1}{2}$ læst 20 $\frac{1}{2}$ ørte 2 skp. byg, 2 $\frac{1}{2}$ læst 9 $\frac{1}{2}$ ørte 2 $\frac{1}{2}$ skp. havre, 17 td. 1 otting smør, 93 svin, 3 lam, 24 gæs, 52 høns, 17 $\frac{1}{2}$ forøxne, 5 fænød, 26 snese ål, 3 snese hvilling.

Anno 1583 haffuer kongelige matt. fanget thendt goedz aff oss udi *Frausing* siden dhenne forbemelte jordebog wor tillskriffuen.

SKOVSBØ.

VED sin fars død 1565 arvede Erik Hardenberg Vedtofte, som han beholdt til sin død, men gården findes ikke omtalt i jordebogen. Da der imidlertid under Skovsbo gods er opført både gårde i landsbyen Vedtofte og meget andet gods i Vestfyn — Båg og Vends herreder, — antar jeg, at dette gods egentlig hørte under Vedtofte, men er blevet administreret fra Skovsbo, som Erik Hardenberg byggede og som oftest opholdt sig på. Hvor grænsen mellem de to gårdes gods skal gå, er vanskeligt at afgøre; godset i Nordfyn kan lige så godt være styret fra den ene som den anden. Vedtofte ombyggede Erik Hardenberg c. 1589. [se Jac. Madsen. p. 336.] Hvorledes Erik Hardenberg har erhvervet Skovsbo, vides ikke, men sandsynligvis har han arvet den fra sin far, der nævnes til Skovsbo. I en fortegnelse over Skovsbos arkiv — dette eksisterer ikke mere — fra 1766 nævnes »Peder Lykkes Skøde til Ejler Hardenberg, dateret den 7de Decbr. 1562«, og Peder Lykke ejede i hvert fald gården endnu 1558. [se N. Da. Mag. VI. 4 p. 136.]

Erik Hardenberg arronderede sit gods ved at tilmageskifte sig en eng i Grystorp mark fra Flødstrup og Hagedrup mænd $\frac{1}{8}$ 1571 [se N. Da. Mag. VI 4 p. 138] og ved at erhverve kronens ret i Flødstrup sø. Søen har været meget omstridt gennem tiderne, og endnu 1861

førte Skovsbos ejer proces om den. 1575 klagede lensmanden på Nyborg over, at Jakob Fisker på Skovsbo havde draget våd i søen, skønt fiskeretten tilhørte kongen. Erik Hardenberg hævdede, at nogle av hans fæstere havde »firer eller fem paalof paa samme søø«, og da kronen ikke havde breve på søen, henviste landsdommeren sagen til herredstinget; men resultatet kendes ikke. 1585 anklagedes Frants Urne til Hindema for uberettiget fiskeri og idømtes en bøde, skønt han hævdede, at søen var fælles sø mellem lodsejerne i Ullerslev og Flødstrup, hvori både de fra Skovsbo og de fra Rørbæk fiskede. Endelig skødde kronen $\frac{1}{2}$ 1588 sin ret i søen til Anne Rønnow, der $\frac{2}{4}$ 1604 mod god betaling overlod den til sin svigersøn Preben Gyldenstjerne til Vosborg, hvis hustru Mette Hardenberg $\frac{2}{2}$ 1606 erhvervede fru Margrete Høgs, Christen Quitzows enkes, part i søen. [Pergamentsbreve i Fyns landsarkiv. Bjærgø h.]

Efter jordebogen kan det samlede bøndergods sættes til 1361 td. 2 skp. landgildehartkorn + pantegodsets 58 td. 5 skp. 3 fj. I 1664 sættes Skovsbo bøndergods — matriklen sætter ikke gæsteriet i hk; det var 1583: 152 td. 2 skp. 3 fj. 1 alb. hk. — til 582 td. 6 skp. 3 fj. 1 alb. hk., og Vedtofte godset i Vedtofte sogn til 165 td. 4 skp. 2 fj. 2 alb. hk. I hvert fald en del af Vedtofte gods må være bortsolgt efter 1583, da gårde, der findes i jordebogen, i matriklen 1664 opføres under Krengerup.

Skovsbo sædegård sættes 1664 til 54 td. hk. og Vedtofte til $35\frac{1}{2}$ td. hk. i matriklen.

Hielp Gud allettide till enn god begindellse och en
goder ende. Amenn. Anno 1583.

Hielp Gud allettid.

SKOUSBO JORDEBOG.

Anno 1583.

WENNDTTZ HERREDTT.

GASTTERUP.

Søren Ibsen. 3 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 2 mk. 5 β 1 alb. eritzp.,
1 lam, 1 foroxe.

Niels Olufsen. 3 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 2 mk. 5 β 1 alb. eritzp.,
1 lam, 1 foroxe.

Apelonie Nielsis. 3 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 2 mk. 5 β 1 alb. eritzp.,
1 lam, 1 foroxe.

Rasmus Baringh. 3 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 2 mk. 5 β 1 alb. eritzp.,
1 lam, 1 foroxe.

BALSLEV.

Oluf Jørgensen. 2 mk. 2 β 2 alb., 1 lam.

BØGELUNDTT.

Anders Jørgensen. $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 fj. smør, 2 mk. eritzp., 1 lam,
1 fønød.

Anders Ibsen aff et gadehus. 5 mk. 5 β 1 alb.

WEYELLBYE.

Chresten Jensen. 1 pd. byg, 2 mk. gæsteri, 1 lam, 1 fønød.

KUSTRUP.

Peder Siemonsen. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 4 mk. gæsteri, 1 mk. eritzp., 1 lam,
1 foroxe.

Peder Laursen. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 4 mk. gæsteri, 1 mk. eritzp., 1 lam,
1 foroxe.

Peder Søffrensen aff et hus. 4 mk.

SKRELLING.

Niels Jacobsen. 2 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 5 β 1 alb. gordp.,
1 lam, 1 foroxe.

Hans Nielsen. 2 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 5 β 1 alb. gordp.,
1 lam, $\frac{1}{2}$ foroxe. Giffuer for^{ne}. tho menndt aff enn
ødi Aaalegordt aarligen. 4 $\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb.

Simen Tomesen ibid. aff et hus. 8 β .

Ennd et gadehus. 8 β .

BORINNGH.

Jep Hansen. 2 pd. byg, 1 $\frac{1}{2}$ ørte havre gæsteri, 1 foroxe.

Anders Olufsen. 1 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 24 skp. havre gæsteri, 1 fødenød.

Jørgen Hansen. 1 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 24 skp. havre gæsteri, 1 fødenød.
Giffuer for^{ne}. tre mennd aarligen $\frac{1}{2}$ td. smør.

ESKEØØ.

Mattz Pedersen. 2 pd. byg, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. gæsteri, 4 mk. 1 alb.
eritzp., 1 får, 1 lam, 2 gæs, 2 høns, $\frac{1}{2}$ foroxe.

MOSEGORD.

Jøren Nielsen. 3 pd. byg, 5 mk. 5 β 1 alb. gæsteri, 1 foroxe.

ENNDTTZLEFF TORP.

Lauritz Mikelsen. 2 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 4 mk. gæsteri, 5 β 1 alb. eritzp., 1 får,
1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 2 høns, 1 foroxe.

HORNDRUP.

Peder Knudsen. 1 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 9 β 1 alb. eritzp., $\frac{1}{2}$ foroxe.

Rasmus Hansen. 1 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 9 β 1 alb. eritzp., $\frac{1}{2}$ foroxe.

WOLDBY.

Søffren Kork. 3 pd. byg, 5 mk. 5 β 1 alb. gæsteri, 1 mk. eritzp.,
1 får, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 2 høns, 1 foroxe.

Summarum landgilde aff Wenndtz herredtt.

22 $\frac{1}{2}$ dlr. 1 mk. 4 β 1 alb., 3 læster 3 pd. byg, 2 pd. 4 skp. havre,
3 fj. smør, 17 får og lam, 6 gæs, 6 høns, 12 $\frac{1}{2}$ forøxne, 4 fønod.
[Følgende tal er de rigtige: 0 mk. 6 β , $\frac{1}{2}$ pd. smør.]

BOG HERREDTT.

WETTOFTE.

Lauritz Klausen. $\frac{1}{2}$ pd. byg, 8 β gæsteri, 8 β eritzp., $\frac{1}{2}$ fønod.

Hans Persen, 1 pd. byg, 18 skp. havre, 1 fj. smør, 1 lam, 2 gæs,
1 »slaugies« [?], 4 høns, 1 fønod.

Niels Lanngh. 1 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 fj. smør, 2 mk. gæsteri, 10 β 2 alb.
eritzp., 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

- Hans Olufsen.* 1 pd. byg, 10 β 2 alb. gæsteri, 10 β 2 alb. eritzp.,
1 lam, $\frac{1}{2}$ fønød.
- Peder Hansen.* 2 pd. byg, 1 fj. smør, 3 $\frac{1}{2}$ mk. gæsteri, 1 lam, 2 gæs,
2 skp. havre, 4 høns, $\frac{1}{2}$ foroxe.
- Lauritz Andersen.* $\frac{1}{2}$ pd. byg, 4 skp. rug, 1 $\frac{1}{2}$ ørte havre, 4 mk.
gæsteri, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. »giffepeng« [?],
1 høne, 10 æg.
- Simen Andersen.* 1 pd. byg, 1 mk. gæsteri, 1 mk. eritzp., 1 lam,
2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.
- Jørgen Laursen.* 1 pd. byg, 22 skp. havre, 8 mk. gæsteri, 5 mk.
5 β 1 alb. »giffepeng« [?], 10 æg, 1 høne.
- Niels Laursen.* 1 pd. byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 5 mk. gæsteri, 1 mk. 5 β
1 alb. eritzp., 22 skp. havre, 1 høne, 10 æg.
- Lauritz Nielsen.* 1 pd. byg, 1 $\frac{1}{2}$ ørte havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 8 mk. gæsteri,
1 høne, 10 æg.
- Lauritz Andersen.* 1 $\frac{1}{2}$ ørte byg, 1 ørte 2 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør,
8 mk. gæsteri, 1 høne, 10 æg.
- Matz Nielsen.* 1 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri, 14 β eritzp.,
1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.
- Niels Burre.* 1 $\frac{1}{2}$ ørte byg, 1 lam.
- Anders Laursen i Haugordt.* 1 $\frac{1}{2}$ ørte byg, 22 skp. havre, 1 td. smør,
8 mk. gæsteri, 1 høne, 10 æg.
- Jens Holst* aff et hus. 1 mk.
- Morten Sinndt* aff et gadehus. 1 mk.
- Per Laursen* aff et gadehus. 1 mk.
- Søffren Madsen* aff et hus. 1 mk.
- Hierig Møller i Wetoftemølle.* 6 pd. mel.
- Knud Møller i Ørstedmølle.* 6 pd. mel.

HØGEBIERIG.

- Anders Laursen.* 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 8 mk. gæsteri,
1 høne, 10 æg.
- Lauritz Hansen.* $\frac{1}{2}$ td. smør, 12 skp. havre, 4 mk. gæsteri, 1 lam,
2 gæs, 4 høns, 1 fønød. Giffuer for^{ne}. *Lauritz
Hansen* aff tho Marsell [o: mark sølv] jordt aar-
ligen 4 skp. byg, 6 skp. havre, 2 groter.
- Matz Jensen* aff et gadehus udi Høgebierrig. 1 ott. smør.

ØRSTEDTT.

- Knud Andersen.* 2 pd. byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 4 mk. gæsteri, 1 lam,
1 foroxe.
- Lauritz Hieresen.* 1 pd. byg, 1 ott. smør.

- Christen Jensen.* 1½ pd. byg, 10 skp. havre, ½ td. smør, 8 mk. gæsteri, 1 får.
- Adzer Adtzerzen.* 1 ørte havre, ½ td. smør, 8 mk. gæsteri, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp.
- Jens Lanngh.* 2 pd. byg, ½ ørte havre, 8 mk. gæsteri, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp.
- Hierig Pedersen.* 1 pd. 6 skp. byg, 10 skp. havre, ½ td. smør, 8 mk. gæsteri, 1 får.
- Peder Nielsen.* 2 pd. byg, ½ td. smør, 9 mk. gæsteri.
- Hans Laursen.* 1½ pd. 4 skp. byg, 10 skp. havre, ½ td. smør, 8 mk. gæsteri, 1 får.
- Jørgen Smedt.* 1 pd. byg, 6 skp. havre.
- Niels Eriksen.* 2 pd. byg, 1 pd. havre, ½ td. smør, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp., 1 foroxe.
- Jep Hansen.* 1 pd. byg, 1 fj. smør, 22 skp. havre, 1 lam, 1 gås, 1 fønød, 4 høns.
- Tomas Nielsen* aff et hus. 1 mk.

[Østerskov i Ørsted tilhørte Erik Hardenberg 1589. Jac. Madsen, p. 356.]

NYRRUP.

- Niels Andersen.* 22 skp. havre. 1 fj. smør, 4 mk. gæsteri, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 foroxe.
- Niels Linnedgordt* aff en lijden haffue. 6 skp. rug.
- Hans Billinng.* 1 pd. byg, 1 lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, 1 fønød.

EGERUP.

- Matz Huidt.* 3 pd. byg, 1 ørte havre, 1 lam. 1 foroxe.

HØRUP.

- Hans Andersen.* 1 pd. byg, 1 fj. smør, 9 β 1 alb. eritzp.

WOLLTOFFTT.

- Lauritz Jørnson.* 1½ pd. byg, 2 mk. gæsteri, 1 mk. 6 β 2 alb. eritzp., 1 lam, 1 fønød.

ØSTERBY GORD.

- Hans Fønbo.* 3 pd. byg, 3 pd. rug, 1 ørte havre, 1 fj. smør, 8 mk. gæsteri, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

RAAHAVE.

- Lauritz Matzen.* 1½ pd. byg, 10 skp. havre, 4½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

NACKE.

Anna Andersis. 3 pd. byg, 1 fj. smør, 2 mk. gæsteri, 1 foroxe.

MILLERUP.

Niels Persen i Millerup. 1½ pd. byg, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri,
7 β eritzp., 2 gæs, 2 skp. havre. 2 høns,
½ foroxe.

THYLLIJDT. [Tylle. Søby s. ?]

Jørgen Clausen. 2 pd. byg, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri, 1 mk. 5 β
1 alb. eritzp., ½ foroxe.

Summa landgilde aff Boeg Herredtt.

42½ dlr. 5 β 2 groter, 1 læst 3½ pd. rug og mel, 3 læster 10 pd.
18 skp. byg, ½ læst 4 pd. 18 skp. havre, 9 td. smør, 18 får og
lam, 23 gæs, 49 høns, 70 æg, 8 forøxnne, 9 fønød. [De rigtige
tal er: 42 sletdaler — ellers regnes overalt i jordebogen med
rigsdaler — 11 β 2 groter, 21 gæs, 9 forøxnne.]

SUNNDTZ HERREDTT.

Jep Olufsen i Egeskouff. 1½ pd. byg, ½ pd. havre, 1 fj. smør, 1 mk.
eritzp., 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns,
1 fønød.

ODENSE HERREDTT.

Anna Smedtz i Brindkille. 1 ørte byg, 1½ mk. 5 β 1 alb.

AASOM HERREDTT.

Jens Gaard i Rørup. 1 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 1 fønød.

SKAM HERREDTT.

GINNDSTRUP.

Hans Knudsen. 3 pd. byg, 5 mk. 5 β 1 alb., 1 foroxe.

REINNGE.

Anders Nielsen. 2 pd. byg, 1 ørte havre, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp.,
1 fønød.

Anders Morsen aff et gadehus. 2½ mk. 2 β 2 alb.

BREDSTRUP MØLLE.

Peder Møller. 8 pd. mel.

SKOUBY HERREDDT.

RUUE.

Dijnes Mortensen. 2 pd. byg, 1 fj. smør, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri,
1 mk. eritzp., 1 foroxe, 1 lam, 2 høns.

*Summa landgilde aff Sundz Herret, Odense Herreddt, Aasom
Herreddt, Skam Herrett och Skouby Herreddt.*

4½ dlr. 1½ mk. 5 β 1 alb., 8 pd. mel, 10 pd. byg, 1 pd. 2 skp.
havre, 2½ fj. smør, ingen boelgalt, 1 lam, 3 gæs, 6 høns, 2 for-
oxen, 3 fønød. [Dalerne er her *sletdaler*, og der er kun 2 gæs.]

WIJNNDINNG HERREDDT.

HAGENDRUP.

Anders Klemensen. 3 pd. byg, 1½ ørte 2 skp. havre, 1 fj. smør,
1 mk. 5 β 1 alb. eritzp., 1 lam, 2 gæs, 4 høns.
1 fønød.

Lauritz Nielsen. 1½ ørte byg, 10 skp. gæsteri havre, 12 β eritzp.,
½ fønød.

ULLERSLEFF.

Hans Mikkelsen. 4 pd. byg, 4 mk. gæsteri, 1 boelgalt, 1 lam, 2 gæs,
2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

Søffren Knudsen. 1 pd. byg, 1 pd. rug, ½ pd. havre, 1 ott. smør, 2½ mk.
2 β 2 alb., 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

KORPENDRUP.

Hans Sørensen. 2 pd. byg, 1 fj. smør, 4 mk., 1 fønød.

ELLINGE.

Rasmus Brydde. 1 pd. byg, 1 ørte rug, 1 ørte havre, 1 boelgalt,
4 mk. gæsteri, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns,
1 fønød.

KRAGELUNDTT.

Peder Laursen. 2½ pd. byg, 1 pd. havre, 1 fj. smør, 1 lam, 1 gås,
2 høns, 1 foroxe.

Jesper Groffue. 2 pd. byg, 1 pd. havre, 1 fj. smør, 1 eritz lam, 1 eritz
gås, 1 foroxe.

Summa landgilde aff Wijndinng Herredtt.

4 \mathcal{M} 12 β , 1 $\frac{1}{2}$ pd. rug, 1 læst 4 pd. 6 skp. byg, 4 pd. 8 skp. havre, 1 td. $\frac{1}{2}$ fj. smør, 2 boelgalte, 6 lam, 10 gæs, 18 høns, 3 forøxne, 4 $\frac{1}{2}$ fønød.

*BIERRE HERREDT.**RØNNKEBYE.*

Knud Ibsen. 4 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ott. smør, 1 lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Christen Laursen. 1 pd. 6 skp. byg, 1 $\frac{1}{2}$ ott. smør, 1 lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Matz Huidt. 1 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ørte rug, 16 skp. havre, 1 $\frac{1}{2}$ ott. smør, 18 β 2 alb. eritzp., 1 lam, 2 gæs, 4 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

Jesper Andersen. Landgilde aff thou boel. 2 pd. byg, 20 skp. havre, 1 $\frac{1}{2}$ ott. smør, 1 mk. eritzp., 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 fønød.

Christen Skredder. 2 pd. byg, 1 ørte rug, 1 ørte havre, 5 mk. 5 β 1 alb.

Christoffer Bagge. 1 pd. byg.

Lauritz Madsen. 1 pd. 6 skp. byg, 1 $\frac{1}{2}$ ott. smør, 1 lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

Rasmus Knudsen. 1 pd. rug, 2 pd. byg, 1 pd. 12 skp. havre, 1 fj. smør, 1 boelgalt, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp., 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 forøxe.

Item smaa ugedagshusse skyller indthet.

AGEDRUP.

Niels Laursen. 1 pd. byg, 1 ørte rug, 1 fj. smør, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. gæsteri, 12 β eritzp., 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

THUINNGE.

Marquor Hiordt. 2 $\frac{1}{2}$ (3) pd. byg, 1 fj. smør, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 2 sk. 2 alb. gæsteri, (ialt 2 mk.), 1 lam, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp. (ialt 1 mk.), 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 forøxe. [Denne og de følgende 6 gårde tilmageskiftede Erik Hardenberg sig $\frac{1}{2}$ 1577 fra kronen — se Kr. Skøder. Orig. på pergament i rigsarkivet under »Erik Hardenbergs breve«; Besigtelsen findes mellem »Besigtelser til orig. mageskifter« — for arve-gods på Bornholm og Fyn med en samlet landgilde på 3 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 18 pd. 1 $\frac{1}{2}$ td. smør, 7 lam, 9 gæs, 18 høns, 2 fønød, 2 mk. arbejdspenge og 6 dagværker — »och hvis for^{ne}. wortt och kronens godtz findis beder på skyld och landgilde end som Erik

Hardenberg thil oss wdlagt haffuer ther emod haffuer hand oss opdragit the søtthen hundrede daller hand same godtz har til for udj pant hafft haffuer. . . « Tallene i () angir landgilden i 1577. forsåvidt den er anderledes end i 1583.]

- Chresten Lerke.* (77 Laurits Rask.) 3 pd. byg, 1 skp. (1 fj.) smør, 2½ mk, 2 β 2 alb. gæsteri (ialt 2 mk.), 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp. (ialt 1 mk.), 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.
- Per Olufsen.* (77 Lauritz Olufsen.) 1½ pd. byg, 1 skp. (1 fj.) smør, 1½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri (ialt 20 β), 1 fønød.
- Jens Persen.* (77 Oluf Nielsen.) 1½ pd. byg, 1 skp. (1 fj.) smør, 1½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri (ialt 20 β), 1 fønød.
- Peder Ibsen.* 1½ pd. byg, 1 skp. (1 fj.) smør, 1½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri (ialt 20 β), 1 fønød.

WRUP.

- Morten Jørgensen.* 3 pd. byg, 1 skp. (1 fj.) smør, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri (ialt 2 mk.), 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp. (ialt 1 mk.), 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.
- Peder Hiordt.* 3 pd. byg, 1 skp. (1 fj.) smør, 2½ mk. 2 β 2 alb. gæsteri (ialt 2 mk.), 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp. (ialt 1 mk.), 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

Summa landgilde aff Bierre Herredtt.

8 \mathcal{M} 1 mk. 4 β, 2½ pd. rug, 2½ læst 2½ pd. byg, 3 pd. 1 skp. havre, 2½ td. 1½ ott. smør, 1 boelgalt, 11 lam, 19 gæs, 38 høns, 5 forøxne, 4½ fønød. [Rasur og rettelse i byg og smør. Smør galt for: 2 td. 1½ skp.]

Summarum paa forskriuenne Skousbo jordebog som er wisse rentte.

82½ \mathcal{M} 1 mk. 6 β 2 alb. 1½ groter, 2 læster 3½ pd. rug og mel, 11 læster 6½ pd. 2 skp. byg, 1½ læst 2½ pd. 13 skp. havre, 12½ td. 1½ ott. smør, 3 boelgalte, 53 får og lam, 60 gæs, 115 høns, 70 snese æg, 30½ forøxne, 26 fødenød. [Skriverens summarier gir i Virkeligheden: 82½ \mathcal{M} 1 mk. 1 β 2 alb. 1½ groter, 12 læster 3 td. byg, 13½ td. 1½ skp. smør, 117 høns, 61 (60 dog rigtigt) gæs, 25 fødenød.]

Hiellp Gud alletide.

Panntte godttz och tiener til Skousboe.

SALLING HERRETT.

KIELLEMOSE (Barløse s.).

Hans Nielsen. 3 pd. byg, 1 fj. smør, 1 boelgalt, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp., 1 foroxe.

NYBØLL.

Jens Mortensen. 1 ørte havre.

HORNNE.

Niels Laursen. 1 ørte havre.

WINNDING HERREDTT.

WLLERSLEFF.

Rasmus Poulsen. 1 pd. rug, 2 pd. byg, 1 pd. havre, 1 mk. eritzp., 1 boelgalt, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

Per Marsen aff et gadehus. 2 mk.

AFFUENSLEFF.

Rasmus Hiordt. 1 pd. byg, 12 β eritzp., 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

BIERRE HERREDTT.

RØNNKEBY.

Maetz Jensen. 3 pd. byg, 1 fj. smør, 1 boelgalt, 4 mk., 1 lam, 2 gæs, 4 skp. havre, 4 høns, 1 foroxe.

KIRKE TIENER.

Jens Ibsen. 10 skp. havre.

Hans Nielsen. 10 skp. havre.

Jesper Hansen. 10 skp. havre.

Jesper Persen. 14 skp. havre.

Peder Lerke. 14 skp. havre.

Degneboell skyller diegenen.

[Ifølge Bjærge h.s regnskabsbog havde degnen Anders Nielsen i Rynkeby 1568 12 ørte byg av sognets 36 tiender og 8 skp. land i en mark og 2 læs hø. — Fyns bispearkiv.]

RADSTRUP.

- Niels Jørnсен.* 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.
Hans Laursen. 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.
Anders Hiordt. 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.
Maetz Boesen. 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.

KLARSKOFF.

- Hans Greffue.* 5 pd. byg, 1 ott. smør, $6\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. gæsteri,
 3 mk. 2 β eritzp.

HUORLØFF.

- Niels Hellesen.* 1 ørte byg, 1 ott. smør.
Oluf Nielsen. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 2 mk. gæsteri, 2 mk. 4 β eritzp.
Lauritz Jensen. $3\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.
Anders Persen. $3\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.
Peder Klemindtsen. $1\frac{1}{2}$ pd. 6 skp. byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 2 mk. gæsteri,
 2 mk. 4 sk. eritzp.
Anders Nielsen. $1\frac{1}{2}$ pd. 6 skp. byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 2 mk. gæsteri, 2 mk.
 4 β eritzp.
Hans Madsen. 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, $4\frac{1}{2}$ mk. eritzp.
Lauritz Kløff. 2 pd. byg, 1 ott. smør, 2 mk. gæsteri, 2 mk. 1 alb. eritzp.
Rasmus Knudsen. $1\frac{1}{2}$ pd. 6 skp. byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 2 mk. gæsteri,
 2 mk. 4 β eritzp.
Jens Skreder aff et hus. $1\frac{1}{2}$ mk.
Rasmus Hansen. $3\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk.
 2 β eritzp.
Knud Hansen aff et hus. $1\frac{1}{2}$ mk.

KIERBY.

- Marquor Nielsen.* 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.
Peder Laursen. $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 1 ott. smør, 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp.

KIØRSING.

- Hans Andersen.* 3 pd. byg, 1 ott. smør, 4 mk. gæsteri, 3 mk. 2 β eritzp.

MARSLEFF.

- Niels Dennsen* [?] i Marsleff. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 2 mk. gæsteri,
 2 mk. 4 β eritzp.
Jens Skreder aff et gadehus. 1 mk. 5 β 1 alb.

DRISTTERUP.

- Dines Willadtzen.* 3 pd. byg, 1 lam, 1 gås, 2 høns.

Summarum landgilde aff Skousboe pantt godtz.

32 \mathcal{R} 1½ mk. 2 β 1 pd. rug, 5 læster 3 pd. byg, 4 pd. 4 skp. havre, 2½ td. 1½ ott. smør, 3 boelgalte, 3 lam, 7 gæs, 14 høns, 4 forøxen.

Hielp Gud altid.

Sidenn dette pandtte goedz er skreffuen paa Skousboe hawer gud undett oss det *Rastrupe* goedz till egendom aff kon. maitt. for 8333 \mathcal{R} .

Ocsaa:

Hawer Gud wndett oss denn gaard i *Rønckeby* aff Eiller Brockenhuss till egendom som Matts Jensen wdj boer for 550 \mathcal{R} .

[Ifølge kronens skøder $\frac{1}{2}$ 1584 er Rastrup godset de 4 gårde i Rastrup, den ene i Klarskov, de 9 gårde og ett gadehus i Hoersløf, den ene gård i Kiørsinge, de 3 i Kierby og gården og huset i Marslef. Pantessummen, for hvilken godset sælges, nævnes ikke.

Eiler Brockenhuus til Damsbo, Nakkebølle og Hellerup, † 1602. Disse to tilskrifter er med en anden skriverhånd.]

Anno 1583 haffuer wij fangett effterskriffuene gorde wdj *Nyrup*, siden Skousbo jordebog wor till skriffuene den første:

Jens Siemensen nu i buor. 1 pd. byg, 1 lam, 1 gås, 2 høns.

Niels Andresen ib. ½ pd. byg, 1 lam, 1 fj. smør, 2½ \mathcal{R} och hannd giffuer til kirckenn 1 ørte byg.

Hans Odder i *Nyrup*. ½ pd. rug, ½ pd. byg, ½ pd. havre, 1 fj. smør. ½ foroxe, føder 1 hundt.

[Ialt: 2½ \mathcal{R} , 1 td. 2 skp. rug, 7½ td. byg, 2½ td. havre, 2 fj. smør. 2 lam, 1 gås, 2 høns, 1 foroxe, 1 hund at føde.]

FÅREVEJLE.

FÅREVEJLE tilfaldt efter Eiler Rønnows død 1563 hans to svigersønner Erik Hardenberg og Henning Quitzow til Sandager ~ Birgitte Rønnow; men i 1583 ombyggede Erik Hardenberg gården, så da må han formentlig ha ejet den alene. I volden var der et tårn med indkørsel til gården, og i tårnets sandstensportal var en sten, der 1868 blev flyttet til den nuværende hovedbygningens tårn, og som mellem to skjolde med Hardenbergers og Rønnowers våben bærer indskriften:

*Hardenbergiaca qui stirpe oriundus Ericus
Anna qui conjux Rønnoviana fuit
et vallo et fossis has circummuniit ædes
ipse sit ut tuto posteritasqve loco.*

Anno domini 1583.

Indtægten av det i jordebogen nævnte gods — pantegodset medregnet, men ikke hovedgårdsjorden — var 571 td. landgildehartkorn. I matriklen fra 1664 opgøres Fårevejle bøndergods til 322 td. 1 skp. 3 fj. 2 alb. Den store forskel kan skyldes tre ting: dels at pantegodset — 86 td. 3 skp. 1 fj. 2 alb. — er blevet indløst, dels at gæsteriavgifterne, der ikke er specificeret i jordebogen, ikke regnedes i hartkorn 1664, dels endelig, at der, da

godset i tiden 1582 til 1664 flere gange skiftede ejer, kan være frasolgt bondegods og være inddraget bondejord under hovedgården.

Hiellp Gud alletide till enn god begindelse och enn goder ende. Amenn. Anno 1583.

Hiellp Gud alletid.

FOEREWEGELE JORDEBOG.

Anno 1583.

KRAGE HOLLM.

Hans Pouelsen. 1 ørte byg, $\frac{1}{2}$ boelgalt, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 10 β 2 alb.,
1 lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

Rasmus Tosing. 1 pd. byg, 1 ott. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

Hans Panck. 1 ørte byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, $\frac{1}{2}$ boelgalt, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb.,
1 lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

Niels Hansen. 1 mk. 5 β 1 alb.

Pouel Knudsen. 1 ørte byg, 1 mk. 5 β 1 alb.

Jep Maetzen ib. 1 pd. byg, 1 ott. smør, 1 boelgalt, 1 mk. 5 β 1 alb.,
1 får, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

Hans Eriksen ib. 1 ørte byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, $\frac{1}{2}$ boelgalt, 5 mk. 5 β 1 alb.
pendge, 10 β 2 alb. skatp., 2 lam, 2 gæs, 2 skp.
havre, 4 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

Lauritz Aggesen. 1 pd. byg, 1 ott. smør, 1 boelgalt, 1 mk. 5 β 1 alb.,
1 får, 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

Rasmus Skoning. 1 ørte byg, $\frac{1}{2}$ boelgalt, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 10 β 2 alb.,
 $\frac{1}{2}$ fønød.

Hans Maetzen. 1 ørte byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, $\frac{1}{2}$ boelgalt, 10 β 2 alb., 1 lam,
1 gås, 2 skp. havre, 2 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

Niels Fønno. 1 lam, 2 gæs, 4 høns.

Maetz Bunde ib. 1 mk.

Lauritz Jensen ib. 1 mk.

BLANGS HAUE.

Bertil Madsen. 1 pd. byg, $\frac{1}{2}$ boelgalt, $\frac{1}{2}$ ott. smør, 1 mk. 5 β 1 alb.,
 $\frac{1}{2}$ får, $\frac{1}{2}$ lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

Lauritz Jørnsen ib. 1 pd. byg, $\frac{1}{2}$ ott. smør, $\frac{1}{2}$ boelgalt, 1 mk. 5 β 1 alb.,
 $\frac{1}{2}$ får, 1 $\frac{1}{2}$ lam, 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns, $\frac{1}{2}$ fønød.

WENNE TORP 3: Vindelortorp.

Madtz Clausen. 1½ mk.

HENNING.

Johannes Pannck. 3 ørte byg, ½ ørte rug, 3½ skp. 1 fj. hvede, for en ko 3 \mathcal{M} , 21 skp. havre, 1½ mk., 1 får, 1 lam, 2 gæs, 3 skp. havre, 6 høns, 1 fønød.

Jens Jørgensen. 1 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., ½ fønød.

Per Tømmermandt. 1 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

Anders Knudsen. 2½ ørte byg, 1 mk. 5 β 1 alb., ½ fønød.

Eskell Smedt. 1 pd. byg, 8 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

Anders Jude og Rasmus Driffuer. 1 pd. byg, 1 ørte rug, 6 skp. hvede, 1 pd. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. skatp., 2½ mk. 2 β 2 alb. smørp., for tredieparten aff en ko 2½ mk. 2 β 2 alb., 1 boelgalt, 1 får, 1 lam, 2 gæs, 1 fønød.

Henning weder mølle. Peder Møller. 12 ørte mel.

THORUP.

Lauritz Ibsen. 2 pd. byg, 1 fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

Hans Ibsen. 2 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

Morten Krog ib. 2 pd. byg, 1 mk.

PUDZE LØCKE.

Søren Rasmussen. 2½ ørte byg, 1 td. havre, 1 mk. 3 β 1 alb., 1 fønød.

BRØNESLETT.

Jørgen Alsing. 7 ørte byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

TRESEBØLLE.

Hans Olufsen. 1 pd. byg, 3 mk. 5 β 1 alb., ½ fønød.

Jon Findsen ib. 2 pd. byg, 1 td. havre, 1 ott. smør, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 \mathcal{M} gæsteri, 12 β skatp., 1 fønød.

Et gadehus ib. 1 mk.

KAZEBØLLE.

Matz Hansen i Kadzebøllegordt. 2 pd. byg, 1 mk., 2 gæs, 4 høns, 1 fønød.

Lauritz Rasmussen. 3 ørte byg, 2½ mk. 2 β 2 alb., 1 fønød.

Hans Madsen. 1 pd. byg, 2 mk. 5 β 1 alb.

Hans Findsen. 3½ ørte 2 skp. byg, 1 mk., 2 gæs, 4 høns, 1 fønød.

Jesper Smedt ib. 10 skp. byg.

Rasmus Andersen aff ett gadehus. 1 mk. 4 β.

REBIERIG.

Jens Laursen. 6 skp. byg, 12 β.

ASMOSE.

Niels Andersen. 1 pd. byg, 1 boelgalt, 2 mk., 1 fønød.

LIONNGELLSE.

Jep Hansen. 3 ørte byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

FOULLS BØLLE.

Lauritz Hoffmandt. 1 pd. byg, 1 ott. smør.

Hans Godfredsen i Westerby. 1 pd. byg, 1½ mk. 4 β.

ØSTERBY.

Hans Laursen. 2 pd. byg, 1 fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 gæs, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

ILLEBØLLE.

Anders Laursen. 2 pd. byg, 1 ott. smør, 3 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

Matz Hansen ib. 2 pd. byg, 2½ mk. 2 β 2 alb., 1 fønød.

Godfredt ib. 2 pd. byg, 1 ørte havre, 1 ott. smør, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 fønød.

HESSLØFF.

Hans Willomsen. 1 pd. byg, 14 β. 1 fønød.

HAUBØLLE.

Albrett Hansen. 2 pd. byg, 1 ott. smør, 1 boelgalt, 2 mk., 1 får, 1 lam, 2 skp. havre, 4 høns, 1 fønød.

KIEDEBY.

Hans Kiærr. 1 pd. byg, 1 boelgalt, 1 fønød.

HENNE TUED.

Lolej Moritzen. 1 pd. byg, 3 mk. 5 β 1 alb.

FOESLEDTT.

Oluf Madsen. 1 pd. byg, 1 ott. smør, 2 mk., 2 gæs, 2 skp. havre,
4 høns, 1 fønød.

Ett gadehus ib. 1 mk.

TRØGGELØUFF.

Jeppu uudi Trøggeløuff. 3 ørte byg, 1 ott. smør, 1 mk., 1 fønød.

Jøren Hansen. 3 ørte byg, 1 ott. smør, 1 mk., 1 fønød.

SYØE.

Claus Nielsen. $\frac{1}{2}$ td. smør, 10 β 2 alb., 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns,
1 fønød.

Søren Hansen. $\frac{1}{2}$ td. smør, 10 β 2 alb., 2 gæs, 2 skp. havre, 2 høns,
1 fønød.

STOENSE.

Hans Anngelbo. 3 ørte byg, 1 ørte havre, 2 mk. 1 β 1 alb., $\frac{1}{2}$ fønød.

Jens Juude ib. 16 skp. byg, 1 td. havre, $\frac{1}{2}$ fønød.

STRENGORD.

Morten Pedersen. 1 pd. byg, 1 ørte havre, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb., 1 fønød.

LØKEBY.

Niels Hansen. 1 pd. byg, 22 skp. havre, 2 $\frac{1}{2}$ mk., 1 fønød.

Niels Jørgensen. 3 ørte byg, 15 skp. havre, 2 $\frac{1}{2}$ mk., 1 fønød.

LEGE BØLLE.

Per Nielsen i Legebølle. 1 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb.

HELLSNEDTT.

Gregers Huid oc Hans Jensen. 6 pd. byg, 1 fj. smør, 1 oxe at stalle.

Moridtz Jensen. 2 pd. byg, 4 mk.

Jøren Bunde aff et gadehus. 1 mk.

HELLSNEDTT WEDERMØLLE.

Jørgen Møller wdi Helsnedt mølle. 12 ørte meel.

SKINNDALLE PAA TAASING.

Jens Hansen i Skindballe. 4 mk.

*Summarum paa forskriuenne Foerewelle jordebog
som er wiisse rennte.*

29½ *Rm* 1 mk. 5 β 1 alb., 1½ ørte rug, 1 læst ½ pd. mel,
9½ skp. 1 fj. hvede, 5½ læst 5½ pd. 4 skp. byg, 5 pd.
14 skp. havre, 3½ td. ½ ott. smør, 9½ boelgalt, 22 får oc
lam, 26 gæs, 68 høns, 1 forøxen, 39½ fønødt.

Hielp Gud alletide.

Pantte godttz aff *Morttenn Brock*. [Landsdommer
Morten Brok til Barløsegård † $\frac{5}{4}$ 1591.]

KIJEDEBY.

Madtz Mouridtsen wdj Kiedeby. 2 pd. byg, 2 mk., 2 lam, 1 fønød.

Panntte godttz aff frue *Hilleborg Moritz Emingsenns*.
[Hilleborg Quitzow Jørgensdatter ~ Mourits Emmiksen
til Refsø.]

KLAUSEBØLLE.

Jesper Rasmussen. 1 pd. byg, 1 mk., 1 gås, 1 skp. havre, 2 høns.

SIØGORDTT.

Niels Boij wdj Siøgordt. 15 skp. byg, 8 β.

HAUBØLLE.

Rasmus Hansen. 1½ mk. 2 β 2 alb.

HAGENNBY.

Mogens wdj Hagennby. 1 ørte byg, 10 β 2 alb.

HENNETTUED.

Hans Jensen. 1 pd. byg, 1 ott. smør, 1 boelgalt, 4 mk., 1 td. havre,
1 lam, 2 gæs, 4 høns.

FOESLEDTT.

Niels Maetsen. 1 pd. byg, ½ ott. smør, 1 boelgalt, 1½ mk., 2 β 2 alb.,
5 skp. havre, ½ får, ½ lam, 1 gås, 2 høns.

Pantte godttz aff fruue *Mette Wrne*. [Vistnok *Mette Urne Jørgensdatter* † 1587 ≈ *Knud Hardenberg* til *Skjoldemose* † 1564 ell. 65.]

SNARMOSSE.

Morten Smedt wdj Snarmosse. 6 pd. byg, 5 mk. 5 β 1 alb., 1 fønød.

ØSTERBY.

Rasmus Nielsen. 3 ørte byg, 4 mk.

FLADMOSE.

Hans Suder. 1 ørte byg, 8 β.

KIJEDEBY.

Peder Laursen. 1 pd. byg, 1 ℔, 1 fønød.

TORRNBY.

Anders Persen i Torrnby i Lolandt. 4 td. byg, 1 td. havre, 8 β.

Anders Kroeg ib. 6 td. byg, 1 td. havre, 12 β.

Summarum landgilde aff Foerewegle pantte godttz.

6½ ℔ 9 β 1 alb., 1½ læster 11 skp. byg, 1½ ott. smør, 1½ ørte havre, 1½ boelgalt, 4 lam, 4 gæs, 8 høns, 3 fønød.

HAGENSKOV.

HAGENSKOV er den del af det i jordebogen opførte gods, om hvilket der kan oplyses mest, da der fra dette krongods er bevaret en del regnskaber, skattemandtal, kvitteringer o. l. Mest oplysende er den registratur, der ved Anne Rønnows aflevering av lenet blev optaget over nu tabte breve; største delen av de i [] stående oplysninger om jord og bønder stammer herfra. [Pakken »Hagenskov len« i rigsarkivet.]

Lenet, som kronen flere gange tidligere havde pantsat, blev $\frac{2}{3}$ 1572 overdraget til Erik Hardenberg i pant for 18936 *RM*. Fra $\frac{2}{6}$ 1578 blev pantesummen nedsat til 12936 *RM*, da pantet blev gjort uopsigeligt i Erik Hardenbergs livstid. Så snart han var død, fik Anne Rønnow $\frac{2}{3}$ 1604 pantet opsagt, og $\frac{3}{4}$ 1605 fik hun kvittering for afleveringen, og Jacob Ulfeld fik det i forlening for en en avgift av 1000 *RM*.

Om lenets værdi i Erik Hardenbergs tid giver jordebogen jo kun til dels oplysning, idet indtægten av hovedgårdsjorden og de uvisse indtægter ikke er opført. Hovedgårdsjorden har dog oprindelig været ret lille; for $\frac{4}{4}$ 1583 [Kanc. Brevb.] fik Erik Hardenberg lov at nedlægge en gård i Agernæs, Dreslette s. og bruge jorden under ladegården, fordi avlen dertil var ringe. I lensregnskabet for 1610—11 opgøres det uvisse til 230 *RM* 15 *ß*, 10 øxne

og 22 svin. Jordebogsindtægten regnedes 1608 for at være 2131 \mathcal{R} , og i 1650 var hele lensmandens indtægt 2109 \mathcal{R} 3 mk. Lenets omfang synes ikke at være voxet i Erik Hardenbergs tid; dog blev i 1600 4 »kirkeboliger« med en samlet avgift på 4 pd. byg, 10 skp. og 10 β lagt under Hagenskov efter lensmanden Erik Norbyes død. [Kancelliet vrøvlende i sagen; se Bilag t. Eskebjærg lens regnskab 1600—1602 og jordebogen t. Hagenskov, begge i rigsarkivet.] Jordebogsindtægterne er 2579 td. 4 skp. 3 fj. 2 alb., og hovedgården taxeredes 1664 til 58 td. 4 skp. 2 fj. 2 alb. landgildehartkorn. Når Erik Hardenberg på kronens vegne opkøbte og forsendte korn, kvæg o. l., fx. til forleningsfesten i Odense 1580 og ved forskellige barselsfester og bryllupper i kongefamilien, fik han ofte pengene anvist hos tolderen i Assens, med hvem han havde et til tider ret indviklet mellemregnskab. [Se pakken »Hagenskov len. Adskillige quitantzer« og Kanc. Brevb. under Assens.] I anledning af disse opkøb fik Erik Hardenberg $\frac{3}{4}$ 1573 en næse, fordi han havde givet for meget for nogle stude.

Ved indbetalingen af lenets skatter kom Erik Hardenberg undertiden i restance for småbeløb, og $\frac{20}{7}$ 1575 fik han eftergivet en sådan restance, men fik besked om for fremtiden at føre godt tilsyn, så at sligt ikke skete, og i 1602 opdagede kancelliet, at nogle bønder i 1596 og 1600 havde betalt ialt $22\frac{1}{2}$ \mathcal{R} for lidt, og dem måtte lensmanden så betale. Dette er dog kun småting, og Erik Hardenbergs administration har åbenbart været god.

Mellem de indbetalte »skatter« er også nogle kirkeklokker, der $\frac{25}{4}$ 1602 leveredes til Bremerholm. Det var een fra hver af følgende kirker: Gamtofte, Dreslette, Ørsted, Flemløse, Sandager, Sønderby, Barløse, Turup, Tommerup, Mesinge, St. Viby og Dalby, to fra Kjerte og Skydebjærg og 9 små fra Hindsholms kirker, disse sidste fra Eskebjærg len.

Når Erik Hardenberg søgte at værne sine bønder, der trykkes af ægter [Kanc. Brevb. $\frac{4}{8}$ 1578], var det næppe for deres egen skyld, for ellers forstod han nok at holde dem til ilden. Ved en række breve [se registret fra 1604 p. 14—15] blev lenets »malbønder« dømt til at sætte gærder og holde veje vedlige ved Hagenskov, og 1599 fik han kronens bønder i Båg herred dømt til at søge Hagenskov mølle, og da Agernæsgårdens jord blev lagt under Hagenskov ladegård, blev hoveriet stærkt udvidet for bønderne på Helnæs. [Kanc. Brevb. $\frac{9}{3}$ 1583.] En enkelt gang klagede bønderne i lenet under ledelse af Erik Thomsen fra Egerup over, at de måtte gøre mere ægt og arbejde end tidligere, og kongen beskikkede Christoffer Valkendorf og Absalon Gøye til at undersøge og dømme i sagen; men resultatet er ukendt. [Kanc. Brevb. $\frac{1}{2}$ ⁹ 1597.]

Da Erik Hardenberg skulde overtage Hagenskov, optoges et inventarium, og bygningerne besigtigedes. Inventaret var sparsomt, besætningen fåtallig, og om bygningerne hedder det, at den forrige lensmand, Josva van Qualen, har holdt dem ved den hævd, hvori han fik dem, »dog er thend gamill och boefelligh och haffuer hielp behouff.«

Ved afleveringen i 1605 blev alt ligeledes set efter, og om inventaret hedder det simpelthen: »och befindis dett leffuerede megit bedre, end som det ahnnameede.« Bygningerne blev langt omhyggeligere eftersat end i 1572, og selvom enkelte dele trængte til reparation, var de som helhed i udmærket stand, og Erik Hardenberg havde bygget en del helt nyt og forbedret og ombygget andet. Han havde bl. a. bygget et lille hus på fruerstuens sydside, to svalegange langs det østre og nordre hus, to lange staldbygninger til heste, en portbygning, et fæhus og endelig hele ladegården af ny med egetømmer, velbebunden, lerslagen og stråtækt. Ligesom på sine private gårde har

Erik Hardenberg altså her været ivrig efter at bygge, og når Chr. IV i 1620 klager over, at Erik Hardenberg har ladet gården forfalde, er det åbenbart ganske ubegrundet.

Al skov var »vel ved magt«, selvom der enkelte steder manglede underskov. Netop for skovens skyld havde Erik Hardenberg $\frac{27}{6}$ 1597 ved herredstingsdom fået fastslået, at geder, som holdtes i Båg herred, skulde optages på Hagenskov.

Hiellp Gud alletide ttil enn god begindellse och enn goder ennde. Amenn. Anno 1583.

HAGENNSKOFFS JORDE BOEGH.

Anno 1583.

SØNNDERBY SOGENN.

- Anders Persen i Taskerh* [1605: Tasker]. 1½ pd. byg, 1 mk. 5 β
1 alb. gæsteri. [1600 jordeggen ugedags-
mand; 1605 ydedes yderligere ½ ørte byg.]
- Hans Bruusmandt.* 4 pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri.
- Peder Drudt i Sønderbye.* 1½ pd. 3 skp. byg, 10 skp. havre, 1 β groet,
1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri, 1 får. [1605
yderligere 1 fænød.]
- Jørgen Jensen.* 4 skp. byg, 10 skp. havre, 4 mk. giffuep., 10 β 2 alb.
gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Peder Plouff.* 1 pd. byg, 10 skp. havre, 4 mk. giffuep., 1 mk. 5 β 1 alb.
gæsteri. [1605 yderligere 1 ørte byg, 1 fænød.]
- Lauritz Sørensen.* 3 pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri.
[1605 yderligere 3 ørte byg og ½ fænød.]
- Jørgen Sørensen.* 4 pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri.
[1605 yderligere 3 pd. byg og ½ fænød.]
- Hans Olufsen.* 1½ pd. byg, 10 skp. havre, 5 β 1 alb. gæsteri. [1605
yderligere ½ fænød.]
- Jørgen Bunnde.* 1 pd. byg, 10 skp. havre, 10 β 2 alb. gæsteri. [1605
yderligere ½ fænød.]
- Niels Byloff* [1605 Billow]. 2 pd. byg, 10 skp. havre, 10 β 2 alb.
gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]

- Niels Skreder.* 5 skp. byg.
- Peder Laursen.* 3½ pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Jens Laursen.* 3 pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød. 1579 fik J. L. »tjenendes til Hagenskov« sig en have i Sønderby tildømt på Båg herredsting.]
- Peder Hansen.* 2 pd. byg, 10 skp. havre, 10 β 2 alb. gæsteri. [1605 havde P. H. gården sammen med en anden bonde, og de betalte yderligere 1 fænød.]
- Niels Siemmesen.* 1 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Hans Laursen i Krogen.* 3 pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød. Gården blev ved en herredstingsdom dømt under kronen 1572. H. L. kaldtes 1600 »bryde-ugedagsmand«.]
- Rasmus Plouff.* 3 pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Niels Laursen.* 1½ pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Anders Persen ved stenen.* 3 pd. byg, 10 skp. havre, 2½ mk. 2 β alb. giffuep., 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere ½ fænød.]
- Henrik Tomesen.* 1 pd. byg. [1605 yderligere ½ fænød.]
- Hans Kymer.* 1 pd. byg. [1605 yderligere ½ fænød.]
- Lauritz Nielsen.* 2½ pd. byg, 10 skp. havre, 10 β 2 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Anders Byloff.* 3½ pd. byg, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]
- Hans Skreder.* 3 skp. byg.
- Jørgen Sørensen.* 1 mk. 5 β 1 alb. pending.
- [I 1605 betalte 17 bønder — bl. a. præsten og mølleren — til sammen 24 ørter byg for en jord kaldet »Meimosejord«. ½³ 1604 udstedtes et forbud mod de kroer, som holdtes i Sønderby.]

AAE.

- Matz Jørgensen.* 1 fj. smør, 4 mk.
- Lauritz Jørgensen.* 1 fj. smør, 1 R^h.
- Anders Mortensen.* 10 β 2 alb.

Alle thre Aaemendt. 2 mk. [1605 yderligere 3 lam; samme år betalte hver av disse tre 10 β 2 alb. mere i landgilde.]

HELLNIJS.

- Hans Pedersen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb. [1605 betaltes 4 skp. rug, 16 $\frac{1}{2}$ skp. malt.]
- Jørgen Drudt.* 1 $\frac{1}{2}$ fj. smør, 25 β 1 alb. [1605 betaltes 4 skp. rug, 20 skp. malt.]
- Jens Rasmussen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb. [1605 betaltes 4 skp. rug, 16 $\frac{1}{2}$ skp. malt.]
- Lauritz Andersen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb. [1605 betaltes 4 skp. rug, 16 $\frac{1}{2}$ skp. malt.]
- Hans Ilum.* 1 $\frac{1}{2}$ fj. smør, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 8 alb.
- Rasmus Ibsen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb.
- Oluf Andersen.* 36 β , 1 $\frac{1}{2}$ fj. smør.
- Hans Laursen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb., 1 lam.
- Rasmus Espersen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb.
- Jens Gregersen.* 5 skp. rug, 1 fj. smør, 25 β 1 alb.
- Niels Ruose* [1605 Roesen], 5 skp. rug, 6 skp. byg, 1 fj. smør, 5 β 1 alb.
- Jens Nielsen.* 1 $\frac{1}{2}$ fj. smør, 25 β 1 alb.
- Peder Knudsen.* 1 fj. smør, 25 β 1 alb.
- Jørgen Pedersen.* 1 $\frac{1}{2}$ fj. smør. 36 β .
- Oluf Pedersen.* 2 $\frac{1}{2}$ skp. rug, 3 skp. byg, $\frac{1}{2}$ fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb.
- Bendt Laursen.* 2 $\frac{1}{2}$ skp. rug, 3 skp. byg, $\frac{1}{2}$ fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb.
- Peder Boffmandt.* $\frac{1}{2}$ td. smør, $\frac{1}{2}$ pd. byg.
- Jørgen Rasmussen.* 5 skp. rug, 1 fj. smør.
- Oluf Suenske.* 1 mk. 5 β 1 alb. Aff et stycke jordt: 8 β .
- Christen Jørgensen.* 10 β 2 alb.
- Jørgen Laursen.* 5 skp. rug, 1 mk. 5 β 1 alb.
- Mads Skredder.* 1 mk. 5 β 1 alb.
- Jep Hansen.* 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fj. torsk.
- Søren Hansen.* 1 mk. 5 β 1 alb.
- Jens Skierum.* 1 mk. 5 β 1 alb.
- Jørgen Nielsen.* 1 mk. 5 β 1 alb.
- Peder Skreder.* 1 mk. 5 β 1 alb.
- Søren Hansen.* 3 mk. 5 β 1 alb.
- Aarligen Gressp. aff *Hellenis* mendt 17 mk. 5 β 1 alb.
- Aarligen landgilde aff her *Eske Byldes* jordt 3 pd. rug, 3 pd. byg.
- [*Eske Bille* til *Svanholm* † 1552, var 1514—17, 1518—21 og 1523—29 lensmand på H., se *Møllerup: Bille-ætten I*, p. 352 ff.]
- Aarligen till landgilde aff dhenndt brode (o: nybrudte) jordt *Hellenis* menndt stedde aff *Josva van Qualen*: 2 pd. byg.
- Josva van Qualen* — en lejetropsfører fra Syvårskrigen — havde *Hagenskov* i pant 1566—72. 1559 udstedtes et brev om, at otte

mænd havde synet den »brodt iordt«, som Helnæs mænd havde »pløgit oc brott« imod lensmandens minde.]

Aarligenn thill lanndgilde aff *Peder Skriffuers* jordt 1½ læst byg.
Jørgen Hansen, 1 mk. 5 β 1 alb.

[I 1605 var landgilden så stærkt omlagt, at gårdene ikke kan identificeres. Landgilden synes stærkt forhøjet, men da der er færre fæstere, skyldes det vist til dels en sammenlægning.]

KIERUM SOGENN.

Rasmus Ibsen i Kierumjordt. 1½ pd. rug, 1½ pd. byg, 1 fj. smør, 1 R^M gæsteri. [1571 fik Josva van Qualen tildømt kronen et jordstykke, »som kallis gaassehøy och pathrone jordt« fra Kærungård. R. I. var jordegens bonde. — Sml. Møller: Hist. Oplysn. om Kjærum Sogn. Arkiv og Museum V p. 74.]

Hans Ibsen. 1½ pd. rug, 1½ pd. byg, 1 fj. smør, 1 R^M.

Per Eriksen i Norbye. 2 pd. byg, 1 fj. smør, 2 R^M gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]

Anders Knabe i Salltofte. 1½ pd. byg, 1 R^M gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød. Jordegens bonde.]

Mikkel Wyndter [ib.]. 1½ pd. 3 skp. byg, 5 mk. 5 β 1 alb. [1605 yderligere 1 fænød.]

Jørgen Laursen i Norbye. 2 pd. byg, 2 R^M gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød.]

Knud Christensen [i Saltoft]. ½ pd. havre, ½ boelgalt, 2½ mk. 8 alb., 1 les høg. [1605 desuden ½ ørte byg, 1 fænød.]

Simon Madsen. 5 mk. 5 β 1 alb., 1 boelgalt, 1 får, 2 gæs, 2 skp. havre, 1 R^M gæsteri. [1605 desuden 1 fænød.]

Peder Madsen i Ebrup. ½ td. salt, ½ pd. havre, 3 mk. [1605 1 R^M], 1 får, 2 R^M gæsteri. [Jordegens.]

Jørgen Madsen. 2½ pd. 3 skp. byg, 1 R^M gæsteri. [1605 desuden 1 fænød.]

Laurs Laursen i Salltofte. 1 pd. byg, 3 mk. 7 β. [1605: 3 ørte 3 skp. byg, 5 mk. 5 β 1 alb., 1 fænød.]

Anna Berthels. 1 pd. byg, 2½ mk. 8 alb. [1605 desuden ½ fænød.]

Rasmus Thuesen [i Ebberup.] 1 ko, 1 boelgalt, ½ td. salt, 22 skp. havre, 1 lam. 2 gæs, 2 høns, 1 læs høg, 2 R^M gæsteri. [Jordegens.]

Unge Per Laursen. ½ pd. rug, 1½ pd. byg, 1 fj. smør, 1 R^M gæsteri. [1605 desuden 1 fænød.]

- Per Laursen i Holem.* 1 pd. rug, 2 pd. byg, 1 fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathcal{R} gæsteri. [1605 yderligere 1 fænød. Jordegen.]
- Peder Nør i Eberup.* 1 pd. byg, 1 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden 1 fænød.]
- Peder Bunnde i Eberup.* 1 pd. rug, 2 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden 1 fj. smør, 1 fænød. Jordegen.]
- Per Andersen i Torupgordt.* 2 pd. byg, 1 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden 1 fænød. Jordegen.]
- Jens Drudt.* 5 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathcal{R} gæsteri. [Jordegen inderst.]
- Anders Ibsen i Meelby.* 9 skp. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 1 boelgalt, 4 mk., 1 læs hø, 2 \mathcal{R} gæsteri.
- Christoffer Bang* i Odense havde pant i gården for gæld, som Bent Ibsen havde til ham, og overtog den 1574. 1575 indløste Erik Hardenberg gården »aff Christoffer Bang och hans medarffuinge« for 1500 \mathcal{R} og gjorde den til kronens fæstegård. Noget jord, der fra gården havde været pantsat til en borger i Assens, blev tilbagedømt gården. — Om Bang se Wad: Fra Fyns Fortid. IV.]
- Hans Jørgensen.* 4 $\frac{1}{2}$ ørte byg, 2 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden $\frac{1}{2}$ ørte havre. Christoffer Bang havde fra Niels Jyde i Assens erhvervet et pantebrev fra 1547 på 1026 \mathcal{R} i gården; men i 1573 blev gården tildømt kronen, og 1577 blev noget andet pantsat jord dømt tilbage til gården. 1547 ejedes gården av Søren Marqvorsen, kaldet Kydt.]

GAMTOFFTTE SOGEN.

- Willum Bannig aff Krorupgordtz jordt.* $\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre. [Willum Bang var borgmester i Assens.]
- Oluff Lanngh aff Mads Nielsens jordt.* $\frac{1}{2}$ pd. byg, 2 $\frac{1}{2}$ mk., 2 \mathcal{R} gæsteri.
- Mads Laursen i Grimstrup.* 5 skp. rug, 15 skp. byg, 2 skp. havre, 4 mk., 1 får, 1 lam, 2 gæs, $\frac{1}{2}$ skp. gryn, 2 \mathcal{R} gæsteri. [Jordegen.]
- Hans Jensen ibm.* 15 skp. byg, 27 skp. havre, 5 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathcal{R} gæsteri.
- Siiemen Sørensen* [i Lundager]. $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ko, 2 \mathcal{R} gæsteri, 2 $\frac{1}{2}$ mk. 6 β 2 alb., 2 gæs. [1605 desuden 2 skp. havre.]

- Lauritz Hansen* [i Lundager]. 3 pd. byg, 22 skp. havre, 2 \mathcal{R} gæsteri.
- Anders Clausen i Sønderkouff.* 1½ ørte rug, 4½ ørte byg, 22 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden ½ oxe at holde.]
- Anders Byloff i Sønderkouff.* 1½ ørte rug, 4½ ørte byg, 22 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb. giffuep., 1 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden ½ oxe at holde.]
- Hans Hvidt i Nybo.* 1 ørte rug, ½ td. smør, 1 boelgalt, 22 skp. havre, 1 får, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, ½ skp. gryn, 1 læs hø, 2 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden 1 oxe at holde.]
- Jens Jørgensen i Gaunbo* [1605 Gammelboe]. 1½ pd. rug, 3 pd. byg, 1½ ørte 4 skp. havre, ½ td. smør, 1 boelgalt, 1 får, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, ½ skp. gryn, 1 læs hø, 2 \mathcal{R} gæsteri. [I 1605 var gården åbenbart halveret, da to bønder tilsammen ydede denne landgilde + 1 oxe at holde.]
- Anders Hansen i Egerup.* ½ pd. rug, 1 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 ko, 1 får, ½ skp. gryn, 2 \mathcal{R} gæsteri, 22 skp. havre. [Gården blev — vistnok ca. 1572 — ved herreds- og landstingsdom dømt under kronen for en fæstegård. I 1605 to bønder i gården.]
- Erik Thomsen* [i Egerup]. 2½ ørte byg, 22 skp. havre, 1 ko, 1 boelgalt, 1 får, 1 læs hø, 2 \mathcal{R} gæsteri. [Jordegen. 1577 blev Erik Thomsen »tildømt at gøre redsel og tyngte af den byggested og tofteland, han har i Eberup mark«; 1576 var han blevet dømt for ikke at ha betalt skat av dette byggested, og senere — uvist når — har han fået dom for ikke at ha »holdt sin forpligt så ærlig, som det sig bør«.]
- Laurids Ibsen i Wolbro.* 22 skp. havre, 4 mk., 1 \mathcal{R} gæsteri.
- Simon Laursen i Wolbro.* 22 skp. havre, 2½ mk. 8 alb., ½ td. smør, 2 \mathcal{R} gæsteri. [1574 blev Simon Laursens part av denne gård dømt under kronen.]
- Hans Madsen i Wolbrou.* 1 ørte byg, 24 skp. havre, ½ td. sild, 1 boelgalt, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 får, 2 gæs, 2 høns, 1 læs hø, ½ skp. gryn, 2 \mathcal{R} gæsteri. [Jordegen].
- Hans Andersen i Wolbro.* ½ pd. byg, 1½ ørte 2 skp. havre, 2½ mk. 8 alb., 1 læs hø, 2 \mathcal{R} gæsteri.

- Hans Laursen i Wolbro.* 1 ørte byg, $1\frac{1}{2}$ ørte 2 skp. havre, 4 mk.,
1 læs hø, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
- Anders Hansen i Gamtofte.* $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb.
- Anders Hansen i Lilletofte.* $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 ørte 2 skp. havre, $6\frac{1}{2}$ mk.
8 alb., 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [Jordegen].
- Hans Kylling i Siuedt.* $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, $6\frac{1}{2}$ mk. 8 alb.,
2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [I 1605 desuden $1\frac{1}{2}$ ørte byg
og 1 oxen at holde.]
- Niels Gorm i Gamtofte.* 1 ørte rug, 2 pd. byg, 1 pd. 2 skp. havre,
 $\frac{1}{2}$ td. sild, 1 boelgalt, 1 får, 1 lam, 2 gæs,
4 høns, 1 læs hø, $1\frac{1}{2}$ skp. gryn, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
- Laurids Madsen* [i Gamtofte.] 15 skp. byg, 3 ørte 4 skp. havre, $3\frac{1}{2}$ mk.,
1 boelgalt, 1 får, 1 lam, 4 høns, 1 læs hø, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [I 1605 $\frac{1}{2}$ ørte havre mindre, men desuden
2 gæs.]
- Per Lunde i Westorpe.* $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 pd. 2 skp. havre, 3 mk. 5 β
1 alb., 1 får, 1 lam, 2 gæs, 2 høns, 1 læs hø,
2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [Jordegen.]
- Niels Lunde i Westorpe.* 1 pd. byg, 1 pd. havre, 1 ko. 1 får, 2 mk.
4 β , 1 læs hø, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [Jordegen.]
- Anders Knudsen i Aborre.* 6 skp. byg.
- Jens Andersen.* 1 pd. byg, 22 skp. havre, $4\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
- Mikkil Andersen.* $\frac{1}{2}$ pd. rug, $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
- Henrik Griis i Aborre.* $2\frac{1}{2}$ ørte byg, 22 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb.,
1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [Jordegen.]
- Hans Jørgensen.* $3\frac{1}{2}$ ørte byg, 22 skp. havre. 1 mk. 5 β 1 alb. eritzp.,
5 mk. 5 β 1 alb. gæsteri.
- Laurids Pedersen.* $1\frac{1}{2}$ pd. rug, 3 pd. byg, 22 skp. havre, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
[Jordegen. Enken hed 1605 Bodil.]
- Mads Gorm i Aborre.* $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 28 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør. 5 mk.
5 β 1 alb. gæsteri. [Jordegen.]
- Ementius (?) Ibsen.* $\frac{1}{2}$ pd. byg, 28 skp. havre, 2 mk., $\frac{1}{2}$ td. sild,
2 groter, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [1554 svor sandemanden
Sensius Ibsen i Aborre mod de syv andre
sandemænd i en sag om et markskel.]

KØNNG SOGENN.

- Rasmus Poulsen i Gernerup.* $\frac{1}{2}$ pd. byg.
- Jens Persen i Rosengordt.* $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
- Morten Mikkelsen i Hørup.* 2 pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 får,
2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.

- Morten Regelsen.* (?) 1½ ørte byg, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 R^M gæsteri.
[1605 desuden 12 skp. byg.]
- Niels Jensen.* 1 pd. byg, 1 fj. smør, 5 mk. 5 β 1 alb. gæsteri.
- Morten Madsen i Køng.* 1 pd. byg, ½ R^M gæsteri.
- Per Gram i Glamsbierrig.* 1 ørte havre, 1 ko, 1 mk. 5 β 1 alb., 3 mk.
5 β 1 alb. gæsteri. [Jordegen.]

FLEMLØS SOGEN.

- Mikkel Persen i Wolltoft.* 1 pd. rug, 2 pd. byg, 1 pd. 4 skp. havre,
26 β 2 alb., 2 R^M gæsteri.
- Anders Simonsen.* ½ pd. rug, ½ pd. byg, ½ pd. 2 skp. havre, 10 β 2 alb.,
1 R^M gæsteri.
- Jørgen Andersen.* 1 fj. smør, 1 R^M gæsteri.
- Iver Ibsen.* ½ pd. rug, 1 pd. byg, ½ pd. 2 skp. havre, 1 fj. smør,
1 R^M gæsteri.
- Mads Laursen.* 1 ørte rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 5 mk. 5 β
1 alb. gæsteri.
- Hans Jørgensen.* ½ pd. rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 R^M gæsteri.
- Jens Lund i Wolltofte.* 1 ørte 4 skp. havre, 4 mk., 1 får, 2 gæs,
2 høns, 1 læs hø, ½ skp. gryn, 2 R^M gæsteri.
- Hans Lunde ibm.* 23 skp. havre, ½ td. sild, 1 boelgalt, 2 R^M gæsteri.
- Simon Andersen.* ½ pd. rug, 2 pd. byg, 22 skp. havre, 1½ R^M gæsteri.
- Mads Lund i Wolltofte.* ½ pd. rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1½ R^M
gæsteri. [Jordegen.]
- Jep Skytte i Wolltofte.* ½ pd. rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 2½ mk.
8 alb., 1 R^M gæsteri. [1559 døntes Jep Skytte
til at opbygge Kiellemosegård, som hans
far, Hans Skytte, avbrød; han blev desuden
sagsøgt for at ha brugt samme gårds eje og
forhugget skoven, og samme år blev han
»sagt fra den jord [i ?] Kiellemoseby, som
han ikke har fest eller hagt i minde«. Han
må ha sendt kongen en ansøgning, for i
registraturen nævnes »et tingsvinde, at han
har sagt inden tinge, at han vil bestå alle
de ord, som han har ført i sin suplicatz til
K. M.«]
- Steffen Pedersen.* 23 skp. havre, 1 R^M gæsteri.
- Søren Jørgensen i Høde.* 1½ pd. byg, 1 R^M gæsteri.
- Jep Andersen.* 1 pd. byg, 10 skp. havre.
- Jep Poulsen i Flemløs.* 2 pd. byg, 2 R^M gæsteri.
- Oluf Andersen.* ½ pd. rug, 1½ pd. byg, 22 skp. havre, 1 R^M gæsteri.

- Thomas Laursen.* $\frac{1}{2}$ pd. rug, $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Karen Jørgens. $\frac{1}{2}$ pd. rug, $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Peder Rasmussen. 10 β 2 alb.
Jens Steffensen. $\frac{1}{2}$ pd. rug, $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 mk. 5 β
 1 alb., 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Laurids Andersen. $\frac{1}{2}$ pd. byg.
Niels Olufsen. 6 skp. byg.

SEEBY SOGENN.

- Niels Tomesen.* 1 pd. byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Jørgen Pedersen. 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$
 gæsteri.
Laurids Jørgensen. 1 pd. byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Simon Andersen. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Morten Pedersen. 8 skp. rug, 1 pd. byg, $2\frac{1}{2}$ ørte 4 skp. havre, 6 groter,
 1 ko, 1 får, 2 gæs, 2 høns, 1 læs hø, $\frac{1}{2}$ skp. gryn,
 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri. [I 1605 to bønder på gården, der be-
 talte 3 ørter byg mere.]
Henrik Andersen. $\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb. [1605 des-
 uden 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.]
Karen Simons. 2 pd. byg, 22 skp. havre, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Rasmus Hierigsen. 4 skp. rug, 6 skp. byg, 1 pd. 4 skp. havre, 1 ko.
 1 får, 4 groter, 2 gæs, 2 høns, 1 læs hø, $\frac{1}{2}$ skp.
 gryn, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Karen Berthels. 22 skp. havre, 4 mk., 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.

HAARBY SOGENN.

- Thiuge Nielsen.* $\frac{1}{2}$ pd. rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 5 mk.
 5 β 1 alb. gæsteri. [1605 var gården fæstet av præsten,
 hr. Eskild Knudsen Digsmed.]
Niels Sørensen. $\frac{1}{2}$ pd. rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 mk., 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$
 gæsteri.
Rasmus Friis. 1 fj. smør.
Jens Pedersen. 1 pd. rug, 22 skp. havre, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Hans Jensen. 1 pd. rug, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 1 læs hø, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$
 gæsteri.
Jens Brydde. 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. honning, 2 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Laurids Pedersen. 1 pd. rug, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Morten Hansen. 16 skp. rug, $\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør,
 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.
Hans Bundesen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, $1\frac{1}{2}$ ørte havre, 1 fj. smør,
 3 groter, 1 $\mathfrak{R}\mathfrak{M}$ gæsteri.

Rasmus Laursen. 1 pd. byg.

Oluf Nielsen. $\frac{1}{2}$ td. smør, 22 skp. havre, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Mads Jensen. $1\frac{1}{2}$ ørte rug, 2 skp. havre, 4 mk., 1 får, 1 læs hø, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Søren Jensen. 25 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 mk., 1 læs hø, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Mikkel Tordsen i Akrup. 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 mk., 1 læs hø, 2 \mathfrak{M} gæsteri. [Jordegen.]

Laurids Knudsen. 1 ørte rug, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 1 \mathfrak{M} gæsteri.

KIERDTTE SOGENN.

Oluf Ibsen i Hierup. 1 pd. rug, 1 pd. byg, 12 skp. havre, $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., 1 får, 1 læs hø, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Anders Ibsen i Hierup. $\frac{1}{2}$ pd. rug, 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Niels Pedersen [i Hierup]. 4 mk., 2 \mathfrak{M} gæsteri. [Jordegen.]

Rasmus i Torpskoff. 1 pd. rug, 2 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Hierig Lunde ibm. 1 pd. rug, 2 pd. 3 skp. byg, 1 fj. smør, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

BARLØS SOGEN.

Mikkel Ibsen i Baringe. 2 pd. byg, 22 skp. havre, 8 β , $1\frac{1}{2}$ \mathfrak{M} gæsteri. [Jordegen.]

Knud Mortensen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., 8 β gæsteri. [Jordegen.]

SANDAGER SOGEN.

Hans Poulsen i Torup. 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 \mathfrak{M} gæsteri.

Aff Thagemossgordt. 4 skp. byg, 10 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 6 β 2 alb., 2 \mathfrak{M} gæsteri. [Tolderen i Assens, Poul Bang, skyldte ved sin død kongen penge; men arvingerne Laurids Brassens, Oluf Lang og Wilum Bang i Assens fik avkortet 1000 \mathfrak{M} på gælden mod $\frac{1}{8}^2$ 1579 at tilskøde kronen den jordegne gård Thagemossegård i Stubberup. Sandager s., Båg h. Corfitz Viffert optrådte på kongens vegne. — Kronens Skøder I p. 214. — 1582 stod gården øde et halvt år.]

Peder Laursen wdj Stoberup. 6 skp. byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 10 β 2 alb., 2 \mathfrak{M} gæsteri. [Jordegen.]

HUOLLUOD SOGEN. 3: Hølevad.

Simon Andersen i Mygind. 3 ørte rug, 5 ørte byg, 22 skp. havre, 2 \mathfrak{M} gæsteri.

Bendt Laursen ibid. 3 ørte rug, 5 ørte byg, 22 skp. havre, 2 \mathfrak{M} gæsteri. [1605 desuden 5 β 1 alb. gæsteri. Jordegen.]

- Anders Clausen.* 1½ pd. rug, 2½ pd. byg, 22 skp. havre, 5 β 1 alb.,
2 ℔ gæsteri. [Sønnen Peder Andersen betalte 1610
2 øxne i husbondsold ved overtagelse av gården.]
- Per Laursen i Smerup.* 1½ ørte byg, 4½ mk. 4 β, 2 ℔ gæsteri.
[Jordegen. — 1592 udstedtes på herredstinget et »contragtzbrev« mellem Peder Laursen i Smerup på den ene og Jep Pedersen og Peder Pedersen på den anden side »om en fæste eller udgang, som Jep Pedersen med ejermænd har ladet udsværge og sat sten og stager der imellem, så vidt som samme ejergang bør at være. Og hvilken som opbryder samme forpligtelse mål, da skal den, som opbryder, give sin husbond tre par gode øxne«.]
- Peder Clausen.* 3 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 1 ℔ gæsteri.
[1605: »og giver han af en jord kaldis Bomsjordt.«
Ydede 1605 12 skp. byg mindre.]

TANNDERUP SOGENN.

- Jens Morsen i Hiordt.* 22 skp. havre, ½ td. smør, 5 β 1 alb., 2 ℔ gæsteri. [Jordegen. — 1610 betalte Peder Clemindsøn i Hiortet 8 ℔ i husbondsold.]
- Anders Hansen.* 5 skp. rug, 2½ mk. 8 alb., 1 ℔ gæsteri.
- Niels Hansen i Nake.* 1½ ørte byg, 32 skp. havre, 2 mk., 1½ ℔ gæsteri.
- Hans Mortensen* [ib.] 2½ ørte byg, 22 skp. havre, ½ td. smør, 10 β 2 alb., 1 læs hø, 2 ℔ gæsteri. [Jordegen.]
- Anders Nielsen i Empteker.* 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 2 ℔ gæsteri. [Jordegen. 1605 13 skp. byg mere.]
- Rasmus Jensen.* 1 pd. byg, 1 ℔ gæsteri. [1605 betalte han yderligere av »Senr jordt«.]
- Søren Pedersen.* 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb., 5 mk. 5 β 1 alb. gæsteri.
- Per Gerdson i Emptekier.* 10 skp. byg, 10 skp. havre, 1 ko, ½ td. sild, 2 ℔ gæsteri. [Jordegen. 1605 betalte han desuden av to huse 1 mk. for hvert.]

WETTOFFTTE SOGN.

- Gorm Madsen i Hesle.* 1½ pd. byg, 24 skp. havre, 1 fj. smør, 1 får, 2 gæs, 2 høns, 2 ℔ gæsteri.

Thomas Agghe. 2 pd. byg, 3 ørte 4 skp. havre, 1 får, 2 gæs, 2 høns,
1 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathcal{R} gæsteri.

Jens Drudt i Hesle. 1 pd. byg, 24 skp. havre, 1 fj. smør. 1 får, 2 gæs,
2 høns, 5 mk. 5 β 1 alb. gæsteri. [Jens Drudt
overdrog 1572 kongen sin del av den gård,
hvori han boede.]

Hans Knudsen i Melleball. $\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 mk. 5 β 1 alb.

SKIUDEBJERG SOGN.

Mads Laursen i Arup. 1 td. smør, 10 skp. havre, 1 mk. 5 β 1 alb.,
2 \mathcal{R} gæsteri. [1605 to bønder på gården.
Jordegen.]

Oluf Hansen. $\frac{1}{2}$ td. smør, 10 skp. havre, 7 groter, 2 \mathcal{R} gæsteri. [1605
delt i to.]

Niels Brylle i Gaffneby. 26 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 mk., 2 \mathcal{R} gæsteri.

Laurids Madsen [ib.] 22 skp. havre, 4 mk., 2 \mathcal{R} gæsteri.

Henrik Hansen i Skiudebjerg. $1\frac{1}{2}$ ørte byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 \mathcal{R} gæsteri.

Jep Mikkelsen. $1\frac{1}{2}$ ørte byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 \mathcal{R} gæsteri. [1580 »forsoor
Jep Mikkelsen landet for det svin, han stjal fra
Hans Fønbo i Østerbygård. Og har undt og givet
den gård til Kong. Maj., han ibode for sit liv.«
Gården dømt under kronen 1581; $\frac{1}{2}$ s. a. blev pant,
Jep Mikkelsen havde gjort i gården, »underdømt«.]

Mads Brylde i Gavnby. 2 mk. 8 alb., $1\frac{1}{2}$ \mathcal{R} gæsteri. [Jordegen.]

Hans Laursen. 10 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 \mathcal{R} gæsteri.

Laur Persen i Torpe. $1\frac{1}{2}$ mk., 1 lam, 2 gæs, 2 skp. havre, 2 høns,
 $1\frac{1}{2}$ \mathcal{R} gæsteri.

[1605 ejede kronen desuden et gadehus i Skydebjerg.]

SØLLESTED SOGEN.

Anders Morsen i Bokerup. $2\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør,
1 \mathcal{R} gæsteri.

Jep Laursen [i Bukkerup.] 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør,
1 \mathcal{R} gæsteri.

Laurids i Skanneshau. 1 mk. 5 β 1 alb., 1 fj. smør, 1 \mathcal{R} gæsteri.
[Opføres 1600 og 1605 under Ørsted s. —
Laurids Eriksen var oprindeligt jordegen
bonde, men fik 1588 et »beplyghesse breff«
for ulovlig skovhugst, overholdt ikke »for-
plyghelsen«, begik igen ulovlig skovhugst,
og gården blev — uvist når, men før 1600
— tildømt kronen.]

- Peder Laursen i Bokerup.* 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Anders Pedersen* [i Bukkerup.] 1 pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør,
1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Anders Jensen* [i Bukkerup.] $\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør,
1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Hans Knabe* [i Bukkerup.] 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 mk. 5 β 1 alb.,
2 \mathfrak{R} gæsteri.
- Jørgen Hansen i Bokerup.* 1 pd. byg, 1 pd. 4 skp. havre, 3 fj. smør,
1 mk. 5 β 1 alb., 2 \mathfrak{R} gæsteri. [1605 1 mk.
5 β 1 alb. mindre.]
[1572 opgav Bukkerup mænd deres mål
over al Bukkerup grund og begærede
»ret jauffnit och maall for thieris land-
gilde effter lougen wndtagen Jørgen
Hansen«. — Denne landgilderegulering
betyder enten, at jorden reguleredes
efter den landgilde, bønderne ydede, eller
at jorden og landgilden reguleredes, så
alle kommer til at yde lige meget.]
- Jens i Rørmosegordt.* 1 fj. smør, $1\frac{1}{2}$ mk. 5 β 1 alb., 1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Anders Bertelsen* [i Liushollt.] 1 fj. smør, 1 mk. 5 β 1 alb., 1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Jens i Fallenn.* 1 fj. smør, 1 mk. 6 β 2 alb., 1 \mathfrak{R} gæsteri. [1605
15 β mere.]
- Hans Hansen i Søllested.* 2 pd. byg, 1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Jørgen Thiugesen* [ib.] 1 pd. byg, 1 fj. smør, 1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Bertel Andersen* [ib.] $\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, $\frac{1}{2}$ td. smør, 1 mk.
5 β 1 alb., 2 \mathfrak{R} gæsteri.
- Jørgen Andersen* [ib.] $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør, $4\frac{1}{2}$ mk.
8 alb., 2 \mathfrak{R} gæsteri.
- Anders Laursen* [ib.] 2 pd. byg, 1 \mathfrak{R} gæsteri.
- Jørgen Hansen i Søllestedt.* $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 22 skp. havre, 1 fj. smør.
 $4\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., 2 \mathfrak{R} gæsteri. [Gården
tildømt kronen 1572.]
- Mikkel Simonsen* [i Nybo.] 22 skp. havre, 5 mk. 5 β 1 alb., 1 \mathfrak{R}
gæsteri. [10 skp. havre mindre i 1605.]
- Hans Nielsen* [i Nybo.] 22 skp. havre, 5 mk. 5 β 1 alb., 1 \mathfrak{R} gæsteri.

TURUP SOGENN.

[I 1600 havde Erik Hardenberg på kronens vegne en strid med en række fynske godsejere om Turup mænds brug av græsning og fiskeri m. m. — Kanc. Brevb. $\frac{30}{8}$ 1600.]

Gorm Pedersen i Blangstrup. 1½ ørte byg, 10 skp. havre, 5 mk. 5 β
1 alb., 2 R^M gæsteri. [Jordegen. —
1605 betalte een bonde hele beløbet
fordelt på en gård og en jord, som
kaldes Bomsjord; denne var tildømt
kronen 1582.]

Hans Nielsen [ib.] 1 pd. byg.

Mads Pedersen [ib.] 1½ R^M, 2 R^M gæsteri.

Jens Andersen. 4 ørte byg, 22 skp. havre, 1 får, 12 β, 1 R^M gæsteri.
[1605 1 ørte byg mindre.]

Niels Madsen [ib.] 1½ ørte byg, 26 β 2 alb. gæsteri.

Hans Tordsen i Turup. 5 mk. 5 β 1 alb., 2 R^M gæsteri. [Jordegen.]

DRESLETTE SOGENN.

[Kronens tjenere i Dreslette sogn blev $\frac{2}{11}$ 1599 dømt til at yde deres
korn i kærven.]

Jørgen Hiersen i Snabe. ½ pd. byg, 5 mk. 5 β 1 alb., 2 R^M gæsteri.
[1605 desuden 1 fænød.]

Niels Jensen [ib.] 1½ pd. byg, ½ td. smør, 2 R^M gæsteri. [1605 des-
uden 1 fænød.]

Chresten Mouritzen [ib.] 1 pd. byg, 10 skp. havre, 1 fj. smør, 10 β
2 alb. gæsteri.

Laurids Jørgensen [ib.] 1 pd. byg, 10 skp. havre, 1 fj. smør, 1 mk.
5 β 1 alb. [incl. gæsteri.]

Jørgen Rasmussen [ib.] ½ td. smør, 1 mk. gæsteri.

Laurids Nielsen [i Okorrup]. 1 pd. byg, 1½ mk. 4 β.

Laurids Ibsen. 1 pd. byg, 10 skp. havre, 1 fj. smør, 10 β 2 alb. gæsteri.

Per Andersen i Dreslette. 1 pd. byg, 10 skp. havre, 1 fj. smør,
10 β 2 alb. gæsteri.

Simon Jørgensen. 1½ pd. byg, 16 skp. havre, ½ td. smør, 18 β 2 alb.

Laurids Knudsen. 1 pd. byg, 10 skp. havre, 1 fj. smør, 10 β 2 alb.
gæsteri.

Laurids Madsen i Nørgordt. 1 ørte rug, 3 ørte byg, 1½ mk. 8 alb.,
1 R^M gæsteri.

Mikkel Ibsen [ib.] 1 ørte rug, 3 ørte byg, 2½ mk. 8 alb., 1 R^M gæsteri.
[1605 desuden 1 fænød.]

Rasmus Kolw Brydegord. 1 pd. byg, 1 fj. smør, 1 R^M gæsteri.

Anders Jørgensen [ib.] ½ pd. byg, 1 fj. smør, ½ R^M gæsteri.

Jørgen Thyller [ib.] ½ pd. byg, 1 fj. smør.

Laurids Mortensen [ib.] ½ pd. byg, 1 fj. smør. [1605 intet smør.]

Anne Sørensen [ib.] 3 pd. byg, 4 mk., 2 R^M gæsteri. [1605 desuden
1 fænød. — 1581 udstedtes tingsvidne om, at Anne

- Sørens i Brydegård 1570 havde fået dom for, at hun måtte besidde den gård. hun boede i, så længe hun sad enke og Jens Pedersen eller Boelde Pedersdatter levede; efter deres død skulde den fæstes av kronen.]
- Jesper Jensen* [ib.] 3 ørte byg, $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 \mathcal{R} gæsteri. [1605 desuden 1 fænød.]
- Mikkel Hansen i Aurnis.* $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 6 mk. 8 alb. [$\frac{1}{4}$ 1553 udstedte Chr. III brev om, at når Hans Storm og Mikkel Hansen i »Affuenes« døde, skulde deres gård sættes på højere langilde; 1605 var der desuden 2 pd. byg, 1 fj. smør, 6 mk. gæsteri. — De har formentlig været selvejere, der har overladt kronen gården mod at beholde den på gammel avgift på livstid. — Den følgende gård, hvis landgilde løber parallelt med dennes, er vel så Hans Storms.]
- Apelonie Galdthens.* $1\frac{1}{2}$ ørte byg, 6 mk. 8 alb. [1605 desuden 2 pd. byg, 1 fj. smør, 6 mk. gæsteri.]
- Hans Laursen paa Thurø.* $\frac{1}{2}$ td. smør, $\frac{1}{2}$ td. ål. [1605 opført under Kærum.]
- Aarligenn lanndgilde aff *Snakens* jordt the thu aar 4 ørte biug the annere thu aar 5 ørte biugh.
- Aarligenn aff *Meymossedall* 1 læst byg. [1605 specificeret, hvad hver bonde i Sønderby betaler for denne jord.]
- Aarligenn aff *Hagenskouffs Mølle.* 4 læster mel. [1605 højere.]
- Aarligenn lanndgilde aff thenndt brøde jordt *Hans Smedt* haffuer ved nye mark. 6 skp. byg.
- Lijden Bendt paa Hellenis* aff en haue. 10 β 2 alb. [1605 1 mk. 5 β 1 alb.]
- Poul Møller* aff thendt jordt wdj nye mark. 1 ørte havre.
- Rasmus Ibsen oc Per Knudsen* paa Hellenis aff en haffue. 1 mk. 5 β 1 alb.
- Aarligenn stuependinge aff *Assens* $14\frac{1}{2}$ mk. 4 β . [Findes ikke 1605, men derimod: »Udgiffues aarligenn aff Assens bye aff nogen jordt, som bruges der til byen $3\frac{1}{2}$ \mathcal{R} 12 β «.]
- Jens Laursen i Fallenn* jord pending aff thuennde aasteder $1\frac{1}{2}$ mk. 8 alb.
- Hans Smedt aff Rørmosse* 1 lam. [1573 blev Hans Knudsen i Rørmose på Helnæs dømt til at »ferdige« den vej, som løber igennem Rørmosegyde.]
- Anders Rasmussen paa Hellenis* aff enn haffue $\frac{1}{2}$ \mathcal{R} .

Hans Ilom aff enn haffue. 1 fj. torsk.

Mads Skreder paa Hellenis. 1 fj. torsk.

Anna Madses i Eberup aff ett hus. 1 mk. 5 β 1 alb.

Laurids Andersen paa Hellenis aff en haue. 1 mk. 5 β 1 alb.

Bendt Pedersen i Assens. 5 skp. rug.

Oluf Andersen paa Hellenis. 1 mk. 5 β 1 alb.

Jens Hønnborig paa Hellenis. 10 β 2 alb.

Summarum lanndgilde paa forskriuenne

Hagenskouffs jordebogh.

346 $\frac{1}{2}$ \mathcal{M} 2 β 2 alb., 7 læster 2 $\frac{1}{2}$ pd. 8 skp. rug, 20 $\frac{1}{2}$ læst 5 $\frac{1}{2}$ pd. 2 $\frac{1}{2}$ skp. byg og malt, 5 $\frac{1}{2}$ læst 5 $\frac{1}{2}$ pd. 8 skp. havre, 2 $\frac{1}{2}$ læst 2 $\frac{1}{2}$ td. 1 $\frac{1}{2}$ fj. smør, 10 $\frac{1}{2}$ boelgalt, 23 får og lam, 36 gæs, 40 høns, 9 køer, $\frac{1}{2}$ td. honning, 5 skp. gryn, 2 $\frac{1}{2}$ td. sild, $\frac{1}{2}$ td. 1 fj. torsk, $\frac{1}{2}$ td. ål, 1 td. salt, 21 læs hø.

[Summariet har følgende fejl: 33 \mathcal{M} 13 β 2 alb. for meget. (Fejlen er her så stor, at den vistnok ikke kan skyldes fejlregning, men fejlkilden har ikke kunnet findes), 3 td. $\frac{1}{2}$ skp. byg for lidt og 38 skp. havre for meget.

I sammenligning med jordebogen for 1605 er forskydningerne i landgilden kun små, undtagen m. h. t. øxne, idet der i 1583 ingen findes, men i 1605 4 forøxne og 36 fænød. Ved sammenligning med Claus Giordsens optegnelser fra ca. 1526 — N. Da. Mag. VI. 4 p. 308 — ses, at den eneste væsentlige forandring i ydelsen er, at mens gæsteriet 1576 fortrinsvis ydedes i korn, ydedes det 1583 i penge.

ESKEBJÆRG.

ESKEBJÆRG lå indtil 1588 under Nyborg slot, hvor Laurids Brockenhuus var lensmand 1578—1601. $\frac{3}{4}$ 88 sendtes et miss. til Laurids Brockenhuus om at overlevere Eskebjærg til Erik Hardenberg, der var blevet forlenet dærmed, og s. d. sendtes miss. til Absalon Gøye og Breide Rantzau om at være til stede ved overtagelsen af Eskebjærg, undersøge inventaret og besigtige bygningerne og skovene. Lensbrevet er udstedt $\frac{3}{4}$ og omfatter Eskebjærg med tilhørende gods og ladegård på Hindsholm, øen Stryn og 4 gårde på Langeland — før under Antvorskov — nemlig Munkegård, Ormstrup og Stengård i Magleby s. og by og endnu en gård sammesteds med et gadehus. Lenet var avgiftsfrit, men skulde stille to geruste heste. I denne anledning blev Laurids Brockenhuus's genant forbedret med 250 *M*, 2 læster mel, 3 læster havre, $\frac{1}{2}$ læst smør, 20 fedesvin, 10 øxne, 50 lam, 50 gæs og så mange forøxne og fødenød, som jordebogen formelder ($\frac{2}{3}$ 88). Da han desuagtet havde villet tilholde sig årets smørskyld, fik han $\frac{2}{11}$ 88 et bestemt påbud om uhindret at overlade Erik Hardenberg al indtægt av Eskebjærg. Kongen bad $\frac{2}{4}$ 89, om hans foler fra Nyborg stadig måtte gå på Neldø om sommeren, da berideren intet andet godt sted havde til dem, og øen formentlig var til ringe nytte for lensmanden. Da Erik Hardenberg kun havde lidt for at være

i rådet, blev han $\frac{2}{3}$ 95 foreløbig fritaget for at stille de to geruste heste; men glæden var kun kort, for $\frac{1}{3}$ 97 fik han et nyt forleningsbrev på lenet. Han måtte oppebære al den visse indkomst og avlen uden avgift, og halvdelen av den uvisse; dog forbeholdt kongen sig al told, sise og vrag samt indtægten ved salg av rodhugget skov og tiendedelen av oldengælden, og endelig dukkede de to geruste heste op igen. Men Erik Hardenberg må ha beklaget sig, for $\frac{6}{7}$ 97 fik han indkomsten forbedret med halvparten av det uvisse, så han måtte beholde *alt* undtagen told, sise og vrag og måtte oppebære $\frac{1}{3}$ oldengæld.

Kongen bortmageskiftede $\frac{1}{9}$ 1603 og $\frac{1}{10}$ 1604 det meste av Eskebjærg gods til Axel Brahe til Elved og Henrik Gøye, og resten lagdes $\frac{4}{10}$ 1604 under Nyborg. Erik Hardenberg fik $\frac{1}{9}$ 1603 ordre til at udlevere Axel Brahe gården 1. Maj 1604 og desuden inventariet fra forleningen. [Br. $\frac{7}{12}$ 1603 og Fynske Tegnelser III. p. 128, 137 og 152. Om Eskebjærg se Aarb. f. hist. Samf. f. Odense. 1924.]

Hielp Gud alletid till enn god begindelse och enn god ende. Amen.

ESKEBERIGH JORDE BOGH.

Anno 1588.

TORUP.

Pouel Nielsen och Hans Søffrensen. 5 engelske inde gjør nu 5 alb.,
2 mk., 2½ pd. byg.

Claus Alsing. 26 β 2 alb., 2 pd. byg.

Christen Lauritzen. 18 skp. byg, 10 skp. havre.

Oluf Kyll. 10 skp. havre.

MESINNG.

Jørgen Lauritzen. 3 mk. 5 β 1 alb., 2 pd. byg.

Rasmus Hiortt. 4 mk., 5 pd. byg, 6 skp. byg aff Rasmus Jensens jord. [Rasmus Hjort var herredsfoged på Hinds-

holm. Død $\frac{1}{2}$ 1611, ligsten i Mesinge kirke, hvortil han 1586 skænkede en degnestol; hans gård ligger umiddelbart nord for kirken. — $\frac{1}{9}$ 1601 udstedte han til Erik Hardenbergs foged Anders Hassing et tingsvidne om, at der i kronens skov fra Stavre til Fynshoved var olden til 600 svin. — Orig. i rigsarkivet.]

Niels Frandtzen. $2\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb., 2 pd. byg.

Lauritz Jude. 10 β 2 alb. hus pending.

Søffrin Schreder. 1 mk. hus pending.

Marijn Peders. $1\frac{1}{2}$ pd. 6 skp. byg, 10 skp. havre. Giffuer smør udj tøndenn med Miskous menndt 1 ott.

Pouel Søffrinsen. 10 skp. havre.

Esbørnn Jørensens. 20 skp. havre.

MISSKOU.

Christen Stalmester. 3 mk. 5 β 1 alb., 3 pd. byg.

Martenn Hendriksen. 21 β 1 alb., $\frac{1}{2}$ pd. byg.

Lauritz Pedersen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., 1 pd. byg.

Rasmus Jhensenn. 21 β 1 alb., 6 skp. byg.

Hans Madsen. 3 mk., 2 pd. byg.

Matz Pedersen. 10 β 2 alb., $\frac{1}{2}$ pd. byg.

Rasmus Pedersen. $\frac{1}{2}$ pd. byg, 10 skp. havre.

Rasmus Knudsen. $2\frac{1}{2}$ pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 1 lam, 2 gæs, giffuer smør udj tønden.

Christen Pedersen. 1 pd. byg, 10 skp. havre, 2 gæs.

Anders Nielsen Thiekese. 15 skp. byg, 10 skp. havre, 1 lam, 4 høns.

Anders Nielsen Hassingh. 2 pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 2 gæs, giffuer smør udj tønden. — [Mødte $\frac{1}{9}$ 1601 for sin hushond og begærede tingsvidne om oldensvინenes antal på Hindsholm herredsting, sml. ovf.]

Miskow mend oc Dalby mend giffuer aarligen 1 td. smør.

Niels Ibsen. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 16 skp. havre, giffuer smør udj tønden.

Niels Hansen Tiekese. 10 skp. havre.

Chresten Knudsen. $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 16 skp. havre, giffuer smør udj tønden.

Lauritz Nielsen. 10 β 2 alb.

SALLBY.

- Lauritz Pedersen.* 3 pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 1 lam, 2 gæs.
Erick Mickelsen. 3 pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 1 lam, 2 gæs.
Peder Nielsen. 4 mk. landgille, 2 mk. erritz, $3\frac{1}{2}$ pd. byg.
Jens Hansen. 21 β 1 alb. gæsteri, 10 β $\frac{1}{2}$ alb., $1\frac{1}{2}$ pd. byg, 1 fj.
 smør, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 svin nar olden er.
Chresten Murmand. 10 β 2 alb. hus pending.

BOGENSE.

- g. Matz Hansen.* 2 mk. 6 β 2 alb., 1 fj. smør.
u. Matz Hansen. 2 mk. 6 β 2 alb., 1 fj. smør.
Henrik Stalknecht. $2\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. Aff langs gress [o: græsning
 på Langø] $\frac{1}{2}$ fj. smør. Her paa haffer hand Kon.
 Maiestatz breff sijn liffs tid.

DALLBY.

- Peder Thomesen.* 3 mk. 5 β 1 alb., 3 pd. byg.
Peder Søffrensen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., 3 pd. byg.
Jesper Nielsen. 10 β 2 alb., 1 pd. byg.
Søffrin Olsen. 21 β 1 alb. erritz, 3 pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre.
Peder Friiss. 10 β 2 alb. hus pending.
Rasmus Hansen. 1 mk. 5 β 1 alb. gæsteri, 14 β 2 alb. erritz, 6 ørte
 byg, 1 fj. smør, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 1 fødenød,
 1 svin nar olden er.
Christen Knudsen. 10 β 2 alb. erritz.

HERSNAB.

- Anders Madsen.* 2 mk. erritz, $1\frac{1}{2}$ pd. byg.
Anders Jensen. $\frac{1}{2}$ pd. byg.
Madtz Andersen. 12 β erritz, 5 pd. byg, 30 skp. havre, 1 fj. smør,
 1 lam, 2 gæs, 4 høns.
Rasmus Pedersen. 21 β 1 alb. erritz, $2\frac{1}{2}$ pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 1 fj.
 smør, 1 lam, 2 gæs, 4 høns.
Hans Hierrigsen. 12 β , $2\frac{1}{2}$ pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, 1 fj. smør, 1 lam,
 2 gæs, 4 høns.
Matz Ibsen. 12 β . $2\frac{1}{2}$ pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre.
Lauritz Rasmussen. $\frac{1}{2}$ pd. havre.
Rasmus Lauritzen magelagt fraa Otte Huidtfeldt 79. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb.
 landgille, 4 td. byg, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 1 fø-
 denød, 1 tønne torsk. [Otto Hvitfeld til Frøslof-
 gård. Kr. Skøder. $\frac{2}{11}$ 1579.]

- Anders Rasmussen* magelaugt fraa herr Jørgen Løcke 1580. 21 β
1 alb. erritz, 6 ørte byg, 1 lam, 2 gæs, 4 høns.
1 fødenød. [Hr. Jørgen Lykke til Overgård.
Kr. Skøder $\frac{2}{6}$ 1580.]
- Peder Lauritzen* magelaugt fraa Eller Bruske 86. 3 ørte byg,
1 lam, 2 gæs, 4 høns, 2 skp. gose havre, 1 fønød
[Eiler Bryske til Dallund. Kr. Skøder $\frac{2}{1}$ 1586.]

BIERCKEBIERGH.

- Peder Nielsen.* 12 β, 2 pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd. havre, $\frac{1}{2}$ fj. smør, 1 lam, 2 gæs.
4 høns. [Sandemand $\frac{1}{9}$ 1601. Sml. ovf.]
- Lauritz Tonnemouss och Peder Tonnemouss.* 12 β 2 pd. byg, $\frac{1}{2}$ pd.
havre, 1 fj. smør, 1 lam.
2 gæs, 4 høns. — [Pe-
der sandemand $\frac{1}{9}$ 1601.
Sml. ovf.]

MARTOFTE.

- Frantz Nielsen.* 2 mk., 3 pd. byg, 5 skp. byg aff hestehaffuen.
1 fj. smør, 4 høns.
- Hans Kiempe.* 21 β 1 alb., 1 pd. byg, 5 skp. byg aff hestehaffuen.
1 fj. smør, 4 høns.
- Chresten Hendriksen.* 2 mk. gæsteri, 2 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 5 skp. byg aff
hestehaffuen, 1 fj. smør, 4 høns.
- Anders Hansen.* 4 mk. gæsteri, 5 pd. byg, 5 skp. byg aff heste-
haffuen, 4 høns.
- Christen Marcurdsen.* 5 skp. byg aff hestehaffuen, 1 fj. smør, 4 høns.
[Vidne $\frac{1}{9}$ 1601. Sml. ovf.]
- Anders Pedersen.* 5 skp. byg aff hestehaffn, 1 fj. smør, 4 høns.
- Frantz Lauritzen.* 2 mk. gæsteri, 2 $\frac{1}{2}$ pd. byg, 5 skp. byg aff heste-
haffn, 1 fj. smør, 4 høns.
- Niels Jensen.* 9 β 1 alb., 1 pd. byg, 5 skp. byg aff hestehaffuen,
1 fj. smør, 4 høns.
- Jep Lauritzen.* 5 skp. byg aff hestehaffuen, 1 fj. smør, 4 høns.
- Anders Lauritzen.* 10 β 2 alb. huspending, 5 skp. byg aff hest-
haffuen.
- Jørgen Nielsen.* 26 β 2 alb. gæsteri og erritz, 2 pd. 6 skp. byg, 5 skp.
byg aff hesthaue.
- Peder Lauritzen.* 5 skp. byg aff hesthaffue, 1 fj. smør, 4 høns.
- Hans Ibsen.* 21 β 2 alb. gæsteri, 5 β 1 alb. smørpending, 5 skp. byg
af hesthaffn, 4 skp. byg af Boeuidtzhau.
- Jørgen Olufsen.* 21 β 1 alb., 5 β 1 alb. smørpending, 1 pd. 6 skp. byg,
5 skp. byg aff hestehaffuen.

Anders Marcurdsen. 12 β erritz, 5 skp. byg af hesthaffuen, 1 fj. smør.

Jens Andersen. 21 β 1 alb. erritz. 21 β 1 alb. smørpending, 1 pd.
6 skp. byg.

Otte Knudsøn. 21 β 2 alb. landgille.

Hans Lauritzsen. 10 β 2 alb.

Hans Margordsen. 10 β 2 alb.

Hans Alsing. 10 β 2 alb.

Frantz Hansen. 10 β 2 alb.

Rasmus Fuogiid. 10 β 2 alb.

Hans Pedersen Smidt. 21 β 1 alb. erritz, 5 ørte byg, 1 ott. smør,
1 fønød.

Anders Søffrinsen. 3 mk. 5 β 1 alb. erritz, 3 ørte byg, holler ingen
fønød.

Thonnis Nielsen. 2½ mk. 2 β 2 alb. landgille.

EGENNSE.

Peder Frantsen. 2½ mk. 2 β 2 alb., ½ pd. byg, ½ td. smør.

Mogens Nielsen. 2½ mk. 2 β 2 alb., ½ pd. byg, ½ td. smør. Forskref-
fuenne tho mendt giffuer aff Aallelund 8 mk.
greesspending.

AANDKIER.

Matz Lauritzen magelaugt fra frw Margrete Erick Krabbes. 12 β
erritz, 1 mk. gæsteri, 4 ørte byg, 1 fj. smør, 1 lam,
2 gæs, 4 høns, 1 fønød.

Niels Olufsen magelaugt fraa frw Margrete Erick Krabbes. 12 β
erritz, 1 mk. gæsteri, 4 ørte byg, 1 fj. smør, 1 fønød.
[Margrete Reventlow t. Bjørnholm. Kr. Skøder $\frac{18}{5}$ 1583.]

LANNG 3: Langø.

Rasmus Marcurdsen. 4 β gæsteri, 22 skp. byg, 1 fj. smør.

Knud Lauritzen magelaugt fra Johan Bockholt. Anno 80. 1 pd-
byg, ½ pd. havre, 1 ott. smør. — [Johan Bockholt
til Klintstrup. Kr. Skøder $\frac{1}{6}$ 1580.]

Hans Lauritzsen. 4 mk. erritz, 21 β och 1 alb. for gres, ½ td. smør.
[Vidne $\frac{1}{5}$ 1601. Sml. ovf.]

Peder Rasmussen. 3 mk., ½ td. smør.

Frantz Bull. 21 β 1 alb., ½ td. byg, 1 fj. smør.

GRØNNLUND.

Jens Lauritzen. 2½ mk., 8 alb., 4 skp. byg af Boeuitzhaffue. 3 fj. smør.

NORSKOW.

- Grespending aff *Søemose*. 5 mk. 5 β 1 alb., 1 seek.
Rasmus Jensen Jull. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Oluf Kempe. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Christen Lauritzen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Aall Jensen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Jacob Stolpe. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Lauritz Hansen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Oluf Hansen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Hans Jensen. $2\frac{1}{2}$ mk. 8 alb., $\frac{1}{2}$ td. smør, 2 høns.
Søffrin Søffrensen. 21 β 1 alb. grespending, 1 fj. smør.
Jacob Stolpe aff it støcke enng. 1 fj. smør.
Anders Pedersen. 21 β 1 alb.
Anders Monsen. 10 β 2 alb.
Niels Samsing. 10 β 2 alb.
Rasmus Ibsen. 10 β 2 alb.

WIJBYE.

- Niels Lauritzen*. 5 ørte byg, 1 lam, 2 gæs, 4 høns.
Christoffer Rasmussen. 5 ørte byg, 1 lam, 2 gæs, 4 høns.
Lauritz Andersen. 1 mk. smaa redtzell, 1 ørte rug, 4 ørte byg.
Niels Knudsen. 8 β smaa redtzell, 5 skp. rug, 1 pd. byg.
Peder Hansen. 1 pd. rug, 6 ørte byg, 1 lam, 2 gæs. 4 høns.
Hans Ibsen. $1\frac{1}{2}$ mk. erritz, 5 ørte byg, 1 lam, 2 gæs, 4 høns, 30 æg.
 1 mk. liussegar, 1 foroxe.
Thomas Lauritzen magelaugt fraa *Erick Norby* 84. 3 ørte byg,
 10 skp. havre, 1 ott. smør, 1 lam, 1 gås, 2 høns,
 1 svin heller $1\frac{1}{2}$ mk. derfor. — [*Erik Norby* til
Lindskov. Kr. Skøder $\frac{2}{9}$ 1584.]

STOBERUP.

- Peder Henricksen*. 21 β 1 alb. erritz, 3 pd. byg, 1 fj. smør, 1 lam,
 2 gæs, 4 høns.
Niels Christensen. $2\frac{1}{2}$ mk. 2 β 2 alb. huspenge.

[De samlede indtægter har efter denne fortegnelse været: 27 ~~Rd~~ 3 mk. 10 β 1 alb. 11 læster $4\frac{1}{2}$ pd. 2 skp. byg. $10\frac{1}{2}$ pd. 2 skp. havre. $1\frac{1}{2}$ pd. 5 skp. rug. 14 td. 3 fj. smør. 22 lam, 42 gæs, 126 høns, 9 fødenød, 3 svin,

1 td. torsk, 30 snese æg, $1\frac{1}{2}$ mk. lysegarn og 1 sæk. Her-
til må dog lægges indtægterne av hovedgården, sagefald,
olden etc., og efter ekstrakten på Eskebjergs lensregnskab
 $\frac{1}{5}$ 1576 — $\frac{1}{5}$ 1577 var indtægten *da*: gårdens avl etc., som
jo tilfaldt Erik Hardenberg: $89\frac{1}{2}$ *Rdt* 2 *β*. $15\frac{1}{2}$ skp. hvede.
 $4\frac{1}{2}$ læst rug. $2\frac{1}{2}$ læst $3\frac{1}{2}$ pd. 1 skp. havre. $13\frac{1}{2}$ læst 6 pd.
byg. $4\frac{1}{2}$ td. ærter. 2 td. boghvede. 4 td. smør. 82 skp.
humle, og sagefald etc. $69\frac{1}{2}$ *Rdt* 14 *β*. Endelig var der
oldengælden, der 1602 — br. $\frac{27}{4}$ 1602. Rigsarkiv — var
144 sider flæsk = 5 skp. 2 lisp. for kongens vedkom-
mende, altså det dobbelte for lensmandens.

Når alle disse indtægter lægges sammen, bliver lenet
på 2129 td. 6 skp. $2\frac{3}{4}$ fj. landgildehartkorn.

De fire gårde på Langeland og Strynø forlenedes
 $\frac{27}{3}$ 1604 til Anne Rønnow for 120 *Rdt* avgift; men godset
nævnes ikke i jordebogen, så dets værdi kan ikke opgives.]

ESKEBJÆRGS INVENTAR.

Hielp Gud alltijd till enn god begindelse oc till enn
god ennde. — Amen. Anno 1588.

Thennd 26. Julij annamede erlig och welbiurdig manndt
Erick Hardenbierrg till Mattrup Eskebierrgh oc bleff hannō
antuordett aff erlige oc welbiurdige mendt Absalonn Giøe
till Løgtvedt oc Brede Rantzow til Rantzousholm.

Inventarium paa *Eskebierrg* gård, som bleff anntuordett
erlig oc welbiurdig manndt Erich Hardenbierrgh till Mat-
trup thend 26. Juli Anno 1588.

Sengekleder.

2 bulster dynner een gammell, 2 bulster hoffuid dynner een gammell, 4 wadmels dynner ny, 4 ny wadmels hoffuid dynner, 7 graa wadmels dynner med halffslet vor, 6 gammel wadmels dynner bømte oc med ringe feder wdj 4 gammel graa wadmels houiddynner som ere bømte, 5 randitt [?] sengekleder aff wadmell oc 2 aff thennom er halff sleddenn, 6 gammel wadmels sengekleder de 4 ere hull paa, 4 gammel wadmels sengekleder med hull paa, 1 gammell brodenn wadmels sengekled, 1 par gammell blargarns lagen med $2\frac{1}{2}$ breder, 1 par høgarnns lagen med 3 breder som er nogiid sleddt, 1 skiffue dug.

Kobber oc Tijnn.

1 bryge kedell indmurett i briggersitt er paa $2\frac{1}{2}$ tønner, 9 kobber kielle store oc smaa som wege tilhobe $2\frac{1}{2}$ besmer pund 3 marc, 8 gryder weyer tilhobe $7\frac{1}{2}$ besmer pund 2 mk., 2 gryder weyer $3\frac{1}{2}$ pund, 4 tijnnfade oc 7 therlerken weye till sammen 2 pund oc 3 besmer mk.

Jernn Tøigh.

1 trefod, 1 rist, 4 støffer [?] brend jern med ansigt hoffueder paa, 4 smedit brand jernn med krogitt opstander, 3 brandforock thend enn med it treskaftt, 3 jernn ildskeer, 3 jernskoulle, 1 bulløxe, 4 sma handøxer, 2 jern lisstager hver med to pibber, 1 jern lisstage med 1 pibe, 2 forker, 1 spitzhacke, 2 suinbrende, 1 cronnbrende ad brende queg med, 1 skere kniff, 2 par plou jern oc tho lencker, 1 jern kackeloffuen.

Senngge Steder.

11 fyrrer senngge med ege opstander oc fyrrer himmel paa alle kammer, 8 fyrrer senngge wden stolpp oc himmell paa alle kammer, 4 slabencke aff fyrrer.

Skiffuer.

1 slaug skiffue aff ege, 4 fyr skiffuer med ege lister omkring, 16 anndre fyr skiffuer.

Skamble oc Stolle.

17 fyr skammele med rygstøcker som er paa alle kammeren, 6 bagstolle.

Paa Kon. Maij. kammer.

1 ny benncekiste med tho rom oc wden beslag, 3 ny lange fyre bencke omkring kammer, 4 skaffue indmurid ij skorsten bode paa Kon. Maij. och Dronningens kammer.

Paa Sallen.

1 lang fyr bencke oc 2 stackidt bencke.

Paa Dronningens kammer.

1 ny kijste benncke med 2 rom ubeslagen, 3 anndre fyre bencke omkring kammer, 3 skerm bredr, 6 benncke kister vdj karnappen.

Wdij Cantzelijtt.

1 nye benncekiste aff fyr med 4 rom vdj wbeslagen, 2 fyr hyller.

Lennsmandens Kammer.

4 benncekister vden laass.

Borgestoffuen.

2 lange buorde med bencke paa buode sijder.

Brøger oc Bagerhussit.

2 øllkar, 3 saar thend ene med jern ørner, 2 gammel skipper [?] vbeslagenn, 3 spannde, 1 degenn trou giortt aff saug deller med ett log paa, 1 haar sold, 2 grynn sold, 1 hannd quernn, 5 secke.

Køckennitt.

1 sennip quernn, 1 rijff jernn, 9 gammel rø [?] tenfade, 35 gammel rød tre terlerker.

Kelterenn.

1 stackedt ege bord i herrens kieller, 1 melbinng, 5 saltt trou, 1 tract, 4 øll fade huer paa 6 thøndr, 11 stand tønnder, 3 pibkander, 12 knabestobe stor oc smaa, 3 trekanner med lag paa, 2 røde kannder och 1 pott kannde, 1 bredt benck ad hacke mad paa, een gammel small ege bencke.

Fadburitt.

1 kanndskab aff fyr med 3 rom oc vden laas, 1 bijsmer, 1 hegle, 1 nye fadkiste vden nøgell, 26 nye røde trefade store oc smaa, 69 røde tre tellerker.

Dege Stufuenn.

1 kierenn, 1 flød bitte, 47 sijbitter, 1 smør ballij.

Vdij Ladegardenn.

1 gammell bro att skiffue heste innd med och haffuer verid ij Franntz Brockenhusses tydt, 2 jern kroge och tho bolter hør till same brou, den ene boltt findis ij brønnd wynddenn 2 jungr till brøndenn huer med 3 jern giorde och jern greber oc ett reb wdj, 1 støcke med 2 jern hasper ad sette fangr wdj.

Møllenn for gardenn.

2 mølle steenn, 1 mell houff [∩: trug] med skrou [∩: tragt]
oc stenbing och huis dertill hører.

Kornn oc Fethallie.

2 pundt mell, $2\frac{1}{2}$ pundt malt, 12 sidr flesk, $\frac{1}{2}$ thønde
nødekiød, 8 krope farkiød, 12 kropr gasekiød, 2 thøndr
syld.

Huiss Kornn Forsaad er thill garden.

$1\frac{1}{2}$ skp. hvede, 3 lester $1\frac{1}{2}$ pd. 2 skp. rug, 2 lester
 $1\frac{1}{2}$ pundt biug, 2 pundt blandkornn, 3 pund 11 skp. haffre,
4 skp. erther, 3 skp. hørfrøø, 80 skp. boghved.

Skoleefterretninger

ved

Rektor H. St. Holbeck.

1. Eksaminer i 1927.

1. Studentereksamen.

Der indstillede sig 45 af Skolens Disciple, 10 af den klassisk-sproglige, 20 af den nysproglige og 15 af den matematisk-naturvidenskabelige Linie, hvoraf 1 Kandidat forlod Eksamen.

Udfaldet var iøvrigt følgende:

a. Den klassisk-sproglige Linie.

1. Andersen, Frederik Hansen	6,88
2. Blochmann, Christian Edvard	6,30
3. Ellegaard, Christian Ernst	7,13
4. Frandtzen, Otto	6,78
5. Haagerup, Alfred Valentin	6,93
6. Mengel, Svend Aage	5,36
7. Nissen, Paul Edv. Chr. Ditlev Ludv. Sander	6,27
8. Olsen, Viggo Laurids Andreas	6,76
9. Rademacher, Poul	6,29
10. Rud, Johannes	5,78

b. Den nysproglige Linie.

1. Bardram, Mogens Tietgen	7,51
2. Christiansen, Povl Svanberg	6,35
3. Engberg, Erik Andersen	6,62
4. Friis, Hans Vilhelm	6,26
5. Gundtofte-Bruun, Helge	6,72
6. Hendriksen, Jørgen Viggo	7,51
7. Holm-Nielsen, Kaj Valdemar	7,61
8. Høirup, Henning Niels	7,20
9. Larsen, Johannes Oscar	5,66
10. Leidersdorff, Bent	5,76
11. Løllesgaard, Erik Ruge	4,91
12. Magelund, Poul Albrechtsen	6,52
13. Nielsen, Hilmar Børge Vigand	6,96
14. Nissen, Johannes Lauge Falck	5,49
15. Pedersen, Ingeman	7,41
16. Rosenberg, Moritz Jacobi	6,27
17. Salling, Aage	7,61
18. Schroll, Verner Gustav Thorvald	6,38
19. Stærmosé, Knud Chr. Rich. Vagn	7,54
20. Wiberg, Harry	6,00

c. Den matematisk-naturvidenskabelige Linie.

1. Borg-Hansen, Aksel.....	6,99
2. Brendstrup, Erik Fenger	6,28
3. Christensen, Hakon	6,54
4. Gram, Viggo Barkentin.....	7,23
5. Hæstrup, Jørgen	6,92
6. Jørgensen, Ove.....	7,04
7. Larsen, Svend Aage.....	6,48
8. Lemche-Hansen, Signe	7,05
9. Madsen, Edmond Rancke.....	7,50
10. Melgaard, Knud Rønne	6,55
11. Pedersen, Jørgen	7,01
12. Pedersen, Lorents	7,00
13. Rasmussen, Hans Georg.....	6,75
14. Steffensen, Knud Thorkild	6,34

2. Realeksamen.

Der indstillede sig 12 af Skolens Disciple. Udfaldet var følgende:

1. Andersen, Børge Scavenius.....	6,21
2. Andresen, Eigil	5,55
3. Berg, Carl Jørgen	6,38
4. Brocks, Gunnar	6,01
5. Dreier, Gastone	6,46
6. Erichsen, Vilhelm Gundelach.....	6,80
7. Hansen, Richard.....	6,65
8. Honoré, Louis Frederik	6,50
9. Krohn, Povl	5,84
10. Møller, Erik Bülow	6,08
11. Møller, Max Erik Krag.....	6,33
12. Skjødt, Ivar	5,91

3. Mellemskoleeksamen.

Der indstillede sig 61 af Skolens Disciple. Udfaldet var følgende:

A.

1. Andersen, Povl Winther.....	6,61
2. Caspersen, Kaj.....	5,96
3. Fuhrmann, Kaj Frederik	4,46
4. Hansen, Frederik Edgar Rankin	6,37
5. Hansen, Gunnar Emil Engberg	7,16
6. Hansen, Hans Alois.....	7,08
7. Hohwy, Knud Otto	7,42
8. Holst, Erling.....	6,35
9. Holsten, Godske Ditlev Berner Schilden	6,42
10. Jensen, Gunnar	7,38
11. Jung-Jensen, Poul	5,57

12.	Jørgensen, Mogens Einar Christiansen	5,36
13.	Kiærskov, Svend	6,20
14.	Knudsen, Gerhard	6,66
15.	Knudsen, Regnar	6,40
16.	Kristoffersen, Jørgen	7,39
17.	Larsen, Laurits Kjeld Lyhne	7,12
18.	Lollesgaard, Knud Ruge	5,93
19.	Lorentzen, Svend Aage	6,99
20.	Louring, Aage	7,03
21.	Madsen, Andreas Vilh. Borch	5,92
22.	Madsen, Erik Lumbye	7,00
23.	Mengel, Jørgen Lund	6,78
24.	Nedergaard, Torben	6,13
25.	Nielsen, Poul Kaj	7,18
26.	Rasmussen, Ib Hesse	6,72
27.	Stenbjørn, Erik Aage Otto Paul	6,44
28.	Strate, Frederik Vilhelm	5,50
29.	Svarre, Johan Peter Michael	6,38
30.	Vejstrup, Johannes	6,33

B.

31.	Brummer, Peder	7,56
32.	Duch, Aksel	6,99
33.	Døring, Svend Peder Johan	6,61
34.	Elvang, Berthel Christian	6,55
35.	Erichsen, Orla Charley Bjørn	6,73
36.	Hansen, Ernst Georg	7,68
37.	Juel, Leo	6,46
38.	Jørgensen, Svend Winther	6,90
39.	Kelstrup, Mogens	7,04
40.	Knudsen, Einar Theodor	5,26
41.	Krag-Jensen, Kaj Vilhelm Herløv	6,60
42.	Krohn, Ove	6,28
43.	Kærup, Aksel	5,02
44.	Luxhøj, Knud	6,67
45.	Lyman, Erik	6,35
46.	Maaløe, Knud Christian	6,58
47.	Madsen, Viggo Ingvar dt	7,14
48.	Mengel, Søren Christian Brandt	7,46
49.	Mortensen, Kjeld Kjeldsen	6,45
50.	Møller, Herluf	6,53
51.	Møller, Jon Monrad	6,38
52.	Nielsen, Rasmus Peter	6,60
53.	Rasmussen, Jens Frederik Busk	6,79
54.	Riber, Axel Henning	6,03
55.	Roding, Kaj Aage	7,06
56.	Sahlertz, Erik	6,37
57.	Seedorff, Heinrich Ivan	7,27
58.	Skalberg, Johan Brun	7,07
59.	Touborg, Christian Carl	6,93
60.	Winkelhorn, Tage Grandjean	5,86
61.	Østlund, Svend Børge	6,16

2. Lærerpersonalet.

Den 12. November 1926 fyldte Lektor Cronfelt sit 70. Aar og indgav derfor sin Afskedsansøgning i Henhold til Tjenestemandslovens Krav. Paa Skolens Indstilling indvilligede Ministeriet i, at Lektor Cronfelt vedblev at fungere indtil Udgangen af Skoleaaret.

Idet Lektor Cronfelt saaledes fratræder den Stilling, han har røgtet saa samvittighedsfuldt og med en saa levende Interesse i næsten 40 Aar — fra 1888 — bringer Skolen ham herved sin bedste Tak, overbevist om, at mange baade nuværende og forhenværende Elever føler sig i Taknemmelighedsgæld til Lektor Cronfelt, der paa en saa ihærdig og dog saa human Maade meddelte dem Matematikkens og Regnekunstens værdifulde Grundlag.

I indeværende Skoleaar har Lektoren gjort Skolen den Tjeneste at besørge Undervisningen i Matematik og Regning i 4. Mellemskoleklassens Afdeling B. Ogsaa for dette Arbejde bringer Skolen ham sin hjertelige Tak, hvortil den knytter Ønsket om en blid og rolig Livsaften.

Under 21. Maj f. A. meddelte Undervisningsministeriet konst. Adjunkt Holger Jensen fast Ansættelse fra 1. Aug. at regne.

Under 1. Juli f. A. meddelte Undervisningsministeriet, at det havde forflyttet Adjunkt Rasmus Marius Movin i samme Stilling til Svanholms Gymnasium fra 1. Aug. at regne.

Skolen bringer herved Adjunkt Movin, der blev ansat her i 1911, sin bedste Tak for hans udmærkede Arbejde, særlig som Sløjd- og Gymnastiklærer. Baade Elever og Kolleger satte megen Pris paa Adj. Movins brave, støtte Personlighed.

Under Lektor Rahrs langvarige Sygdom f. A. overtoges hans Timer med ministeriel Approbation af Cand. mag. Svensson, der virkede her fra midt i Marts, indtil Lektor Rahr efter Efteraarsferien kunde genoptage sin Virksomhed.

Med Undervisningsministeriets Tilladelse overdroges det Lærer Sophus Nielsen i indeværende Skoleaar at besørge Adjunkt Movins Timer.

Under 27. Januar d. A. behagede det Hans Majestæt Kongen at udnævne Lektorerne E. F. Rahr og V. R. Strøm til Riddere af Dannebrog.

3. Disciplene.

Ved Udsendelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift var Disciplenes Antal 387. Af disse forlod 44 Skolen med Studentereksamen, 12 med Realeksamen og 13 med Mellemskoleeksamen. Dels under, dels umiddelbart efter Eksamen udmeldtes 17, ialt en Afgang paa 86; men der optoges 85 nye Disciple, saa at Skoleaarets begyndte med 386. I Aarets Løb optoges 6 Disciple, men der udmeldtes 9, saa at Antallet i Øjeblikket er 383, der er fordelte i de forskellige Klasser, som nedenstaaende alfabetisk ordnede Fortegnelse viser. Ved de nyoptagne anføres det fulde Navn, endvidere Fødselsdag og -Aar samt Faderens Livsstilling. Hvor intet Opholdssted anføres, er dette Odense.

III Gymnasieklasse.

Klassisk-sproglig Linie.

1. E. Andersen. 2. K. M. Bjørn. 3. M. Buch.
4. P. G. Lindhardt. 5. J. H. Monrad. 6. P. I. Kortegaard-Petersen. 7. R. Petersen. 8. A. B. J. Rasmussen. 9. J. M. Rasmussen.

Matematisk-naturvidenskabelig Linie.

1. B. B. Beck. 2. J. Bichel. 3. B. E. H. Boutard.
4. G. A. U. Djørup. 5. C. B. Graversen. 6. E. P. J. L. Hansen. 7. H. Hendil. 8. C. J. Høyrup. 9. G. F. V.

Jensen. 10. C. Johansen. 11. Agnete E. Jørgensen. 12. F. S. H. Krag-Jensen. 13. K. E. Kringelum. 14. N. O. Nygaard. 15. J. K. F. Olsen. 16. A. M. E. Pedersen. 17. P. H. Rasmussen. 18. K. J. K. Roepstorff. 19. S. Schlamowitz.

Nysproglig Linie.

1. P. R. Andersen. 2. E. Bender. 3. T. B. Brøndum. 4. B. E. Gregersen. 5. F. Ingerslev. 6. F. B. Jürgensen. 7. A. v. d. Lieth. 8. Aa. Madsen. 9. J. B. Madsen. 10. J. L. Nissen. 11. C. D. Petersen. 12. K. C. T. Petersen. 13. M. P. Rasmussen. 14. K. Ruegaard Knudsen. 15. S. J. Sørensen.

II Gymnasieklasse.

Klassisk-sproglig Linie.

1. O. B. Abitz. 2. H. E. Banke. 3. J. H. Ebert. 4. Astrid Hansen. 5. Johanne M. Høytrup. 6. H. A. Jensen. 7. P. J. Jensen. 8. O. G. Kelstrup. 9. H. O. Larsen. 10. J. B. M. Mosumgaard. 11. J. Nielsen. 12. H. J. Pedersen.

Matematisk-naturvidenskabelig Linie.

1. S. Aa. Astrup. 2. H. Bichel. 3. R. H. D. Boutard. 4. I. C. R. E. Carlsen. 5. Aa. D. Christensen. 6. A. Fabricius. 7. H. C. Franzen. 8. Merete Geismar. 9. M. E. Grove-Rasmussen. 10. V. G. Hansen. 11. A. Horne Jensen. 12. B. Horne Jensen. 13. E. Lage. 14. P. D. Ø. Mortensen. 15. Else M. Overgaard Nielsen. 16. S. K. Olsen. 17. H. A. J. Ovnbøl. 18. Aa. Rasmussen. 19. P. K. Rasmussen. 20. C. A. Schondel. 21. Magda Stokholm. 22. N. C. Sørensen. 23. N. E. Vallin. 24. M. Vesterdal. 25. P. Zigler.

Nysproglig Linie.

1. A. H. Andersen. 2. A. G. Askemose. 3. F. W. Bruun-Jürgensen. 4. E. Christensen. 5. P. Christiansen. 6. J. O. Eriksen. 7. H. O. A. Esbjerg. 8. E. Friis. 9. A. C. L. Grove-Rasmussen. 10. H. C. Jepsen. 11. J. G. Josefsen. 12. E. W. Jørgensen. 13. A. V. T. Lange. 14. H. T. Madsen. 15. N. Nielsen. 16. O. A. Nyborg. 17. E. H. M. Pedersen. 18. K. V. Skovsted.

I Gymnasieklasse.**Klassisk-sproglig Linie.**

1. I. B. Blicher Hansen. 2. Agnes Margrethe Ellegaard Hansen (f. $\frac{9}{12}$ 09; D. af Landmand H.). 3. L. Juel. 4. M. Kelstrup. 5. K. C. Maaløe. 6. E. Lumbye Madsen. 7. Gunnar Monrad (f. $\frac{10}{10}$ 11; S. af Højskoleforstander M., Ryslinge). 8. J. M. Møller. 9. J. B. Skalbjerg.

Matematisk-naturvidenskabelig Linie.

1. Daniel Andersen (f. $\frac{24}{12}$ 11; S. af Landmand A., Hjallesø). 2. Børge Christian Bendtsen (f. $\frac{28}{7}$ 11; S. af afd. Maskinmester B., Troense). 3. P. Brummer. 4. A. H. Duch. 5. B. C. Elvang. 6. H. A. Hansen. 7. Ernst Victor Harhorn (f. $\frac{20}{11}$ 11; S. af Politimester H., Nyborg). 8. H. O. Hohwy. 9. Arne Kristian Jørgen Jensen (f. $\frac{8}{3}$ 12; S. af Bestyrer J., Dalum). 10. G. Jensen. 11. M. P. Jørgensen. 12. J. Kristoffersen. 13. S. Aa. Lorentzen. 14. Aa. Louring. 15. K. Luxhøi. 16. V. I. Madsen. 17. J. L. Mengel. 18. S. C. B. Mengel. 19. Arne Pedersen (f. $\frac{12}{3}$ 11; S. af Telefonformand P.). 20. Knud Arne Pedersen (f. $\frac{15}{4}$ 11; S. af Tapetserer P.). 21. K. A. Roding. 22. Vagn Romose (f. $\frac{8}{1}$ 11; S. af Lærer R.). 23. Bodil Sørensen Thorbek (f. $\frac{15}{4}$ 11; D. af Lærer T., Dalum). 24. C. C. Touborg.

Nysproglig Linie.

1. P. Bender Pedersen. 2. Arne Bæhrendsen (f. $30/4$ 11; S. af Malermester B., Aarup).
3. Niels Mogens Christiansen (f. $8/9$ 11; S. af Lærer C., Korsør).
4. O. C. B. Eriksen. 5. V. G. Eriksen. 6. E. G. Hansen. 7. G. E. E. Hansen. 8. Henning Christopher Henningsen (f. $20/10$ 11; S. af Farvermester H., Nyborg).
9. Karl Henrik Jensen (f. $12/6$ 11; S. af Lærer J., Nyborg).
10. Knud Christian Jensen (f. $1/10$ 10; S. af Gaardejer J., Ungersbjerg).
11. S. W. Jørgensen. 12. Carl Christian Larsen (f. $13/12$ 11; S. af Portør L., Otterup).
13. L. K. Lyhne Larsen. 14. Hans Lautrup (f. $3/6$ 12; S. af Forpagter L., Marslev).
15. E. Lyman. 16. Lars Aage Egelund Madsen (f. $25/9$ 11; S. af afd. Cyklehandler M., Nyborg).
17. Povl Ottesen (f. $3/9$ 11; S. af Postkontrollør O.).
18. J. F. B. Rasmussen. 19. Alfred Helge Thomsen (f. $27/5$ 11; S. af Gaardejer T., Midskov).
20. J. Vejstrup.

Realklassen.

1. P. W. Andersen. 2. M. Bang. 3. S. Døring.
4. K. Krag-Jensen. 5. S. Kiærskou. 6. G. Knudsen. 7. R. Knudsen. 8. O. Krohn. 9. H. Møller.
10. T. Nedergaard. 11. Henry Nielsen (f. $2/3$ 12; S. af Overportør N., Kerteminde).
12. R. P. Nielsen. 13. E. S. Petersen. 14. I. H. Rasmussen. 15. A. H. Riber. 16. E. C. Sahlertz. 17. H. O. Steffensen.
18. E. Aa. O. P. Stenbjørn. 19. J. P. M. Svarre. 20. T. G. Winkelhorn. 21. S. B. Østlund.

4de Mellemskoleklasse A.

1. P. Bille Brahe. 2. E. V. J. Denker. 3. F. V. J. Denker. 4. M. O. M. Dreyer. 5. Hans Kristian Vedel Jensen (f. $21/11$ 13; S. af Gaardejer J., Snestrup).
6. H. B. Jensen. 7. K. E. W. Johansen. 8. E. O. E.

Knudsen. 9. O. Krarup. 10. J. B. Kring. 11. O. Lange. 12. Folmer Johannes Larsen (f. $2^6/4$ 12; S. af Chauffør L.). 13. S. K. Nielsen. 14. V. R. Nielsen. 15. A. E. Oswald. 16. C. Petersen. 17. Thomas Skat Rørdam (f. $3^1/1$ 13; S. af Frimenighedspræst R., Ryslinge). 18. J. D. Skovsted. 19. J. H. Thomassen. 20. H. P. H. A. B. Voss.

4de Mellemskoleklasse B.

1. J. Friis. 2. K. V. Ingversen. 3. K. S. T. Jacobsen. 4. T. V. Jacobsen. 5. H. J. Jensen. 6. Hans Thomsen Junker (f. $2^6/12$ 12; S. af Læge J.). 7. A. Kærup. 8. B. W. Larsen. 9. F. Larsen. 10. K. B. V. E. Larsen. 11. P. Larsen. 12. A. V. Lundahl. 13. J. B. Madsen. 14. M. J. Mose. 15. B. Mørck Larsen. 16. Christian Holme-Nielsen (f. $1^0/8$ 11; S. af Malermester N.). 17. E. A. Rasmussen. 18. F. Rasmussen. 19. T. V. Rasmussen. 20. C. E. Theilby. 21. F. A. Thiele. 22. Bent Langkilde Øllgaard (f. $4/12$ 12; S. af Sognepræst Ø.).

3die Mellemskoleklasse A.

1. U. G. Andersen. 2. H. P. Bekker. 3. M. A. Clausen. 4. E. F. E. Ebsen. 5. C. H. Gøhrn. 6. H. N. P. Hansen. 7. O. G. Hansen. 8. F. E. Haurvig. 9. Aage Laurits Emanuel Iversen (f. $1^8/2$ 14; S. af pens. Baneformand I.). 10. Gunnar Richardt Knudsen (f. $2^6/3$ 13; S. af Statsbetjent K., Nyborg). 11. H. Ø. S. Jørgensen. 12. H. Kjems. 13. V. Knudsen. 14. V. Lange. 15. P. J. Larsen. 16. K. Larsen. 17. H. T. Lomholt. 18. K. M. F. Mortensen. 19. H. D. Nissen. 20. P. B. Pedersen. 21. P. E. V. Quistgaard. 22. C. K. K. Rasmussen. 23. E. Schmidt. 24. M. G. Seidelin. 25. Jens Sejer Sejersen (f. $1^1/8$ 12; S. af Boghandler S., Allested). 26. P. Sterregaard. 27. K. Wernberg-Møller.

3die Mellemskoleklasse B.

1. E. Andreasen. 2. A. Bentsen. 3. H. F. Ø. Christiansen. 4. K. Danøe. 5. E. Fejerskov. 6. E. V. B. Hansen. 7. V. L. Hansen. 8. B. Hilligsøe. 9. N. Aa. Hviid. 10. J. Kaarsbo. 11. H. H. B. Knudsen. 12. Henrik Frode Helge Jespersen (f. $17/11$ 13; S. af Toldvagtmaster J.). 13. Jørgen Samuel Johannes Jørgensen (f. $9/2$ 13; S. af Isenkræmmer J., Verninge). 14. E. V. Kristensen. 15. J. Krüeger. 16. Steen Ebbe Bussenius Larsen (f. $7/12$ 13; S. af Oberstløjtnant L.). 17. H. N. Laug. 18. M. B. Madsen. 19. J. C. Møller. 20. K. L. Puggaard Elbjørn. 21. A. K. Rasmussen. 22. E. P. Schou. 23. H. Stokholm. 24. H. C. Søfelde. 25. P. Sørensen. 26. J. H. C. A. A. Thierry. 27. V. Valéntiner.

2den Mellemskoleklasse A.

1. N. H. Andreasen. 2. F. J. Bøving. 3. N. Esbjørn. 4. E. Frandsen. 5. C. E. Hansen. 6. E. Garnæs Hansen. 7. H. P. Hansen. 8. P. E. Hansen. 9. H. K. Helweg. 10. B. C. Jacobsen. 11. H. Aa. H. Jørgensen. 12. H. H. Krarup. 13. H. F. Krohn. 14. E. J. H. Larsen. 15. E. K. Møller. 16. E. A. Nydam. 17. M. Z. Poulsen. 18. Knud Qvistgaard (f. $9/11$ 13; S. af Sognepræst Q., Nørre-Lyndelse). 19. H. Ricka. 20. O. E. Simonsen. 21. P. R. Stii. 22. Jarl Steenbach (f. $18/9$ 13; S. af Kammerjunker S.). 23. H. H. Sørensen. 24. M. L. Vallin. 25. Steffen Heiberg Wernberg-Møller (f. $3/6$ 15; S. af Sognepræst W.-M., Kerteminde). 26. J. A. Wichmann.

2den Mellemskoleklasse B.

1. B. Andersen. 2. E. O. Carlsen. 3. J. E. Dohm. 4. E. W. Eggers-Krag. 5. J. J. Ejlersen. 6. J. L. Fog. 7. H. Frederiksen. 8. A. Gjerding. 9. C. H. H.

Hansen. 10. P. E. Hansen. 11. K. Jensen-Møller. 12. E. Jørgensen. 13. P. D. la Cour. 14. E. Lang. 15. H. P. B. Larsen. 16. E. N. B. Mengel. 17. G. Mortensen. 18. P. V. Schram Nielsen. 19. Helge Noe-Nygaard (f. $31/8$ 14; S. af Sognepræst N., Verninge). 20. C. J. Ottesen. 21. T. E. B. Plange. 22. E. P. Rasmussen. 23. S. L. Rasmussen. 24. Hans Peter Thorvald Rasmussen (f. $2/8$ 12; S. af Bestyrer R.). 25. B. Rune. 26. Ole Asger Sørensen (f. $29/6$ 14; S. af Ingeniør S., Nyborg). 27. E. L. Thobocarlson. 28. H. S. Trentemøller. 29. M. Wedel Larsen. 30. Ulrich Christian Wibroe (f. $18/10$ 14; S. af Driftsleder W.).

1ste Mellemskoleklasse A.

1. Aa. H. Albrechtsen. 2. Cornvel Helge Vagn Andersen (f. $18/8$ 15; S. af Barbermester A.). 3. Holger Friis Bonde (f. $19/6$ 15; S. af Kaptajn B.). 4. Børge Johannes Frederik Emil Brønsro (f. $19/10$ 15; S. af Grosserer B.). 5. Carl Jørgen Peter Carlsson (f. $6/11$ 15; S. af Skatteinspektør C.). 6. Peer Clemmensen (f. $13/9$ 15; S. af Mægler C.). 7. H. Dreyer. 8. Poul Fabius (f. $10/3$ 16; S. af Repræsentant F.). 9. Erik Thorndal Gregersen (f. $2/10$ 15; S. af Repræsentant G.). 10. Peer Dam Hansen (f. $12/2$ 16; S. af Speditør H.). 11. Jørgen Brorson Hansen (f. $18/10$ 15; S. af Forvalter H.). 12. Oscar Ørnstrup Hansen (f. $4/5$ 15; S. af Købmand H., Bred St.). 13. Mogens Jens Frederik Iversen (f. $5/12$ 15; S. af Kontorchef I.). 14. Helge Taarbæk Jensen (f. $6/11$ 13; S. af Mejeribestyrer J.). 15. Knud Frederik Jespersen (f. $23/9$ 15; S. af Toldvagtimester J.). 16. Svend Aage Schou Jørgensen (f. $8/5$ 15; S. af Grosserer J.). 17. Erling Koch-Christensen (f. $9/7$ 15; S. af Trafikassistent C.). 18. Finn Eiler Dyrup Lerbak (f. $6/3$ 15; S. af Forretningsfører L.). 19. Jørgen Otto Emanuel Luxhøj

(f. $20/1$ 16; S. af Postassistent L.). 20. Erik Carsten Løntoft (f. $14/10$ 15; S. af Jernbaneassistent L., Skalb-
bjerg). 21. O. Mazanti. 22. Axel Ottesen (f. $16/8$ 15;
S. af Grosserer O.). 23. Thorvald Johannes Peder-
sen (f. $21/10$ 15; S. af Overinspektør P.). 24. Børge
Rasmussen (f. $17/5$ 15; S. af Lokomotivmester R.). 25.
Vagn Kildemoes Rasmussen (f. $12/3$ 16; S. af Lærer
R., Havrehed, Morud). 26. Torben Sahlertz (f. $6/3$ 15;
S. af Kabelmester S.). 27. Knud Helge Simonsen
(f. $1/11$ 15; S. af Prokurist S.). 28. Mogens Robert
Andreas Stærmose (f. $1/2$ 16; S. af Grosserer S.). 29.
Holger Thiele (f. $12/1$ 16; S. af Stiftskassserer T.).

1ste Mellemskoleklasse B.

1. Jørgen Christian Bille Brahe (f. $24/1$ 16; S.
af Baron B., Fraugdegaard). 2. Cecil Roy Boutard
(f. $2/2$ 16; S. af Ingeniør B.). 3. Holger Busk Jensen
(f. $2/1$ 16; S. af Ingeniør B. J.). 4. Jørgen Christian
Clemmensen (f. $28/6$ 15; S. af Læge C., Nørre Lyndelse).
5. Steen Peder Frederik Damgaard (f. $26/10$ 15;
S. af Ingeniør D.). 6. Mogens Fischer-Nielsen
(f. $23/9$ 15; S. af Herreekviperingshandler F.-N.). 7. Viggo
Aksel Gøhrn (f. $17/12$ 15; S. af Avlsleder G.). 8. Niels
Aagaard Hansen (f. $13/4$ 15; S. af Købmand H.). 9.
Poul Anton Hansen (f. $7/11$ 15; S. af kst. Driftsbestyrer
H., Fruens Bøge). 10. Poul Egon Hansen (f. $16/10$
14; S. af Entreprenør H.). 11. Carl Henrik Baltzer
Jensen (f. $13/3$ 16; S. af cand. pharm. J.). 12. Leo Alf
Ingo Jensen (f. $12/10$ 15; S. af Inspektør J.). 13. Poul
Emil Larsen (f. $19/3$ 16; S. af Grosserer L.). 14. Knud
Bendt Lindhardt (f. $21/2$ 16; S. af Stationsforstander
L., Skalb-
bjerg). 15. J. C. Lumbye-Madsen. 16. Hel-
mer Lyhne Nielsen (f. $24/2$ 16; S. af Repræsentant N.).
17. Mogens Christian Friede Mikkelsen (f. $29/1$
16; S. af afd. Kontorchef M.). 18. Svend Houmark

Nielsen (f. $11/6$ 16; S. af Bankdirektør N.). 19. Carl Werner Rasmussen (f. $22/8$ 15; S. af Direktør R.). 20. Torben Henry Ravn (f. $12/5$ 15; S. af Trafikassistent R.). 21. Povl Schaumann (f. $6/12$ 15; S. af Driftsbestyrer S.). 22. Carl Erik Seidelin (f. $14/5$ 16; S. af Læge S.). 23. Holger Skjødt (f. $4/5$ 15; S. af Kaffehandler S.). 24. E. C. Smith. 25. Kjeld Otto Emil Suadicani (f. $8/10$ 15; S. af Postkontrollør S.). 26. Tancred Ejnar Bertrand Vilhelm Immanuel Garnæs Thierry (f. $9/11$ 16; S. af Adjunkt T., Hjaltese). 27. Ove Steen Thygesen (f. $24/1$ 16; S. af Manufakturhandler T.). 28. Gunnar Wistisen (f. $6/6$ 14; S. af Murermeister W.).

4. Undervisningen.

Fagene har været saaledes fordelte:

Rektor Holbeck: Latin i I k og 4. A; Fransk i II m	14	Timer.
Lektor Rahr: Dansk i II n, 4. B og 4 c*); Tysk i III n, R, 4 c*), 3. A og 2. B	24	—
Lektor Strøm: Tysk i 4. B; Latin i III k, III n, II n og I n; Historie i II k, I k, I m, 4. A, 3. A og 1. A	36	—
Lektor Black: Engelsk i III k, III m, II k, II n, I n og 2. A; Fransk i III k, III n, II k og I m	35	—
Lektor Loft: Historie i 2. A, 2. B og 1. B; Religion i hele Skolen	27	—
Lektor Bardram: Tysk i 1. A; Engelsk i R.; Fransk i III m, II n, I k, I n og R.; Latin i 4. B	36	—
Lektor Leidersdorff: Geografi i hele Skolen; Naturkundskab i III n, II n, I k og I n	32	—
Lektor Hansen: Tysk i 2. A og 1. B; Engelsk i III n, I k, I m, 4. A, 3. A og 2. B	30	—
Lektor Madsen: Matematik i III m, III k, II m, I m og 3. A; Kemi i III m og Fysik i 3. A	30	—
Lektor Brusendorff: Naturhistorie i hele Skolen; Naturkundskab i III k, III m, II k, II m og I m; Fysik i 1. A og 1. B	34	—
Adjunkt Fru Greve: Græsk og Oldtidskundskab i Gymnasiet; Latin i II k	30	—

*) Ikke-latinlæsende Disciple.

Adjunkt L. Nielsen: Dansk i III n, I n og 1. B; Tysk i II n, I n, 4. A og 3. B; Engelsk i 4. B	33	Timer.
Adjunkt Frejlev: Dansk i III k, III m, II k, II m, I k, I m, R. og 3. B; Engelsk 3. B.	36	—
Adjunkt Beyer: Matematik og Regning i 4. A, 2. A og 1. A; Fysik i III m, R., 4. B, 3. B, 2. A og 2. B; Fysik og Kemi i II m og I m	36	—
Adjunkt Fussing: Dansk i 4. A; Engelsk i II m; Historie i III k, III n, II k, II n, II m, R., 4. B og 3. B, Inspektion ved Sammensang	34	—
Adjunkt Jensen: Matematik i III k, III n, II n, I k, I n, R., 4. A, 3. B og 2. B; Fysik i 4. A	34	—
Lærer, Løjtnant Opager: Dansk i 3. A og 1. A; Gymnastik i II. R. samt i hele Mel- lemskolen	30	—
Lærer Samuelson: Gymnastik i II, I og R. samt i hele Mellemskolen; Dansk i 2. A og Regning i 1. B	36	—
Skatteinspektør Carlsen: Tegning i Mellems- skolen	10	—
entl. Lektor Cronfelt: Matematik og Regning i 4. B.	6	—
fhv. Gymnastiklærer Seebach: Gymnastik med ikke-syngende Disciple	1	—
Lærer S. Nielsen: Dansk i 2. B; Matematik og Regning i 4. B; Gymnastik i III k + n, III m og I; Sløjd i hele Skolen	36	—
Fru Graversen: Skrivning i 3., 2. og 1. Ml.	8	—

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskellige Fag ses af følgende Tabel:

Fagene	III			II			I			R	4.		3.		2.		1.		Summa.		
	k	m	n	k	m	n	k	m	n		M	m	M	m	M	m	M	m			
Religion	1	(1)	1	1	(1)	1	1	(1)	1	»	1	1	2	2	2	2	2	2	2	20	
Dansk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5	75	
Latin	5	»	3	5	»	4	6	»	4	»	4	»	»	»	»	»	»	»	»	35	
Græsk	6	»	»	6	»	»	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	18	
Oldtidskundskab	»	1	1	1	1	1	»	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	7	
Tysk	»	»	5	»	»	5	»	»	5	3	3	+1	3	3	+1	3	3	3	6	6	49
Fransk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	41
Engelsk	2	2	4	2	2	4	2	2	4	5	4	4	4	4	5	5	»	»	»	»	55
Historie	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	»	52
Geografi	} 2	2	2	} 2	3	2	} 2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	} 56
Naturhistorie																					
Aritmetik	} 2	6	2	} 2	6	2	} 2	6	2	7	} 6	7	6	6	5	5	4	4	} 78		
Geometri																					
Regning	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Naturlære	6	»	»	6	»	»	6	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»	36
Skrivning	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	1	1	1	1	2	2	»	8
Tegning	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	2	2	2	2	2	2	»	10
Sang	2	(0)	»	(2	(0)	»	2	(0)	»	»	»	1	»	2	»	2	»	2	»	»	6
Gymnastik	4	(5)	»	4	+4	(6)	4	+4	(6	(5)	4	»	3	»	3	»	3	»	3	»	62
Sløjd	»	»	»	»	»	»	(1)	»	»	2	3	2	2	1	1	1	1	1	1	»	14
Ialt ugentl. Timer	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	»	36

Følgende Pensa er i Aarets Løb gennemgaaede i de forskellige Klasser:

Dansk med Oldnordisk og Svensk.

1. Ml. A (Lærer Opager). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog I benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Bæk: 50 Paragraffer. Smith og Lange: Skriftlig Dansk. Nogle Digte lært, enkelte Fortællinger læst for Klassen. — 1. Ml. B (Adj. L. Nielsen). Oplæsning Genfortælling og Analyse efter Clausen og Hansen: Dansk Læsebog I. Diktat og Genfortælling efter Smith og Lange: Skriftlig Dansk. Bæk: 50 Paragraffer. Nogle Digte er lært udenad. Grettes Saga læst for Klassen. — 2. Ml. A (Lærer Samuelsen). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog II er benyttet til Oplæsning, Analyse og Genfortælling. Bæk: 50 Paragraffer. Enkelte Fortællinger er læst for Klassen, nogle Digte lært. Smith og Lange: Skriftlig Dansk er benyttet ved de skriftlige Arbejder. — 2. Ml. B (Lærer Nielsen). Clausen og Hansen: Læsebog II til Oplæsning, Analyse og Genfortælling. Bæk: 50 Paragraffer. Skriftlig Dansk en Gang om Ugen. Nogle Fortællinger er læst for Klassen. — 3. Ml. A (Lærer Opager). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog III er benyttet til Genfortælling, Analyse og Oplæsning. Falbe-Hansen og Keller: Svensk Læsebog, ca. 25 Sider. Bæk: 50 Paragraffer. 1 Genfortælling og som Regel 1 Fristil om Ugen. Enkelte Værker læst for Klassen. — 3. Ml. B (Adj. Frejlev). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog III er benyttet til Oplæsning, Analyse og Genfortælling. Falbe-Hansen og Keller: Svensk Læsebog, ca. 25 Sider. Bæk: 50 Paragraffer. 1 Stil om Ugen, Genfortælling og Fristil. Nogle Digtværker er læst for Klassen og Indholdet genfortalt af Eleverne. — 4. Ml. A. (Adj. L. Nielsen). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog III til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Bæk: 50 Paragraffer. Ca. 30 Stile. Hauch: Søstrene paa Kinnekullen. Blicher: Røverstuen. Falbe-Hansen og Keller: Svensk Læsebog. Enkelte Værker læst for Klassen. Til Eksamen opgives: Hauch; Søstrene paa Kinnekullen, Blicher: Røverstuen og af Læsebogen: S. 19—26, 40—57, 67—75, 89—98,

100—110, 114—118, 137—157, 188—200, 258—261, 264—271. Svensk: S. 7—11, 14—19, 39—43, 56—63, 128—132. — 4. Ml. B (Lektor Rahr). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog III til Oplæsning og Genfortælling. Oehlenschläger: Ørvarodds Saga. Hertz: Sparekassen. Falbe-Hansen og Keller: Svensk Læsebog. 1 Stil om Ugen. Til Eksamen opgives: Oehlenschläger: Ørvarodds Saga. Hertz: Sparekassen. Læsebogen: S. 3—4, 19—26, 42—57, 63—67, 76—89, 99—110, 125—127, 188—200, 261—263, 271—275. Svensk: S. 20—25, 28—39, 69—75. — Realklassen (Adj. Frejlev). Clausen og Hansen: Læsebog for Realklassen. Bæk: Danske Digtere. Kr. Mikkelson: Dansk Sproglære. Holberg: Den politiske Kandestøber. Oehlenschläger: Hakon Jarl. Stil hver 14. Dag. Til Eksamen opgives: Holberg: Den politiske Kandestøber, Oehlenschläger: Hakon Jarl. Læsebogen: S. 40—46, 57—68, 76—81, 93—130, 137—147, 150—173, 195—209, 218—228. — I k og m (Adj. Frejlev). Prøver af Oldtidens og Middelalderens Litteratur efter Karl Mortensens Udvalg. Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog, ca. 100 Normalsider. Oehlenschläger: Hakon Jarl. Hertz: Svend Dyrings Hus. — Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 3—13. Hver Elev har holdt et Foredrag. Stil hver 14. Dag. — In (Adj. L. Nielsen). Prøver af Oldtidens og Middelalderens Litteratur efter Karl Mortensens Udvalg. Oehlenschläger: Tors Rejse. Olrik og Falbe-Hansen: Danske Folkeviser I. Hertz: Svend Dyrings Hus. Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog, 110 Normalsider. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—10. Hver Elev har holdt et Foredrag (selvvalgt Emne). Stil hver 14. Dag. — II k (Adj. Frejlev). Karl Mortensens Litteraturhistorie til Grundtvig incl. Tilsvarende Prøver efter sammes Udvalg. Holberg: Erasmus Montanus. Oehlenschläger: Sct. Hansaften Spil. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog. S. 11—24. Sammes Sproghistorie til Jyske Lov. Stil hver 3. Uge. — II m (Adj. Frejlev). Holberg: Mascarade, iøvrigt som II k. — II n (Lektor Rahr). Karl Mortensens Litteraturhistorie fra Holberg til Grundtvig. Tilsvarende Prøver efter sammes Litteraturudvalg. Holberg: Erasmus Montanus. Wessel: Kærlighed uden Strømper. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, S. 13—24, 38—42. Sammes Sproghistorie til En middelalderlig Lægebog. Stil hver 3. Uge. — III k som III m. Til Eksamen opgives: Holberg: Erasmus Montanus. —

III m (Adj. Frejlev). Karl Mortensens Litteraturhistorie fra Grundtvig og ud. Tilsvarende Prøver af sammes Udvalg. Bertelsen: Sproghistorie fra Jyske Lov til Holberg. Heiberg: En Sjæl efter Døden. Pontoppidan: Nattevagt. Ibsen: En Folkefjende. Eksamenpensum repeteret. Stil hver 4. Uge. Til Eksamen opgives: Den politiske Kandestøber. St. Hansaften Spil. Svend Dyrings Hus. En Folkefjende. Udvalg III: S. 51—54. II: S. 51—54, 59—70, 97—106. IV: S. 76—81, 85—86, 87, 100—101, 101, 108—126, 129—132. V: S. 1—3, 3—6, 23—25, 54—55, 55, 57, 65, 74, 82—88, 90—92, 108—111, 118—132. VI: S. 22—26, 29—31. Oldnordisk: S. 3—16²². Sproghistorie: Guldhornene, S. 9²¹—10²⁶, 26—27, 29²⁵—31¹⁶, 36—41¹⁶, 78—89. Svensk: S. 5—20, 38—49, 142—147, 149—150, 152—154. — III n (Adj. L. Nielsen). Mortensens Litteraturhistorie fra Grundtvig ud (med nogle Forbigaaelser) og tilsvarende Prøver af sammes Udvalg. J. P. Jacobsen; Mogens. Ibsen: Vildanden. Bertelsen: Sproghistorie fra Jyske Lov til Holberg incl. Eksamenpensum repeteret. Stil hver 4. Uge. Til Eksamen opgives: Bertelsen: Oldnordisk Læsebog: S. 3¹—16²². Samme: Sproghistorie: S. 8, 9—10²⁶, 26—27 ned, 29²⁵—31¹⁶, 34²²—39¹⁸, 41²¹—42 ned, 74—76⁶, 78—80¹⁴, 83—89⁷, 104—105. Svensk: S. 5—20, 32—38, 108—109, 130—131, 134—136, 142—144, 149—151, 152—153. Værker: Erasmus Montanus. Hakon Jarl, Mogens, Vildanden. Af Mortensens Udvalg, (2. Udg.), II: S. 51—70. III: S. 43—60. IV: S. 73—83, 85—86, 87 (Rungstedts Lyksaligheder), — 90, 100 (Kong Chr.) — 101 ned, 102—103, 105—106, 108—126, 129—132. V: S. 1—6, 10—13 øverst, 23—25, 47—48, 57, 65, 74, 78—79, 90—92, 93—94, 112—113, 118—127. VI: 29—31, 57—61.

Oldtidskundskab.

I m og n (Fru Greve). Homer: Iliaden, I og VI. Odysseen I og VI. Secher: Mythologi, Gudelæren og den troiske Sagnkreds. Litteraturhistorie: Eposet. Kunsthistorie: Kretisk-mykenisk Kunst. — II k (Fru Greve). Secher: Den græske Kunst med Fremvisning af Billeder. Vasebilleder. I Oversættelse læst: Dramaer af de tre Tragediedigtere. Udtog af Platos »Phædon«. Udtog af Thukydid. Lucian: »Timon«. Plinius' Breve om Pompeji. Prøver paa græske Lyrikere og andre Forfattere, der ikke læses i Grundsproget. — II m og n (Fru Greve). Herodot, VIII

i Udvalg. Sofokles: Antigone. Euripides: Medea. Mythologi. Litteraturhistorie: Eposet, Historieskrivning, Drama. Kunsthistorie: Kretisk-mykenisk Kunst og Teatret. — III m (Fru Greve). Platon: Apologi og Criton, Litteraturhistorie og Kunsthistorie. Til Eksamen opgives: Homer: Iliaden I, VI, 237—529. Odysseens VI Sang. Herodot VIII (50 S.). (Hude III, S. 1—38.) Platon: Apologi. Sofokles: Antigone. Kunsthistorien: Fra den mykeniske Kunst til 4. Periode (Secher, S. 1—40). — III n læst det samme som III n. Til Eksamen opgives: Homer: Iliaden I. Odysseus VI, S. 1—330 og I, S. 1—318. Sofokles: Antigone. Herodot VIII (Hude III, S. 1—38). Platon: Apologi. Kunsthistorie; Fra den mykeniske Tid til 4. Periode (Secher: S. 1—40).

Tysk.

1. Ml. A (Lektor Bardram). Ernst Kaper og A. V. Nielsen: Deutsch für Anfänger, Stk. 1—80. — 1. Ml. B (Lektor Hansen). Som 1. Ml. A. — 2. Ml. A (Lektor Hansen). Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser, S. 1—26, 27—44, 48—52. J. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære, §§ 16—41, 48—59, 67—84, 96—105. J. Kaper: Tyske Stiløvelser, Stk. 1—34. — 2. Ml. B (Lektor Rahr). Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser, S. 1—26, 27—44. J. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære, forskellige Stykker af Formlæren. Samme: Tyske Stiløvelser for Begynderbog. S. 1—34. — 3. Ml. A (Lektor Rahr). Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser, S. 27—32, 36—44, 61—74, 79—88. Kapers Stiløvelser for Begyndere, Stk. 31—43, 56—59, 64—68. Grammatik efter Ipsen og Bovien: Tysk Begynderbog. Klassestil efter Kapers Stiløvelser. — 3. Ml. B (Adj. L. Nielsen). Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser S. 14—19, 22—33, 36—47, 60—79. Kapers Stiløvelser for Begyndere, Stk. 41—74. Grammatik og Klassestil efter Ipsen og Bovien: Tysk Begynderbog. — 4. Ml. A (Adj. L. Nielsen). Wolzogen: Die Gloria-Hose. Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser, S. 104—134. Grammatik og Stil efter Ipsen og Bovien: Tysk Begynderbog. Kapers Stiløvelser for Begyndere, S. 48—80. Til Eksamen opgives: Die Gloria-Hose og Læsebogen, S. 118—134. — 4. Ml. B (Lektor Strøm). Ernst v. Wolzogen: Die Gloria-Hose. Ipsen og Bovien: Tysk

Læsebog for de lavere Klasser. S. 77—92, 118—134. Kapers Stiløvelser, S. 48—75. Grammatik efter Ipsen og Bovien: Tysk Begynderbog. Til Eksamen opgives: Die Gloria-Hose og Læsebogen, S. 118—134. — Realklassen (Lektor Rahr). Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for Mellemklasserne, S. 33—50, 80—125, 155—157, heraf opgives til Eksamen S. 35—50 og 80—117. Kapers Sproglære og sammes Stiløvelser for de mellemste Klasser. — I n (Adj. L. Nielsen). Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for Mellemklasserne (undt. Goethe og Schiller). Ingerslev og Vibæk: Deutschland II (2. Udg.) Nr. 1, 2, 4, 11, 13, 17, 20, 22. Kapers Grammatik. Sammes Stiløvelser for de mellemste Klasser er benyttet dels mundtlig, dels skriftlig. I ugentlig Stil, vekselvis Oversættelse og Genfortælling og i første Halvdel af Skoleaaret tillige en ugentlig Tavlestil, altid Genfortælling. — II n (Adj. L. Nielsen). Ingerslev og Vibæk: Deutschland II (2. Udg.), Nr. 3, 5, 7, 9, 10, 12, 14. Schiller: Jungfrau von Orleans. Heine: Harzreise. Lessing: Minna v. Barnhelm. I—II. Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for de højere Klasser I, S. 1—19, 96—150 samt Digtene af Goethe, Schiller og Heine. Litteraturhistorie efter Brask. Kapers Grammatik og sammes Stiløvelser for de mellemste Klasser og sammes for de højere Klasser. Taleøvelser paa Grundlag af Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for Mellemklasserne. I Stil om Ugen. Eksamensstile. — III n (Lektor Rahr). Ingerslev og Vibæk: Deutschland II (2. Udg.) Nr. 6, 9. Lessing: Minna v. Barnhelm. Goethe: Iphigenia auf Tauris. Digte af Goethe efter Østergaard. Litteraturhistorie efter Brask. Kapers Sproglære. I ugentlige Stil. Til Eksamen opgives: Lessing: Minna v. Barnhelm, II Akt. Goethe: Iphigenia, III og IV Akt. Schiller: Wilhelm Tell, I Akt. Østergaard: Goethe: 1, 4, 11, 13, 18, 19, 21, 22. Schiller: 5, 6. Heine: Harzreise, S. 17—31¹², 62¹⁸—82³⁸. Deutschland: Nr. 9.

Fransk.

Realklassen (Lektor Bardram). Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog, S. 1—65, 79—101. Fransk Grammatik. Til Eksamen opgives: Stk. 11—14, 16—21, 23—26, 28—33, 36—43, 45. S. 55—65. 79—101. — I k (Lektor Bardram). Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog. N. C. Nielsen; Fransk Skolegrammatik.

Samme; Franske Stiløvelser. — I m (Lektor Black). N. C. Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog, S. 1—110. Grammatiken efter samme Bog. Niensens Stiløvelser, S. 1—20 til mundtlig og skriftlig Oversættelse. Afskrifter efter Lydskrift og Retskrivning — In (Lektor Bardram). Som Ik. — II k (Lektor Black). Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog, S. 101—110. Jung: Fransk Læsebog ved Nielsen, S. 1—167. Glahn: Lectures variées IV, 64 S. N. C. Niensens Stiløvelser, S. 20—32, 45—50, 57—62, mundtligt og skriftligt. Holbecks Grammatik. — II m (Rektor). Holbeck: Historiske Læsestykker, S. 1—171. N. C. Niensens Stiløvelser, mundtligt. Holbecks Grammatik. — II n (Lektor Bardram). Jung: Fransk Læsebog ved Nielsen. Holbeck: Lectures Historiques. N. C. Nielsen: Franske Stiløvelser I. Samme: Fransk Skolegrammatik. — III k (Lektor Black). Holbecks Historiske Læsestykker til S. 111. Glahn: Lectures variées I, III, IV, 179 S. Zola: La débacle (Heuer), 170 S. Niensens Stiløvelser, S. 49, 57—70. Holbecks Grammatik. — III m (Lektor Bardram). Holbeck: Historiske Læsestykker. Bødtker og Høst: Franske Læsestykker. N. C. Nielsen: Franske Stiløvelser I. Samme: Fransk Skolegrammatik. — III n (Lektor Black). Holbecks Historiske Læsestykker til S. 128. Glahn: Lectures variées I, III, IV, 179 S. Zola: La débacle (Heuer), 170 S. Niensens Stiløvelser, S. 49, 57—70. Holbecks Grammatik.

Engelsk.

2. Ml. A (Lektor Black). Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog, S. 1—105. Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 1—20, 95—109. Afskrifter af Lydskrift og Retskrivning. — 2. Ml. B (Lektor Hansen). Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog, S. 1—115. Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 1—22, 95—112. — 3. Ml. A (Lektor Hansen). Jespersen og Sarauw: Engelsk Lærebog, S. 1—66, 79—104, 108—112. Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 23—27, 29—30, 41—42, 44—45, 49—51, 113—130, 184—189. Werner: Engelsk Grammatik for Begyndere. — 3. Ml. B (Adj. Frejlev). Jespersen og Sarauw: Engelsk Lærebog, S. 1—66, 78—104, 108—112. Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 23—41, 113—127. Werner: Engelsk Grammatik for Begyndere. — 4. Ml. A (Lektor Hansen).

Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser (10. Opl.): S. 1—13, 21—31, 34—42, 44—56, 61—87, 92—123. Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 55—60, 65—68, 73—75, 77—83, 131—133, 135—137, 139—141, 142—143. Werner: Grammatik. Eksamensopgivelser som 4. Ml. B. — 4. Ml. B (Adj. L. Nielsen). Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 51—60, 65—68, 73—83, 130—133, 136—137, 139—143. Werner: Grammatik. Jespersen: Engelske Læsestykker, S. 1—10, 21—30, 36—42, 44—87, 92—98, 104—123. Til Eksamen opgives: Jespersens engelske Læsestykker, S. 21—30, 36—42, 44 (Stk. 37)—56, 61—82, 92—98. — Realklassen (Lektor Bardram). Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Realklassen, S. 1—44, 77—109, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Chr. Jørgensen: Engelske Stiløvelser for Mellemskolen. Eksamenstile og Genfortællinger. Til Eksamen opgives: S. 1—44, 77—97. — Ik og m (Lektor Hansen). Engelske Forfattere for Gymnasiet, Nr. 9. Chr. Jørgensen: Engelske Stiløvelser for Mellemskolen, S. 5—37. Bredsdorff: Engelsk Grammatik. — In (Lektor Black). Jespersen: England and America Reader, S. 1—94. Bruun: Modern English Plays & Dialogues, S. 1—56. Reeds: Fifth Form, S. 1—156. Adolf Hansens Stiløvelser, S. 1—10. Lund-Bredsdorffs Grammatik, S. 1—64. Stile efter Otto Madsens Stiløvelser I, og Genfortællinger, ialt ca. 30 S. — IIk (Lektor Black). Bruun: Modern Plays & Dialogues, S. 1—115. Reeds: Fifth Form, 156 S. Brahde: Conversation Reader, S. 1—42. Adolf Hansen: Engelske Stiløvelser, S. 10—20. Lunds Grammatik (ved Bredsdorff). — II m (Adj. Fussing). Barry Pain: The Problem Club. Brahde: The Conversation Reader, S. 1—41. — II n (Lektor Black). Bruun: Modern English Plays & Dialogues, S. 56—116. Jespersen: England and America Reader, S. 78—156. Kipling: The Light that Failed, 290 S. Østerberg: English Poems, S. 1—84, 89—91, 96, 101—106, 116—130. Stile efter Otto Madsen. II. Genfortællinger. — IIIk (Lektor Black). Bruun: Modern Plays & Dialogues, S. 55—115. Stigaard: The Dickens Reader til S. 58. Kipling: The Light that Failed, 290 S. Brahde: Conversation Reader, S. 42—50, 66—68. Lund-Bredsdorffs Grammatik. — III m (Lektor Black). Som IIIk. Der er dog læst noget mere i Dickens, til S. 68. — III n (Lektor Hansen). Bruun: Historical Reader (Revised Edition), S. 5—19, 25—31, 61

—67, 76—88. Engelske Forfattere for Gymnasiet, Nr. 6 b, S. 3—46; Nr. 7, S. 68—78, 105—108, 110—136. Oversigt over den engelske Litteraturhistorie. Adolf Hansen: Engelske Stiløvelser, Stk. 53—60. Klindt-Jensen: Engelske Stiløvelser, Stk. I—XXXII. 1 Stil om Ugen. Til Eksamen opgives: Engelske Forfattere for Gymnasiet, Nr. 7, S. 48—54, 65—67, 105—108, 110—123. Nr. 4, S. 95—110. Nr. 6 b, S. 31—46. England and America Reader, S. 78—94, 137—154. Historical Reader, S. 25—29, 61—67, 76—88.

Latin.

4. Ml. A (Rektor). Mikkelsen: Latinsk Læsebog, S. 1—36. Til Eksamen opgives: S. 22—36. — 4. Ml. B (Lektor Bardram). Som 4. Ml. A. — Ik (Rektor). Cæsar: De bello Gallico, Lib. I. Ovids Metamorphoser ved Bloch: Pyramus og Thisbe, Deucalion, Verdensaldrene, Orfeus Dædalus. Cortsens Læsebog II: Talen for Sextus Roscius og Catilina I. Vald. Nielsen: Latinsk Grammatik. — — In (Lektor Strøm). Cæsar: De bello Gallico, Lib. I, Kap. 1—30, Lib. III. Cortsens Læsebog II, S. 1—17. Vald. Niensens latinske Grammatik. — II k (Fru Greve). Cicero (Cortsens Læsebog II, S. 22—75). Sallust: Catilina, 25 S. Carmina selecta (Ussing), ca. 600 V. Litteraturhistorie. 1 Version om Ugen. 1 Time Læsning (ex tempore). — II n (Lektor Strøm). Cæsar: De bello Gallico, Lib. I, III og IV. Cortsens Læsebog II, S. 1—52. Ovid: Verdensaldrene, Deucalion, Philemon et Baucis. Vald. Niensens latinske Grammatik. — III k (Lektor Strøm). Cæsar: De bello Gallico, Lib. I, Kap. 1—29, II, III, V, Kap. 1—37 (82 Normalsider). Cortsens Læsebog II, hele Bogen (100 Normalsider). Livius, XXIII Bog, Kap. 1—30 (41 Normalsider). Ovid: Metamorphoser: Deucalion, Pyramus et Thisbe, Lycierne, Philemon et Baucis. Carmina selecta: Catullus I, III, IV, IX. Tibullus I, II. Propertius II, III, VI. Ovid I. Horats Oder og Breve, ved Lembcke, Lib. I. 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 20, 22, 37, 38. Lib. II, 3, 4, 6, 10, 14, 15, 20. Epistolæ: Lib. I, 1, 2, 7, 16, 18, 19, 20. Til Eksamen opgives: Cæsar: Lib. III. Cortsen: Tredie Catilinariske Tale, Talen mod Verres. Breve 12—21 (incl.). Livius XXIII, Kap. 1—5 (79 Normalsider). Ovids Metamorphoser: Pyramus et

Thisbe. *Carmina selecta*: Catullus 1, 3 og 4. Tibullus 1. Horats Oder: Lib. I, 1, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 22, 37. Lib. II, 3, 6, 10, 14, 15, 20. *Epistolæ*: 1, 2, 7, 19, 20 (1004 Vers). — III n (Lektor Strøm). Cæsar: *De bello Gallico*, Lib. I, III, IV, V (113 Normalsider). Cortsen: *Latinsk Læsebog II*, S. 1—52, 62—69 (78 Normalsider). Ovid: *Verdensaldrene*, *Deucalion*, *Pyramus et Thisbe* (21 Normal-sider). Til Eksamen opgives: *Pyramus et Thisbe*, Cæsar: III og IV. Cortsen: *In Catilinam I*, *In Verrem* (74 Normalsider).

Græsk.

(Adj. Fru Greve.)

I k. *Hudes Elementarbog I og II*, S. 1—35. *Berg og Hudes Formlære*. — II k. *Hudes Elementarbog II*, S. 35—56. Herodot: VIII, 1—18, 21—27, 34—42, 49—72, 74—77, 78—104, 113—121. Homér: *Iliade I og VI*, Od. I, VI, XI. *Berg og Hudes Formlære*. *Hudes Syntaks*, *Mythologi og Litteraturhistorie*. — III k. Homér: Od. IX. *Hude II*, S. 58—66. Platon: »Apologi« og »Kriton«. Lucian: »Charon«. *Litteraturhistorie*, *Kunsthistorie*, *Statslære*. *Eksamenspensum repeteret*. Til Eksamen opgives: Herodot: VIII, 1—18, 21—26, 35—42, 49—72, 74—77, 78—87, 93—104. Platon: »Apologien«. Lucian: »Charon«, Kap. 1—15. Homér: *Iliade I og VI*, v. 406—502. Od. I, VI og XI (undtagen v. 225—332).

Religion.

(Lektor Loft.)

1. Ml. Martensen og Paullis *Bibelhistorie forfra til Udlændigheden*. *Lofts Lærebog forfra til det 4. Bud*. — 2. Ml. Martensen og Paullis *Bibelhistorie fra Udlændigheden til Indtoget*. *Lofts Lærebog fra 4. Bud til Læren om Aanden*. — 3. Ml. Martensen og Paullis *Bibelhistorie fra Indtoget og Bogen ud*. *Lofts Lærebog fra Aanden og ud*. — 4. Ml. *Lofts Lærebog fra Daaben og ud*. *Fortalt af Kirkens Historie til Grundtvig*. — I G. *Udvalgte Læsestykker af det gl. Testamente*. *Fortalt om Israelsmissionen*. — II G. *Udvalgte Læsestykker af Evangelierne*. *Fortalt om Missionsarbejde i Korea*. — III G. *Udvalgte Læsestykker af Brevene*. *Træk af vor Kirkes Historie i det 19. Aarhundrede*.

Historie.

1. Ml. A (Lektor Strøm). L. Schmidts Lærebog forfra til S. 132 (Gregor d. 7.). — 1. Ml. B (Lektor Loft). L. Schmidts Lærebog forfra til Norden. — 2. Ml. A og B (Lektor Loft). L. Schmidts Lærebog fra Norden til Reformationen. — 3. Ml. A (Lektor Strøm). Schmidts Lærebog II, til 1815. — 3. Ml. B (Adj. Fussing). Schmidts Lærebog II, til 1789. — 4. Ml. A. (Lektor Strøm). L. Schmidt: Lærebog, fra den franske Revolution og Bogen ud. — 4. Ml. B. (Adj. Fussing). Som 4. Ml. A. — Realklassen (Adj. Fussing). P. Munch: Danmark efter 1864. Samme: Samfundskundskab, S. 5—20, 36—41, 43—49, 63—100, 113—114. — I k og I m (Lektor Strøm). Munchs Lærebog I og II. — I n (Adj. Fussing). Som I k. — II k (Lektor Strøm). Nordens Historie, S. 43—213. — P. Munchs Historie, III. — II m og II n (Adj. Fussing). Som II k. — III k, III m og III n (Adj. Fussing). P. Munch: Verdenshistorie IV. Samme: Samfundskundskab, S. 1—16, 26—41, 53—54, 59—100, 113—116. Ottosen: Nordens Historie 1815—ud.

Geografi.

(Lektor Leidersdorff.)

1. Ml. Rusland, de britiske Øer, Frankrig og Tyskland efter C. C. Christensen I. — 2. Ml. Alperne, Schweiz, Holland, Belgien, Donaulande og Sydeuropa efter C. C. Christensen I. — 3. Ml. Asien, Afrika og Australien efter C. C. Christensen II. — 4. Ml. Amerika, Danmark, Norge og Sverrig efter C. C. Christensen II. — Realklassen: Tyskland, England, Holland, Belgien, Randstaterne og Polen efter C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande. Englands og Hollands Kolonier mundtlig gennemgaaet.

Naturhistorie.

(Lektor Brusendorff.)

1. Ml. Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi I: Pattedyr. Simonsen og Balslev: Botanik I. — 2. Ml. Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi I, Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk. Simonsen og Balslev: Botanik II. — 3. Ml. Bøving-Petersen og Stockmarr:

Zoologi II: Insekter, Tusindben, Edderkopper, Krebs og Orme. Simonsen og Balslev: Botanik III. — 4. Ml. Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi II: Bløddyr, Straaledyr, Pighude, Urdyr og Mennesket. Simonsen og Balslev: Botanik IV. — Realklassen: Simonsen og Balslev: Zoologi for Realklassen. Simonsen og Balslev: Botanik for Realklassen: Liljebl., Kurvefam., Læbebl., Maskebl., Rubladede, Ærtebl., Rosenfam., Korsbl., Ranunkelfam.

Geografi, Naturhistorie og Naturlære samt Naturkundskab.

I k (Lektor Leidersdorff). Mineralogi og Geologi efter Andersen og Vahl: Geografi for spr. Retning. — I m (Lektor Brusendorff). Vahl-Andersen: Geologi og Geografi. Mineralogi og Geologi. Simonsen: Biologi. — I n (Lektor Leidersdorff). Som I k. — II k (Lektor Brusendorff). Heegaard: Astronomi. Simonsen: Biologi. — II m (Lektor Brusendorff). Simonsen: Biologi. Vahl-Andersen: Meteorologi, Oceanografi, Plantegeografi. Ernkingsgeografi. — II n (Lektor Leidersdorff). Biologi efter Simonsen. Astronomi efter Heegaard. Org. Kemi efter Krogh. — III k og III m (Lektor Brusendorff). Krogh: Fysiologi. — III n (Lektor Leidersdorff). Krogh: Fysiologi. Til Eksamen opgives: Mineralogi og Geologi.

Matematik og Regning.

1. Ml. A (Adj. Beyer). Cronfelt og Nielsen: Regnebog II, S. 1—62. — 1. Ml. B (Lærer Samuelsen). Cronfelt og Nielsen: Regnebog II, S. 1—62. Hovedregning. — 2. Ml. A (Adj. Beyer). Cronfelt og Nielsen: Regnebog II, S. 62—ud. C. Hansen: Aritmetik, Kap. 1—6. — 2. Ml. B (Adj. Jensen). Cronfelt og Nielsen: Regnebog II for Mellemskolen, 2. Afd. Hovedregning. Jul. Petersen: Aritmetik for Mellemskolen, De 4 Regningsarter. Geometriske Øvelser. — 3. Ml. A (Lektor Madsen). Julius Petersen: Aritmetik Nr. 9, S. 48—67. Thyra Eibe: Geometri for Mellemskolen, S. 3—45. Cronfelt og Nielsen: Regnebog III, S. 3—52. — 3. Ml. B (Adj. Jensen). Cronfelt og Nielsen: Regnebog III for Mellemskolen, 1. Afd. Jul. Petersen: Aritmetik for Mellemskolen, Kap. 7—9. Thyra Eibe: Geometri for Mellemskolen, S. 1—53.

Hovedregning. — 4. Ml. A (Adj. Jensen). Cronfelt og Nielsen: Regnebog III, 2. Afdeling. Cronfelt: Hovedregningsopgaver, 4. Hefte. Thyra Eibe: Geometri for Mellemskolen, S. 41—80. Jul. Petersen: Aritmetik for Mellemskolen, Kap. 10—13. — 4. Ml. B (Lektor Cronfelt). Cronfelt og Nielsen: Regnebog III, 2. Afd. Cronfelt: Opgaver i Hovedregning, 4. Hefte. Thyra Eibe: Geometri for Mellemskolen, S. 53—80. Jul. Petersen (ved C. Hansen): Aritmetik for Mellemskolen, Kap. 8—11 og 13. — Realklassen (Adj. Jensen). Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Realklassen. Cronfelt: Opgaverne fra Realeksamen. Cronfelt: Aritmetik for Realklassen. — I k og n (Adj. Jensen). Jul. Petersen: Lærebog i Aritmetik og Algebra (Nr. 1), § 1—32 og § 39—44. Samme: Lærebog i Geometri (Nr. 3), § 1—11. — I m (Lektor Madsen). Viggo Madsen: Matematik for det mat.-nat. Gymnasium, I og II. — II k (Lektor Madsen). C. Hansen: Aritmetik og Algebra for Gymnasiets sproglige Linier, S. 67—94. C. Hansen: Plangeometri for Gymnasiet, §§ 1—8, 10, 21—26, 34—38, 40—41 og 44. Analytisk Geometri: Den rette Linies Ligning. Beregning af Sider og Vinkler i en Trekant, naar man kender Vinkelspidsernes Koordinater eller Sidernes Ligninger. — II n (Adj. Jensen). Jul. Petersen: Lærebog i Aritmetik og Algebra (Nr. 1), § 27—56. Samme: Lærebog i Geometri (Nr. 3), § 21—30 og § 47—51. — II m (Lektor Madsen). Viggo Madsen: Matematik for det mat.-nat. Gymnasium, III. Samme: Differential- og Integralregning indtil Pyramidens Volumen. Niels Nielsen: Stereometri indtil Overflader. — III k og n (Adj. Jensen). Christensen og Schmidt: Lærebog i Aritmetik og Algebra, § 41—ud. Jul. Petersen: Lærebog i Geometri (Nr. 3), § 47—ud. — III m (Lektor Madsen). Viggo Madsen: Matematik for det mat.-nat. Gymnasium, IV. Samme: Differential- og Integralregning fra Pyramidens Volumen og til Tyngdepunkter. Niels Nielsens Stereometri: Fra Overflader og ud.

Fysik og Astronomi samt Kemi.

1. Ml. A og B (Lektor Brusendorff). Sundorph: Fysik for Mellemskolen, forfra til Dampmaskinen. — 2. Ml. A og B (Adj. Beyer). Sundorph: Fysik for Mellemskolen, S. 47—68. Rasmussen og Simonsen: Kemi for Mellemskolen, S. 1—21. — 3. Ml. A (Lektor Madsen). Sun-

dorph: Fysik I, S. 68—92; II, S. 18—26. Rasmussen og Simonsen: Kemi, S. 23—28. — 3. Ml. B (Adj. Beyer). Sundorph: Fysik I, S. 68—92; II, S. 1—22. — 4. Ml. A (Adj. Jensen). Sundorph: Fysik for Mellemskolen I, S. 68—92. Samme: Fysik for Mellemskolen II, S. 23—43. Rasmussen og Simonsen: Kemi, S. 21—33. — 4. Ml. B (Adj. Beyer). Som 4. Ml. A. — Realklassen (Adj. Beyer). K. Simonsen: Fysik for Realklassen I og II. — I m (Adj. Beyer). Sundorph: Varmelære. Barmwater: Optik, S. 1—56. Samme: Astronomi, S. 1—66. Jul. Petersen: Kemi, S. 1—73, 100—103. — II m (Adj. Beyer). Barmwater: Optik, S. 80—ud. Samme: Astronomi, S. 66—146. Samme: Mekanik, S. 1—96. Sundorph: Elektricitetslære, S. 1—27. Jul. Petersen: Kemi, S. 73—132. — III m (Adj. Beyer). Sundorph: Elektricitetslære, S. 27—ud. Barmwater: Mekanik, S. 89—ud. Samme: Astronomi, S. 150—ud. Til Prøven opgives: Mekanisk Fysik, S. 19—49, 53—57. Optik, S. 1—107. Elektricitetslære, S. 8—17, 27—56, 64—83, 93—94. Astronomi, S. 7—80 samt følgende Øvelser: Aluminiums Varmefyde, Isens Smeltevarme, Opløsningsvarme, Luftens Udvidelse, Luftens Normalvægtfyde, Vædskers Udvidelse ved: 1) Pyknometer, 2) Dilatometer; Wheatstones Bro 1) Spec. Modstand, 2) Modstandens Temperaturkoefficient, Faradays Love, Kompensationsapp., Monokord, Knudts Rør, Lysets Bølgelængde, Lysmaaling. Kemi (Lektor Madsen). Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet, S. 132—ud. Til Prøven opgives: S. 46—72, 35—37. Metallerne (undt. Ni., Mn., Cr., Au og Pt.). Fysisk Kemi, S. 144—182.

Skrivning.

1. Ml. (Fru Graversen). H. St. Jørgensen: Praktisk Haandskriftsbog, Hefte 5—8. — 2. Ml. (Fru Graversen). H. St. Jørgensen: Praktisk Haandskriftsbog, H. 9 og 10 og Praktisk Stilebog, H. 5. — 3. Ml. (Fru Graversen). H. St. Jørgensen: Praktisk Haandskriftsbog, H. 11 og 12 og Praktisk Stilebog, H. 5.

Tegning.

(Skatteinspektør Carlsen.)

1. Ml. A og B. Maaltegning, Liniedeling i indtil 9 Stykker. Tegning efter Figurer i én Plan, praktisk Forklaring af

Perspektiv og endelig Kubus, Cylinder o. s. v. — 2. Ml. A og B. Fortsættelse fra 1. Kl. med sværere Modeller. — 3. Ml. A og B. Tegning efter fritstaaende Modeller.

Sang.

(Lektor Leidersdorff.)

1. Ml. (C-Dur og A-Moll Skala. Nodelæsning og Tone-træfning efter H. Toftes Nodelæsningsbog. 1-st. og enkelte 2-st. Sange. Fædrelandssange udenad. — 2. Ml. Forskellige Dur og Moll efter Tofte. 2-st. Sange efter Danmarks Sangbog. Fædrelandssange udenad. — 3. Ml. Forskellige Dur og Moll efter Tofte. 2-st. og 3-st. Sange efter Mikkelsen. — Realklassen og I G. 3-st. Sange efter Mikkelsen. — II og III G. 3-st. Sange efter Mikkelsen. 4-st. efter Sanne og Samlingen Excelsior.

Sløjd.

(Lærer Nielsen.)

1. Ml. Penneskaft, Blomsterpind og Skærebrædt, hvorved Brugen af Kniv og Høvl er indøvet. — 2. Ml. Skamler og Spækkebrædt, hvorved Brugen af Bred- og Smalsav samt Bugthøvl og Fil er indøvet. 3. Ml. Flagstang og Knagerække, hvorved er lært Sammenfældning, samt Brugen af Stemmejern, Stregemaal og Bor. Frie Arbejder. — 4. Ml. Konsolhylde og Blomsterbænk, hvorved er lært Sinkning og Tapning. Frie Arbejder. — Realklassen og Gymnasiet. Frie Arbejder.

Gymnastik.

(Gymnastikl. Opager. Samuelsen og J. Nielsen.)

Gymnastiken er øvet i Overensstemmelse med de herfor gældende Regler. Det ugentlige Timetal har for Gymnasiet, Realklassen og 4. Ml. været 4 Timer, for de andre Mellemskoleklasser 3 Timer. Desuden har III G. haft 1, II og I G. 2 Timer for de Elever, der ikke deltager i Sangundervisningen.

I Sommerhalvaaret har der været øvet Idræt og Boldspil (Fodbold, Haandbold, Cricket o. fl.). En Del af Skolens Elever har sidste Aar erhvervet Skoleidrætsmærket af 3. Grad.

5. Skoleafgift m. m.

Ifølge Lov af 30. Juni 1919 fastsættes Skoleafgiften paa Grundlag af den afgiftspligtiges Skatteindtægt, hvorved forstaas den Indtægt, hvoraf den paagældendes personlige Indkomstskat til Staten beregnes, altsaa for afgiftspligtige, der er ansat til Indkomstskat til Staten heri Landet, den samlede ansatte Indtægt, efter at der deri er sket de lovbestemte Fradrag for egen Person, for Børn under 15 Aar og for Hustruens Selverhverv samt Fradrag paa Grund af ekstraordinære Lempelser i Skatteansættelsen.

Skoleafgiftens Størrelse beregnes saaledes, at der af afgiftspligtig Indtægt svares for hver Elev:

	I Gymnasiet og Realklasserne	I Mellemskole- klasserne
4,050— 5,000 Kr. inkl. . . .	4 Kr. mdl.	3 Kr. mdl.
5,050— 6,000 — » . . .	5 — »	4 — »
6,050— 7,000 — » . . .	6 — »	5 — »
7,050— 8,000 — » . . .	7 — »	6 — »
8,050— 9,000 — » . . .	8 — »	7 — »
9,050—10,000 — » . . .	9 — »	8 — »
10,050—11,000 — » . . .	10 — »	9 — »
11,050—12,000 — » . . .	11 — »	10 — »
12,050—13,000 — » . . .	12 — »	11 — »
13,050—14,000 — » . . .	13 — »	12 — »
14,050—15,000 — » . . .	14 — »	13 — »
15,050—16,000 — » . . .	15 — »	14 — »
16,050 og derover » . . .	16 — »	14 — »

I Skatteindtægten beregnes følgende Fradrag paa Grund af Børnetal: har en Forsørger flere end 1 Barn, som er under 15 Aar, eller som er over denne Alder, men nyder Undervisning i en af de offentlige (Stat eller Kommune tilhørende) højere Almenskoler, nedsættes Skatte-

indtægten med 1000 Kr. for hvert Barn udover det første; dog kan ingen Skatteindtægt over 5000 Kr. bringes ned under 4,050 Kr. Ved Beregningen af denne Nedsættelse medregnes vedkommende Forsørgers Børn, Adoptivbørn og Stifbørn.

Den hidtil gældende særlige Søkendemoderation (Nedsættelse af Betalingen for andet Barn i Skolen, tredje Barn o. s. v.) er bortfalden, og Afgiften svares ordentligvis fuldtud for hvert Barn i Skolen. Dog gælder herfra den Undtagelse, at Forsørgere, hvis Indtægter ved de foran anførte Fradrag er nedbragt til den i Skalaen angivne laveste Indtægtsgruppe, kun svarer Skoleafgifter for 1 Elev, nemlig for første Barn; er Afgiften nedbragt til næstlaveste Gruppe, svares Afgiften kun for første og andet Barn; for de andre skolesøgende Børn bortfalder Afgiften fuldstændig.

Loven af 30. Juni 1919 om Skoleafgift berører ikke de Skolen tilhørende Legater, ejheller de Tilskud, som ydes den fra Stipendie- og Stipendieoverskuds-fonden, hvoraf udredes saavel Bidrag til Livsophold som Oplagspenge.

6. Legater og Flidspræmier.

Af Frøken Ernsts Legat for Dimissi tildeltes de to større Portioner (à 239 Kr. 31 Øre) Aage Salling og K. V. Holm-Nielsen, de fem mindre Portioner (à 191 Kr. 44 Øre) tildeltes K. Stærmose, M. T. Bardram, J. Hendriksen, Ingeman Pedersen og E. Ranke Madsen.

De to større Portioner af det større Baggerske Flidslegat (à 116 Kr.) tildeltes Chr. Ellegaard og Jørgen Pedersen.

De Baggerske Flidspræmier, supplerede ved Tilskud fra

Stipendiefonden, tildeltes P.J. Kortegaard-Petersen, P.D.Ø. Mortensen, Harald Thomassen og Harry Stokholm.

Rektor Petersens Jubilæumslegat tildeltes Helmuth Ebert.

2 Portioner af Rektor Henrichsens Jubelleget (à 100 Kr.) tildeltes Ditlev Mortensen og Helmuth Ebert.

2 Portioner (à 80 Kr.) af det Moltkeske Legat for Sønner af Embedsmænd nydes af P. Brummer og H. A. J. Ovnbøl.

En Portion af det Treschowske Legat (100 Kr.) nydes af P. B. Pedersen.

Endelig fordeltes det Hostrupske Legat (32 Kr. 54 Øre) mellem Ingeman Pedersen og H. A. J. Ovnbøl.

7. Skolenævn.

Ved det i December 1926 afholdte Valg af Repræsentanter til Skolenævnet blev Udfaldet som følger:

Medlemmer:

1. Hr. Læge Bichel.
2. Hr. Overretssagfører Frandsen.
3. Fru Schroll.
4. Fru Krarup.

Suppleanter:

1. Hr. Dyrlæge Voss.
2. Hr. Ingeniør Boutard.
3. Hr. Provst Madsen.
4. Hr. Bankkasserer Larsen.

Af Skoleraadet valgtes Lektorerne V. Strøm og O. Hansen.

Ifølge sin Stilling er Rektor Formand for Nævnet.

8. Odenseaner-Samfundets Love.

§ 1.

Medlem af Odenseaner-Samfundet kan enhver blive, der har været Discipel i eller er eller har været Lærer ved Odense Katedralskole.

§ 2.

Odenseaner-Samfundet har til Formaal at bevare og udvikle Sammenholdet mellem forhenværende Disciple fra samt nuværende og forhenværende Lærere ved Odense Katedralskole.

Dette søges opnaaet ved:

- a) at afholde Sammenkomster for Medlemmerne som Regel i København eller i Odense,
- b) at fremme Udgivelsen af trykte Meddelelser vedrørende Odense Katedralskole, dens tidligere Lærere og Elever, og
- c) at søge opsamlet Fonds til Understøttelse og rentefri Laan, til Rejselegater o. lign.

§ 3.

I det Kalenderaar, i hvilket en Discipel forlader Skolen, er han kontingentfri, de derefter følgende 6 Aar er Kontingentet 2 Kr. aarlig, derefter 6 Kr. aarlig.

Medlemmerne kan tegne sig for et Ekstrakontingent.

Imod Indbetaling af mindst 100 Kr. en Gang for alle kan enhver, der iøvrigt opfylder Betingelserne for Optagelse, blive livsvarigt Medlem.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte Medlemmer for at yde Kontingent i et bestemt Tidsrum eller for bestandig.

Efter Forslag af Bestyrelsen kan der optages Æresmedlemmer.

§ 4.

Har et Medlem i 2 Aar undladt at erlægge Medlemsbidrag, be-
tragtes han som udtraadt af Samfundet og kan kun blive Medlem paany, naar han betaler Restancen for disse 2 Aar.

§ 5.

Den ordentlige Generalforsamling afholdes i København eller Odense inden Udgangen af hvert Aars April Maaned. Indvarslingen sker ved Udsendelse af Meddelelse, indeholdende Dagsorden, til hvert enkelt Medlem mindst 14 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse.

Forslag fra Medlemmer maa for at blive behandlet paa den ordentlige Generalforsamling være indleveret skriftligt til Bestyrelsen inden den 15. Marts.

§ 6.

Paa den ordentlige Generalforsamling skal behandles:

- a) Bestyrelsens Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar,
- b) Fremlæggelse af det foregaaende Aars Regnskab,
- c) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen og Bestyrelsessuppleanter,
- d) Valg af 2 Revisorer (og 2 Revisor-Suppleanter) til at gennemgaa det løbende Aars Regnskab.

§ 7.

Overordentlige Generalforsamlinger, der indvarsles paa samme Maade som den ordentlige Generalforsamling, kan finde Sted efter Bestyrelsens eller en Generalforsamlings Beslutning eller efter skriftligt Forlangende af mindst $\frac{1}{5}$ af Medlemmerne. En Generalforsamling, der saaledes begæres indkaldt, skal afholdes senest i den paa Begæringens Indgivelse følgende Maaned.

§ 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste Myndighed, ledes af en af denne valgt Dirigent.

§ 9.

Til Beslutning om Forandringer i Samfundets Love kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer. Beslutning om Samfundets Opløsning kan ikke vedtages endeligt paa en enkelt Generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig Stemmeferhed paa en saadan forelægges for en ny Generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den paafølgende Maaned. Paa denne kan de udenbys Medlemmer stemme ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem. Paa den sidste Generalforsamling kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til Forslagets Vedtagelse. Alle øvrige Beslutninger vedtages med almindelig Stemmeferhed.

§ 10.

Bestyrelsen bestaar af 9 Medlemmer og 2 Suppleanter; hvert 2. Aar afgaar — første Gang efter Lodtrækning — 5 Medlemmer og 1 Suppleant, og hvert 2. Aar 4 Medlemmer og 1 Suppleant. Genvalg kan finde Sted.

§ 11.

Bestyrelsen leder Samfundets Virksomhed og afgør selv, hvorledes den vil fordele Forretningerne imellem sig.

For at der i et Bestyrelsesmøde skal kunne træffes gyldige Beslutninger, maa mindst 5 Medlemmer være til Stede.

§ 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet Medhjælp.

§ 13.

Regnskabsaaret løber fra 1. Januar til 31. December.

Regnskaberne skal inden den 1. Marts af Bestyrelsen være afgivet til Revisorerne, som senest 3 Uger derefter skal tilendebringe Revisionen og tilstille Bestyrelsen Regnskaberne med deres eventuelle Bemærkninger.

9. Biblioteket.

Fortegnelse over Forøgelsen fra 1. April 1927 til 1. April 1928.
De med * mærkede Bøger er Tilsendelse fra offentlige Institutioner
eller Gaver.

I. Litteraturhistorie.

2. b. **Gads danske Bogfortegnelse.** (Fortsættelse.)
4. * **Det kgl. Biblioteks Haandskrifter over Dansk Personalhist.**
6. * **Vilhelm Andersen, Breve fra en Muse.** Kbh. 1927.
* **Ivar Berendsen, Georg Brandes** i Tidens Strøm. Kbh. 1927.
* **Richard Gandrup, Døgnet og Tiden.** Kbh. 1926.
* **C. M. Woel, Th. Gravlund.** Arbejder og Indsats. Kbh. 1927.
* **P. Rubow, Litterære Studier.** Kbh. 1928.
6. b. **Jørgen Bukdahl, Det skjulte Norge.** Kbh. 1926.

II. Encyklopæd. og blandede Skrifter.

15. b. * **Videnskabernes Selskabs Skrifter.**
Danske Studier, 1927, 1—2 og 3—4. Kbh. 1927. (Fortsat.)
* **Det nye Danmark, I. Aarg.** Januar 1928.
* **Norden 1927.** Stockholm 1927.
H. Ræder, Platon og Syrakus (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, 145). Kbh. 1927.
G. Schütte, Danske Stednavne fra Arilds Tid (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, 146). Kbh. 1927.
* **Sønderjydske Aarbøger, 1927.** Aabenraa 1927.
* **Tidsskrift for dansk Folkeoplysning.** November 1927.
* **Tilskueren** (fortsat).
18. * **Revue des deux mondes** (fortsat). 1927.

III. Sprog og Nationallitteratur.

38. * **Senecas Breve til Lucilius ved Gertz.** Kbh. 1927.
49. * **V. Ludvigsen, Dansk Skoleordbog.** Kbh. 1927.
50. * **Mehl og Randrup, Dansk Grammatik.** Kbh. 1927.
* **P. Skoutrup, Et Hardsyssemål.** Kbh. 1927.

51. **Danske Digterværker I**, ved *G. Christensen* m. fl. Kbh. 1927.
 * **Danske Sagn**, 1. Afd., Bjærgfolk. Kbh. 1928.
 * **Danske Skæmteviser** ved *Grüner-Nielsen*. 1. Bd. Kbh. 1927.
 * **Danske Ordsprog** ved *H. Rasmussen*. Kbh. 1905.
52. * **Johs. Buchholtz**, Kvindesind og andet Sind. Kbh. 1926.
 * **Binau**, Fædrelands Kierlighed. Odense 1802.
 * **G. Fridjonsson**, Solhverv. Kbh. 1927.
 * **Gravlund**, Guds Mø. Kbh. 1927.
 * —, Troldkedlen. Kbh. 1924.
 * —, Bagstrævernes Bog. Kbh. 1921.
 * —, Voksebro. Kbh. 1923.
 * —, Bysens Folk. Kbh. 1926.
 * **Skourup**, **Anton Nielsen** 1827—1927. Kbh. 1928.
 * **Th. Nielsen**, Fra Hedeegne. Kbh. 1928.
 * **H. Pontoppidan**, Mands Himmerig. Kbh. 1927.
 * **Sibbern**, Aaret 2135. Kbh. 1858.
 * **H. Søjberg**, Mens Vinden blæser i Marehalm. Kbh. 1925.
56. **Røl Gårding**, Ad vildsomme Stier. Aarhus 1927.
58. * **J. Kaper** og **E. Kaper**, Tysk Sproglære. 6. Udg. Kbh. 1927.
60. * **Ingerslev** og **Vibæk**, Deutschland II. Kbh. 1927.
 * **Ingerslev**, Tyske Læsestykker for Gymnasiet. Kbh. 1927.
 * **Kaper** og **Nielsen**, Deutsch für Anfänger. Kbh. 1927.
 * **Ellen Lange**, Tysk Læsebog for Mellemskolen, I: Tekstbog, II: Gloser og Grammatik. Kbh. 1927.
62. * **Th. Fontane**, l'adultera. Berlin 1925.
 * **Paul König**, Deutschland. Berlin 1916.
 * **P. Scheer**, Die Flucht aus Berlin. München 1914.
66. * **P. Jacobsen**, Engelsk Grammatik. Kbh. 1927.
 * **H. Søltoft**, First English Book for Children. Kbh. 1927.
67. * **Masons**, The summons. London, u. A.
 * **Phillpots**, The jung. Leipzig 1927.
 * **A. R. Reeve**, Panama Plot. London, u. A.
 * **Bernh. Schaw**, St. Joan. London 1924.
72. * **Victor Hugo**, 1793. Kbh. 1919.
 * **Maeterlinck**, La vie des termites. Kbh. 1927.
 * **Pascal**, Tanker. Kria. 1917.
 * **Puaux**, L'Égeide. Paris 1919.
 * — Le beau voyage. Paris 1917.
 * **M. Timayre**, L'ombre de l'amour. Paris 1909.
76. * **Dostojewsky**, Brødrene Karamasov. Kria. 1923.

IV. Teologi.

- * *Kn. Hee Andersen*, **Chesterton**. Kbh. 1922.

V. Filosofi.

- * **Ludvig Fejlberg** og hans Levelære, ved *V. Cavling*. Kbh. 1927.

VII. Pædagogik.

113. * **Statens Gymnastikkursus**, 1925—26, 1926—27. Kbh. 1927.
 115. * **Aar bog for Københavns Universitet**, 1920—23. Kbh. 1927.
 * **Festskrift for Københavns Universitet**, Kongens Fødselsdag, 26. Septbr. 1927: (*Østrup*: Orientaliske Høflighedsformer.) Kbh. 1927.
 * **Finanslov**, 1927—28. Kbh. 1927.
 116. * **Askov Lærlinge**, 1926. Kolding 1927.
 * **Ryslungebogen**, 1927.

VIII. Lovkyndighed.

122. * **Lov om Tjenestemænd**. Kbh. 1927.
Lovtidende for 1926.

IX. Politik og Statsøkonomi.

127. * **J. V. Christensen**. Den store Folkeflytning mellem Tyrkiet og Grækenland.
 * **Silverstolpe**, Nationaløkonomi for alle. Kbh. 1927.
 * **Th. Strøm**, Teknikens Sejr og Arbejdsløshedsproblemet. Kbh. 1927.
 * **Math. Thordarson**, Havets Rigdomme. Kbh. 1927.
 * **Økonomi og Politik**, 2. og 3. Hefte, 1927. Kbh. 1927.
 128. * **Danske Folkekor**, 1902—27. Odense 1927.
 * **Hess & Sønner**, ved *Bering-Lisberg*. Kbh. 1926.
 * **Hornung & Møller**, 1827—1927. Kbh. 1927.
 * **Kemp**, Landbrugets Industrialisering. Kbh. 1927.
 * **E. Mørup**, Demokratisk Kapitalisme. Kbh. 1927.
 * **Nordsten**, Hillerød Jernstøberi, 1827—1927. Hillerød 1927.
 * **Bertel Ohlin**, Sæt Produktionen i Gang. Kbh. 1927.
 * **Chr. Reventlow**, Idéer og Mennesker. Kbh. 1927.
 * Aktieselskabet **Sadolin & Holmblad**, 1777—1927. Kbh. 1927.
 * **Statsbiblioteket i Aarhus**, 1902—27. Aarhus 1927.

X. Historie og Geografi.

133. * **Henrik Madsen**, Verdenshistorie for Mellemskolen. IV, med Billedhefter. Den nyeste Tid. Kbh. 1927.
 139. **Friis-Johansen**, De forhistoriske Tider i Europa, II Del. Kbh. 1927.
 144. **Geografisk Tidsskrift** (fortsat).
 146. * **Jacobæus**, Erindringer fra en Rejse i det fjerne Østen. Kbh. 1927.
 147. **Historisk Tidsskrift** (fortsat).
Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, III R., 16. Bd., 4. H. Kbh. 1927. 17. Bd., 1.—3. H. Kbh. 1927.

148. **Det danske Folks Historie**, ved *Friis, Linvald, Mackeprang*. Kbh. 1927.
 * **Th. Jørgensen**, Materialier til Løsning af Lev-By-Problemet. Sønderborg 1927.
149. **Fra Nationalmusæets Arbejdsmark**. Kbh. 1928.
150. * **N. P. Larsen**, Dronning Thyra og Danmark. Sorø 1927.
 * **Orluf**, Gisningskritiken mod Thyre Danebod. Vejle 1927.
 * **H. Ussing**, Sagnene om Thyre Danebod. Kbh. 1928.
167. * **Dansk Historisk Bibliografi**, 2. Bd., 1. Hefte. Kbh. 1927.
168. * **Fr. Ahlefeldt**, Generalen. Kbh. 1927.
 * —, Kristian VI's Datter. Kbh. 1926.
Hj. Helveg, H. C. Andersen. Kbh. 1927.
Rubow, H. C. Andersens Eventyr. Kbh. 1927.
 * **Ved H. C. Andersens** Jordefærd. Kbh. 1927.
 * **Blicher**, ved *J. Aakjær*. En bristet Drøm. Kbh. 1927.
 * **Marius Kristensen, H. F. Fejlberg**. Kbh. 1923.
 * **Grønvald-Nielsen**, Minder. Kbh. 1927.
 * **Heinberg, Jens Krag Høst**. Kbh. 1927.
 * **Jenny Malling**, Ad Livets og Kunstens Vej. Kbh. 1927.
 * **H. Stemann, F. Meldahl** og hans Venner, I og II. Kbh. 1926 og 27.
Memoirer og Breve: Victor Hansen. Kbh. 1927.
 * **Peder R. Møller**, Slægt efter Slægt. Kbh. 1918.
 * **Palle Rosenkrantz**, Tre Aar paa Herlufsholm. Kbh. 1927.
 * — 30 Aar paa det danske Parnas. Kbh. 1927.
 * **Frants Dahl, Ørsted** som Retslærd. Kbh. 1927.
169. * **Gravlund**, Herredsbogen, Sjælland. Kbh. 1927.
Hof- og Statskalender, 1927. Kbh. 1927.
 * **Statistisk Aarbog**, 1925 og 26. Kbh. 1925 og 26.
170. **Danske Herregaarde**, I—III Bd. under Redaktion af *Bobé, Berner-Schilden-Holsten* o. fl. Kbh. 1922.
Helsingør i Sundtoldtiden. Kbh. 1916.
 * **G. M. Bruun**, Seks Rektorer. Skildringer fra **Kolding lærde Skole**. Kolding 1927.
171. * **K. E. Larsen, J. P. Reimers**. Kbh. 1927.
 * **V. Rørdam**, Langs Flensborg Fjord. Kbh. 1927.
173. * **J. P. Jacobsen**, Danmark og Færøerne. Kbh. 1927.
 * **Tekster til den færøske Folkedans**. Kbh. 1927.
 * **Meddelelser om Grønland**, Bd. LXIX (Dictionary) og LXX. Kbh. 1927.
178. * **Pärva i Skåne**. Helsingborg 1926.
 * **Stockholm**. Stockholm 1926.
180. * **VI. Grossmann**, Det gamle og det nye Rusland. Kbh. 1917.
214. * **Chr. Sparre**, I Alabamas Køl vand. Kria. 1919.
217. * **J. Lux**, Beethovens evigt Elskede. Kbh. 1927.
 * **Frederika Bremer**, ved *E. Ekman*. Kbh. 1926.
 * **D. Coopmann**, To russiske Kejserinder. Kbh. 1926.
 * **Jens M. Jensen, Walther Rathenau**. Kbh. 1927.
 * **Ruskin**, ved *Manniche*. Kbh. 1918.
219. **Ellekilde**, Folkeeventyr, I. Udvalg. (Folkeminder 35.) Kbh. 1919.
 * **Gravlund**, Danske Folkekarakterer. Kbh. 1920.

- Lorentzen**, Johanniterklostrenes Bygningshist. Kbh. 1927.
Hugo Matthiasen, Middelalderlige Byer. Kbh. 1927.
 * **V. Vedel**, Corneille og hans Samtid. Kbh. 1927.
 224. * **Lübke**, Kunsthistorie. Ny Udg. v. *Bechet*. Kbh. 1897—1901.
 226. * **Bryce**, Grusomheder, begaaet af Tyskerne. Kbh. 1915.
 228. * **Hasseldeen**, Big and little Willie. London 1915.
 * **Krigskronik**, 1914—19. Berlin.
 * **Le Mensonge du 3 Août**. 1914. Paris 1914.
 * **Puaux**, Foch. Paris 1919.
 * **Robertson**, War and Civilisation. London 1916.
 * **H. Steinuth**, Lusitania. Stuttgart und Berlin, u. A.

XII. Matematik og Naturvidenskab.

230. **Matematisk Tidsskrift** (fortsat). Kbh. 1927,
 * **Pihl og Kristensen**, Matematik, III. Kbh. 1927.
 236. * **Espersen**, Geometriske Konstruktionsopgaver. Kbh. 1927.
 238. * **Hjelte**, Analytisk Geometri. Kbh. 1895.
 243. * **N. Christensen og Sunddorph**, Praktiske Øvelser i Fysik for Gymnasiet. Kbh. 1927.
 * **Christensen**, Lærebog i Fysik, I og II. Kbh. 1892 og 94.
 * **Ebert**, Physikal. Praktikum. 4. Ausg. Braunschweig 1899.
 * **Eksperimentets Betydning**, Siemens-Schukert. Kbh. 1927.
 * **Natur og Kultur, Ilden og Jernet**. Kbh. 1927.
 * **Ostwald**, Physiko-chemische Messungen. Leipzig 1893.
 * **Karl Schmidt**, Lærebog i Eksperimentalfysik, I og II. Odense 1878 og 79.
L. Veegaard, Stoffernes Opbygning, Atomernes Indre. Kria. 1924.
 * **Th. Wulf**, Physik. Freiburg 1926.
 245. * **Reichert**, Anleitung zum Gebrauch der Mikroskop. Wien u. A.
 246. * **Martin Knudsen**, the hot-wire manometer. Kbh. 1927.
 247. * **Lorenz**, Elektrochemisches Praktikum. Göttingen 1901.
 248. * **Barfod**, De organiske Stoffers kvalitative Analyse. Kbh. 1878.
 * **Meddel. fra Carlsberg-Laboratoriet**, 16.—17. Bd. Kbh. 1927.
 * ——. Indholdsfortegnelse til 1.—16. Bd. Kbh. 1927.
 * **Chr. Christensen**, **Organisk Kemi**. Kbh. 1880.
 * **Cohnheim**, Chemie der Eiweiskörper. Braunschweig 1904.
 * **Fresenius**, Chemische Analyse, I u. II. Braunschweig 1875 u. 1896.
 * **Jørgensen**, Lærebog i Organisk Chemi. Kbh. 1880.
 * **Kossowics**, Einführung in die Mykologie. Berlin 1911.
 * **König**, Die Untersuchung landwirtschaftlich und gewerblich wichtiger Stoffe. Berlin 1911.
 * **Liebig**, Agrikultur-Chemie (oversat). Aalborg 1846.
 * **Planeth**, Mikrochemische Analyse. Rostock 1873.
 * **Rinne**, Das Mikroskop im chemischen Laboratorium. Hannover 1900.
 * **M. von Schmit**, Agriculturchemische Analyse. Leipzig 1892.
 * **Steenbuch**, Lærebog i Chemie. Kbh. 1881.
 * —, Titrernanalysen. Kbh. 1887.

- * **Wesilsky**, 30 Übungen aus der quantitativen Analyse. Leipzig 1892.
- * **Vortmann**, Chemische Analyse. Leipzig 1891.
- * —, Übungsbeispiele aus der quantitativ-chemischen Analyse. Leipzig 1904.
- 250. * **Brace**, Am Meridiankreis der kopenhagener Universitätssternwarte. Kbh. 1927.
- 253. * **Brünnich-Nielsen**, Kalken paa Saltholm. Kbh. 1926.
- * **Ødum**, Studier over Daniet i Jylland og paa Fyn. Kbh. 1926.
- 254. * **Behrens**, Hilfsbuch bei mikroskopischen Untersuchungen. Braunschweig 1893.
- * **Bielefeld**, Botanische Untersuchungen, VIII u. XIV H. Busidiomycetæ und Pilze. Leipzig 1889 u. 1908.
- * **Detmer**, Pflanzenphysiologische Bakterien. Jena 1895.
- * **Eyferth**, Einfachste Lebensformen der Tier- und Pflanzenwelt. Braunschweig 1900.
- * **Früwirth**, Die Züchtung der landwirtschaftlichen Kulturpflanzen. 3. Ausg. Berlin 1909.
- * **Früwirth**, Die Züchtung der landwirtschaftlichen Kulturpflanzen. Band II. 2. Auflage. Berlin 1909.
- * **W. Johansen**, Plantefysiologi. Kbh. 1892.
- * **Küster**, Pathologische Pflanzenanatomie. Fischer 1916.
- * **Kølpin-Ravn**, Forplantning og Arvelighed. Kbh. 1904.
- * **Lind**, Micromycetes. Kbh. 1927.
- * **Lindau**, Parasitische Pilze. 2. Aufl. Berlin 1922.
- * —, Die Pilze. Leipzig (Göschel), u. A.
- * **Löhms**, Landwirtschaftliche-bakteriologisches Praktikum. Berlin 1911.
- * **Meyer**, Practicum der botanischen Bakterienkunde. Jena 1903.
- * **Michael**, Führer für Pilzenfreunde, I. 4. Aufl. Zwickau 1903.
- * **V. A. Poulsen**, Botanisk Mikrokemi. Kbh. 1891.
- * **Rostrup**, Plantepatologi. Kbh. 1902.
- * **Sachs**, Pflanzen-Physiologie. Leipzig 1873.
- * **Strassburger**, Über die Befruchtung und Zelltheilung der Pflanzen. Jena 1877.
- * —, Kern- und Zellteilung im Pflanzenreiche. Jena 1888.
- * —, Das botanische Praktikum. 2. Ausg. Jena 1887.
- * **Wieener**, Technische Mikroskopie. Wien 1867.
- 255. * **Abel**, Bakteriologisches Taschenbuch. Würzburg 1910.
- * **Adamez**, Das illyrische Rind. Berlin 1895.
- * **Beretning om den biologiske Station, XII—XXIX.** Kbh. 1904—22.
- * **Braun**, Das zootomische Practicum. Stuttgart 1886.
- * **Franke**, Foraminiferen. Kbh. 1927.
- * **Gaidukow**, Dunkelfeldbeleuchtung in der Biologie. Jena 1910.
- * **Gross**, Insekten (Tierreich V). Leipzig 1912.
- * **Victor Hansen**, Biller, Bladbiller. Kbh. 1927.
- * **Orla Jensen**, Mælkeri-Bakteriologi. Kbh. 1916.
- * **Johannsen**, The migrations of the hering. Kbh. 1927.
- * **C. S. Larsen**, Upon some new Microlepidoptera. Kbh. 1927, m. Tillæg.

- * **Erik Povlsen**, Om Hummer. Kbh. 1927.
 - * **Salomonsen**, Bakteriologisk Teknik. Kbh. 1894.
 - * **Schmidt und Weiss**, Die Bakterien. Jena 1902.
 - * **Schoenichen**, Praktikum der Insektenkunde. Jena 1918.
 - * **Wagner**, Schmarotzer und Schmarotzerei. Leipzig (Göschel) 1902.
 - 257. * **Fibiger og Møller**, Investigations upon immunisation against cancer. Kbh. 1927.
 - * **Lindhard**, Respiratorisk Kvotient under Muskelarbejde. Kbh. 1927.
 - 258. * **Casse**, Haandbog for den praktiske Tekniker. Odense 1860.
 - * **Greve**, Redskabs- og Maskinlære for Landmænd. Kbh. 1871.
 - 260. * **Henneberg und Drechsler**, Journal für Landwirtschaft. Berlin 1887.
-

Katedralskolens Bibliotek er et offentligt Statsbibliotek.

Udlaanet og Læsestuen er aabne for Publikum **Mandag** og **Fredag** fra 2—3, Ferier og Fridage undtagne.

Kataloger kan faas ved Henvendelse til Bibliotekaren, Lektor *V. Strøm*.

Biblioteket har som tidligere modtaget Gaver fra Skolens Lærere, fra Hempelske Boghandel, og i Aar især en stor Gave af Bøger, der har tilhørt Gaardejer *Rasmus Pedersen* i Korup, hvis Enke har givet Skolen en Del værdifulde botaniske og fysiske Skrifter.

For disse Gaver bringer Skolen sin bedste Tak.

Disciplbiblioteket

ledes af Adjunkt *Frejlev* og tæller ca. 1000 Bind dansk og fremmed Litteratur og populær-videnskabelige Skrifter. Staten giver et aarligt Tilskud paa 100 Kr. Desuden har Biblioteket modtaget Gaver fra Hempelske Boghandel, fra Lærere og Disciple. Medlemmer betaler aarligt 1 Kr. og har derfor Ret til at laane 2 Bøger om Ugen.

Bytning finder Sted **Tirsdag** og **Torsdag**.

Til den fysiske Samling er modtaget:

- En analytisk Vægt med Lodder.
- Et Polarisationsapparat med Tilbehør.
- En Mohr-Westphals Vægt.
- En lille Platindigel.

Desuden enkelte mindre Apparater, en stor Samling forskellige Glasvarer og Kemikalier samt tre Skabe.

Udtog af Skolens Regnskaber

for Finansaaret 1927—28.

Indtægt.

1. Kassebeholdning efter Regnskabet 1926—27 .	15780 74
2. Jordebogsindtægter	842 46
3. Kursforskel	272 93
4. Skoleafgifter	19347 »
5. Ubestemte og ekstraordinære Indtægter	33 12
6. Fradrag til Egenpension m. m.	4347 38
7. Refusioner	296 97
8. Indeholdelser	168 16
9. Tilskud fra den alm. Skolefond	164600 »
10. Renter	23382 40
Summa Indtægt...	229071 16
Naar Udgiften fradrages med	214582 15
bliver Kassebeholdn. den 31. Marts 1928.....	<u>14489 01</u>

Udgift.

1. Lønninger og Honorarer	131520 66
2. Timeundervisning	26774 05
3. Pensioner	34637 10
4. Bibliotek og Samlinger	1526 13
5. Sløjdundervisningen	436 »
6. Inventar	1166 15
7. Porto og Protokoller	2153 41
8. Smaaudgifter	80 91
9. Udgifter ved Forældremøder	113 81
10. Repræsentationsudgifter	420 »
11. Vedligeholdelse	4088 84
12. Leje af Skolelokaler	100 »
13. Rengøring	2574 76
14. Brændsel og Belysning	4545 89
15. Provision	4 »
16. Skatter og Afgifter	2225 64
17. Elevbogsamlingen	70 »
18. Lysbilleder	70 »
19. Regnskabsføringen	1794 80
20. Indsat i Sparekassen	280 »
Summa Udgift...	<u>214582 15</u>

Skolens Eksamensskema vil senere blive meddelt.

Lørdag den 30. Juni, Kl. 10: Dimission og Translokation.

Onsdag den 15. Aug., Kl. 1, begynder det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre, Værger og Slægtninge samt Enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at bære dens Eksaminer og Slutningshøjtidelighed med deres Nærværelse.

Odense Katedralskole i Maj 1928.

H. St. Holbeck.

